

Direnişin Ankarası

"Direnen insan iyimserdir"

Nuriye Gülmen

"Eylemin bence esas kazanım diye nitelendireceğimiz noktası, hiçbir şey yapılamaz denilen bir noktada bir şeyler yapılabileceğini gösterdi. O karanlığı böylece yardı geçti. Artık o zamanların korkusu yok" >> Sayfa 7-8

"Mesele 3-5 kişinin işi değildir. Mesele 80 milyonun özgürlüğüdür"

Veli Saçılık, Acun Karadağ

"Toplum dediğiniz biziz. Başkaları yapsın/dirensin diyoruz ama herkesin başkası da biziz" >> Sayfa 12-13

"Bizim eylemimiz kazanılmış bir eylemdir"

Esra ve Semih Özakça

"İktidarın makul sayıp karşılayabileceği küçücük bir şey olan, işimize geri dönme talebimizi kabul etmedikleri için kazandık. Kaybetme korkusuyla, hırsla, işimize dönme talebini yerine getirmiyor oluşlarıyla yenildiler" >> Sayfa 9-11

Direnişin Ankara'sı Dosyası Söyleşileri: Ali Bilge, Ceren Kaynak, İbrahim Münevver, Linda Nihan, **Çizimler:** Linda Nihan, **Fotoğraflar:** Ceren Kaynak

Gökçek'in Gidişi ve 'Su Perileri'nin Ahı

Mehmet Onur Yılmaz >> s. 3

Ulus, Yıkılmak ve Direnmek

Akın Atauz >> s. 4-5

2018 İttifak Yılı Olmalı, Başka Çıkış Yok...

Ali Bilge >> s.6

Toplumsal Cinsiyet Atölyesi'nden Forum'a Solfasol'un Çok Sesli Uzun Sessizliği

Alanur Çavlin >> s. 14

Solfasol Toplumsal Cinsiyet Atölyesi Manifestosu ve Solfasol Forum Sonuç Metni

>> s. 14-15-16

Sovyet Diplomatı S.İ.Aralov'un Kaleminden 1922-1923 Yıllarında Ankara

Önder Şenyapılı >> s. 20-21

Ankara'da 1922'nin Yaz Günleri Bir Sovyet Sanatçısının İzlenimleriyle 1922'nin Ankara'sı

Arif Şentek >> s. 21

Her (O)halde Devlete İnanmak

Mehmet Can Çağlayan >> s. 23

Ursula, Çocuklar ve Ejderhalar

Hatice Kapsuz >> s. 24

TTB Merkez Konseyi:

"Savaş bir halk sağlığı sorunudur"

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi'nin 24 Ocak 2018'de yaptığı ve savaşla baş etmenin yolunun "adil, demokratik, eşitlikçi, özgür ve barışçıl bir yaşam kurmak ve bunu sürekli kılmak" olduğunu söylediği ve barış istediği açıklaması ardından Merkez Konseyi üyeleri gözaltına alındı.

Gazetemiz yayına hazırlandığı saatlerde 3'ü dışında Konseyin üyeleri halen gözaltında tutuluyordu. Sosyal medyada TTB Bildirisine destek açıklaması yapanlara yönelik 2 Şubat tarihli, Ankara merkezli operasyonda LGBTİ aktivistli Ali Erol, avukat Kemal Ulusoy, Seyri Sokak muhabiri Sibel Tekin'in de aralarında

olduğu pek çok kişi gözaltına alındı. Aslolanın ve zor olanın yaşamı savunmak olduğunu, barış istemenin de barış isteyenlere destek vermenin suç değil insanlığın gereği olduğunu biliyoruz. TTB Merkez Konseyi Üyelerinin ve arkadaşlarımızın bir an önce serbest bırakılmasını bekliyoruz ve istiyoruz. / Solfasol

Temizlikçi Nazo

Selahattin Demirtaş

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın tutuklu olduğu Edirne F Tipi Cezaevinde yazdığı öykü kitabı 'Seher'de yer alan ve Ankara sokaklarında geçen öyküsü 'Temizlikçi Nazo' Serdar Koç ve İbrahim Münevver'in sunuş yazılarıyla >> Sayfa 17-18-19'da

"Gelin Hrant Dink olalım"

Fethiye Çetin >> Sayfa 22'de

Hukuk Eliyle İşkence

Mehmet Onur Yılmaz

Bugün (1 Şubat 2018) hukuk eliyle işkence edildi Taner'e ve sevenlerine...

Tahliyesine karar veren Mahkeme kararının üzerinden 24 saat geçmeden kendi kararının aksine karar aldı. Ama bu kadar değil...

Taner hakkındaki tahliye kararı doğrultusunda dün gece (31 Ocak) önce tahliye edildi. Ama cezaevi yerleşkesini terk etmeden bu sefer Şakran jandarma ekiplerince hakkında yakalama kararı olduğu söylenerek gözaltına alındı. Hiçbir açıklama yapılmaksızın bütün gece nezarethanedede tutuldu. Tahliye olduğu için nesi var nesi yoksa cezaevindeki koşu arkadaşlarına dağıtıp çıkan Taner bütün geceyi buz gibi bir nezarethanedede üzerindeki iki parça ince kıyafetle geçirdi. Yanına sevenlerinin yazdığı mektuplar dışında bir şey almamıştı.

Avukatları, gece boyu ısrarlı çabaları sonucu ancak sabaha karşı görebildiler Taner'i. Taner gecenin kalanını o saat alabildiği battaniyelerle geçirdi. Sabah tutukluluğu hakkında kararı görülecek mahkemenin önüne çıkmak üzere Adliye'ye getirilen Taner saatlerce ailesiyle ve sevdikleriyle arasında bir duvar öylece bekletildi. Arada içebildiğini haber aldığımız bir bardak çaya herkes çok sevindi.

Ancak öğlen saatlerinde önüne çıkabildiği Mahkeme bir gün önce aldığı tahliye kararı yok gibi davrandı. Kendi kararını yok saydı. Kendini yok saydı.

Aradan geçen 24 saatte dosyasında bir virgül bile değişmemesine rağmen Taner ve sevenleri oradan oraya sürüklendi ve Taner 24 saatin sonunda tekrar aynı cezaevine gönderildi.. Bunları hepsi hukuk adına yapıldı. Bu işkenceye ortak olmanın görevleri olduğunu sanan kamu görevlilerince yapıldı.

Gün boyu sevinç, umut, gözyaşı, hayal kırıklığı, nefret, yorgunluk, dua, sevgi, aşk, beddua, kırgınlık, hüznün bildik ne kadar duygu, durum varsa yaşandı, birbirine girdi. Günün sonunda derin bir sızı ve bu işkencenin faileri hissetmeyecekleri için onlar adına hissettiğimiz büyük bir utanç kaldı.

Bir de onu hapiste tutmak için kırk takla atanların da çok iyi bildiği bir gerçek bir kez daha kendini gösterdi: Taner bir insan hakları savunucusudur ve sekiz aydır tutuklu olmasının tek sebebi de budur. .

Taner Kılıç Kimdir?

Taner Kılıç bir avukat ve insan hakları savunucusudur. Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi'nin kurucularından biri ve 2014 yılından bu yana Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yürütüyor.

Taner, en çok mültecilik alanında gerçekleştirdiği çalışmalardan dolayı tanınıyor. Henüz bu konu kendine gündemde hiç yer edinmezken Türkiye'de mültecilerin koşullarına eğilen ilk hukukçulardan biri oldu. Hukukçu ve hak savunucusu olarak yüzünü görmediği yüzlerce mültecinin hakları için gecesini gündüzüne kattı.

Fotoğraf: Mehmet Onur Yılmaz

Tavukçu Lokantasının efsane müdürü Nevzat Gülay'ın 26 Ocak 2018'de yaşamını yitirdiğini üzülenler öğrendik. Nevzat abi rakı arasında çay isteyenleri sevmezdi, çay da vermezdi ama biz onu yine de çok severdik. Özleyeceğiz

Benim Kızım Okuyacak! Ateşe Su Taşıyan Karıncalar

Köksal Şahin

Her türlü eşitsizlik ve ayrımcılıkla mücadeleyi kendisine temel edinmiş olan Halkevleri Vakfı, hayatın her alanında ayrımcılığa ve eşitsizliğe maruz kalan kadınların eğitim sürecinde karşılaştığı sorunlara dikkat çekmek, çocuk yaştan itibaren karşı karşıya kalınan sorunların çözümüne işaret etmek amacıyla "Benim Kızım Okuyacak" (BKO) adında bir proje hayata geçirdi. Proje ile hem eğitimde yaşanan temel eşitsizliğe dikkat çekmek hem de cinsiyet, dil, din, ırk gibi her türlü ayrımcılığı ifşa ederek doğrudan ya da dolaylı olarak farkındalık yaratmak hedefleyen BKO, ilk olarak 12 Kasım 2017'de 39'uncusu düzenlenen İstanbul Maratonu'na katılarak projesini hayata geçirdi.

Hem toplumsal duyarlılığı artırmak hem de kız çocuklarının eğitimine ve barınmasına doğrudan katkı yapabilmeyi temel amaç edinen BKO, duyarlı tüm kesimlerin potansiyelinin açığa çıkartılması, projenin yürütülmesi için gerekli fonun sağlanması ve geniş kesimler tarafından duyulması için bu maratona katıldı.

Ağustos'ta BKO gönüllüleri tarafından alınan kararla, 12 Kasım'da 25 ayrı ilden gelen 303 koşucu ile katılım sağlanan proje, maraton gününe kadar 303 koşucunun yanı sıra resmi internet sayfası üzerinden de 300 gönüllü kaydı oluşturdu. Toplam 3 bin 365 duyarlı insanın, gönüllü koşucuların yaptığı bireysel kampanyalar üzerinden projeye katkı sağlamasıyla 20 Ekim'da başlatılan kampanya, maraton sonunda kız çocuklarına toplam 297 bin 711 TL bağış toplamış oldu.

Maraton hazırlık sürecinde 8 ayrı ilde düzenlediği antrenmanlar ve çeşitli sosyal etkinliklerle BKO'nun tanıtımı yapıldı. Kendilerini "Ateşe su taşıyan karıncalar" olarak ifade eden BKO gönüllüleri, İstanbul Maratonu sonunda 600 kişilik bir aile haline geldi. 12 Kasım günü benzer alanlarda faaliyet gösteren Ali İsmail Korkmaz Vakfı (ALİKEV) gibi, ODTÜ Mezunlar Derneği

gibi dernek ve vakıfların da olduğu birçok topluluk dikkat çekmek istedikleri konu başlıkları üzerinden maratona katıldı. Maratonun başlangıcındaki BKO ekibi, dost kurum ve toplulukların da gerçekleştirmiş olduğu görsel şölenler, diğer maraton katılımcıları tarafından coşku ile karşılandı. Katılımcıların çoğunun daha önce 10 ya da 15 km koşmadıkları halde yürütüğü kampanyalara dikkat çekmek ve farkındalık yaratmak amacıyla maratona katılmaları ve parkurlarını yürüyerek de olsa tamamlamayı başarmaları bu maratonun en dikkat çeken unsuru oldu.

Maraton başlangıç noktasında ve köprü üzerindeki görsel şölenler, Barbaros Bulvarı ve Beşiktaş'taki ağaçlı yola gelindiğinde çevrede bekleyen koşucuları desteklemek için toplanan kalabalıkların destek ve tezahüratları ile devam etti. Motivasyon artırıcı bu faaliyetler maratona tamamlayanlar açısından takviye edici bir güç oldu. Maraton parkurunun girişinde BKO flamalarının alınmaya çalışılması, ALİKEV formalı koşanların formalarının çıkartılmaya çalışılması kimseyi durduramadığı gibi bundan sonraki projeler için herkesin yoluna ışık tutarak devam edecek.

Gökçek'in Gidişi ve 'Su Perileri'nin Ahı

Mehmet Onur Yılmaz

Nereden geldik buraya, hatırlayan var mı? Ankaray inşaatı için yerinden geçici olarak kaldırılan, Tandoğan'daki Su Perileri adlı heykel 1994 yılında, yerine konulması gereken günlerde sırta kadem basmış, onun yerine uyduruk porselen bir çaydanlık peyda olmuştu. Gökçek'in ilk kent suçu buydu. Gelen tepkilere aldırmayan Gökçek, ikinci çaydanlığı da Bahçelievler kavşağına kondurmuştu. Kent ahalsinin bir bölümüyle ilk didişmesi böyle oldu. Bu yaptığı küçük gibi görünen işin yapacaklarının göstergesi olduğunu daha sonra anlayacaktık.

1994'ten 2017'ye kadar başımıza gelenlere baktığımızda yitirdiklerimizin ve yerlerine peyda olanların eşleşen listesi çıkar karşımıza. Son 23 yılda elden gidenin AOÇ, yerine gelenin Ankapark ucubesi olduğunu; gidenin hukuk devleti, gelenin Kaçaksayar olduğunu; gidenin ODTÜ ormanı, gelenin sekiz şeritli yol olduğunu; elden gidenin Ankara'nın vadileri, yükselenin onlarca katlı kuleler olduğunu; gidenin parsel parsel Ankara, gelenin fütursuzca dağıtılan rant olduğunu; yok sayılanın kamu yararı, insan hakları, yitip gidenin insanların yaşamı olduğunu; yükselenin duyarsızlık, adaletsizlik, zulüm ve hoyratlık olduğunu hep birlikte yaşadık, gördük. Gökçek'in, uyduruk bir çaydanlıkla başlayan, on milyonlarca dolarlık gayrimenkul projelerine uzanan yolculuğu boyunca tarzı hiç değişmedi.

Bugün kentlerimizin belası, düşük gelirli insanların ellerinden evlerini almanın resmi yolu olan "kentsel dönüşüm" uygulamalarının atası 2005'te Kuzey Ankara Projesi için çıkarılan bir yasa olarak dikildi karşımıza. Sonrası bütün ülke için çorap söküğü gibi geldi. Mimarların, rant temelli parsel bazlı dönüşüme karşı, kamu yararı temelli büyük ölçekli plan ve projelere özlemle dile getirdiği "kentsel dönüşüm" talebinin Gökçek gibi birinin elinde nasıl bir kaba dönüşebileceğini Dikmen'de, Mamak'ta, Kuzey Ankara'da yaşayarak gördük. Bu büyük kötülük, bugün kentleri ve yaşamları yıkıma uğratan kentsel dönüşüm illeti tüm ülkeye, kanser gibi, Ankara'dan yayıldı.

Küçük ve orta ölçekli Anadolu kentlerinin bir çoğu Gökçek menşeli alt-üst geçitlere, kavşaklara ve otoban ölçekli kent içi yol uygulamalarına bizzat Ankara'dan görevli müteahhitlerce maruz bırakıldılar.

3 Kasım 2003'te metro çarşısını ihya etmek için Kızılay meydanını yaya trafiğine kapatma kararına ve yaya geçitlerini beton bariyerlerle kapatma uygulamasına karşı üç günde 35.000 imza toplayan meslek odalarına karşı bulabildiği tek çözüm uydurulmuş bir referandum oldu. Ankaralıları Ankaralılarla karşı karşıya getirmeyi ve Belediyenin yardımına muhtaç Ankaralıları sığ siyaseti için hoyratça kullanmayı ilk olarak bu uyduruk referandumla öğrendi. Sonraları da çokça kullandı.

Gökçek'in elimizden aldıkları parsel parsel kent parçalarından ibaret değil, ne yazık ki. 23 yılda çok daha fazlasını yitirdik.. Birlikte bir şehir olmayı yitirdik, en başta. Saldırı altında kendimizin, kendimize benzeyenlerin derdine düşüp kentte bize benzemeyenlerle, ya da bir sebeple uzak düştüklerimizle insan onuru temelinde dayanışmayı yitirdik.

Bu kentte 23 Haziran 2012 günü, 37 yaşındaki sıva ustası Kadir Sevim'in sabah işine giderken çöken kaldırılmaya birlikte kaybolan bedeni 16,5 saat sonra 3 km ileride, Kızılay'dan çıktığında yer yerinden oynamadı.

14 Nisan 2016'da İmrahor'da evlerinin yakınında oyun oynayan, 8 yaşındaki Serdar Kandemir içine düştüğü yağmur kanalında kaybolup, cansız bedeni 10 gün

"Anıtsal Su Perileri Çeşmesi'nin en eski fotoğraflarından birisi, henüz havuzu dahi yok, belki de fotoğraftakiler havuzun inşasında çalışan işçiler, hatıra fotoğrafı çektiler." (Atatürk Bulvarı ve Gazi Mustafa Kemal Bulvarı'nın köşesi) Kaynak: civelekoglu.blogspot.com.tr

sonra 25 km ötede, kentin öte ucundan, Etimesgut'tan çıktığında bu kentin altını üstüne getirmedik.

Kentsel dönüşüm bahanesiyle evinden, evinin bahçesindeki çınar ağacından, eline doğan köpeğinden koparılan Bayram dede, on yıl beklediği yeni evine kavuşmadan, Dikmen'in arka mahallelerinden birinde, bir apartmanın ikinci bodrum katında, penceresiz tek göz bir odada öldüğünde bizim de bir tarafımız öldü. Altı ölüm, üstü zulüm oldu şehrimizin. Ölen öldüğüyle kaldı, olan bir yandan da bize oldu, insanlığımız elimizden gitti.

1994'ten bugüne Gökçek Ankara'yı ve kentsel siyaseti, içindeki bizlerle birlikte ayağımıza bağlanmış bir taş gibi aşağı doğru çekti. Ve Gökçek tam da bu noktada, "23 yılda geldiğimiz yerden daha aşağısı yok" diye düşündüğümüz bir anda gitti, gitmek zorunda bırakıldı. Gökçek'in bizi getirip batırdığı siyaset bataklığına yutulduğunu gördük, bundan on gün önce. Geçtiğimiz yıllar içinde AKP siyasetinin bile

zaman zaman içine sindirmekte zorlandığı Gökçek'in aynı siyasetçe sindirilip atıldığını ve üzerine sifonun çekildiğini gördük. Gıkını bile çıkaramadı. Çıkaramazdı da... Zira kendisini hedefe oturtan siyaseti yönetenlerin neler yapabileceklerini ondan daha iyi bilen yoktu.

Kimilerinin, Gökçek'ten kurtulmanın dayanılmaz hafifliğine kapılıp sevinçle karşıladıkları bu olay ne yazık ki, iki nedenle hiçbirimiz için iyi haber değil.

Birincisi, işlediği kent suçları ve kamu yararına karşı uygulamaları sebebiyle demokratik yollarla hesap vermesinin önü bu yolla kapatılmış oldu. Gökçek'i biz göndermeliydik. Ankaralıları göndermeliydi. Emir demiri kesti ve hesap sorma hakkımız bir gecede elimizden alındı. Bunu yapamamış olmak bizim için hep bir eksiklik olarak kalacak.

İkincisi ise, sadece bizim için değil ülkenin kalanı için de kötü haber. Gökçek'in tam da kendisine yakışan bir şekilde gönderilmiş olması, Gökçek tarzı siyasetin tüm ülkeye hakim olduğunun göstergesidir. AKP siyaseti yıllar içinde tam da Gökçek'in uyguladığı, istediği, özlediği seviyeye indiği için ilk giden Gökçek oldu. Gökçek tarzı siyaset artık Türkiye siyasetinin marjinali değil normal haline geldi. Gökçek artık her yerde.

Haziran 2015'ten bu yana yerel yönetimlerin üstündeki yıkıcı baskının, HDP'li ve DBP'li belediyeler için kayyum ve hapis olarak ortaya çıkan uygulamanın AKP'li belediyelerde tehdit yoluyla istifaya zorlama olarak gerçekleştiğini gördük. Pratikte farklı gibi görüne ve öyle gösterilmeye çalışılsa da Ankara'ya da Diyarbakır'a atıldığı gibi kayyum atıldığını söylemeyelim mi? Açık ki tek fark, görevden alınan Gültan Kışanak haksız yere tutuklanmasına ve hapsedilmesine karşın, Gökçek'in istifası karşılığı yargılanmaktan kurtarılarak ayrıcalık tanınmış olması. Gökçek gidişle, siyasette onun bizi getirdiği yerden daha alt kotların da olduğunu gösterdi. Çok daha karanlık, izbe, havasız... İşte bu sebeple, giden

Gökçek olsa da gelenin bir dikta rejiminin ayak sesleri olduğunu görmezden gelmemeliyiz. Elbette Gökçek için değil, ama kendimiz için üzülmeliyiz.

Üzerimize doğru gelenle baş edebilmek için ise, tek tek her birimizin ve birlikte hepimizin olan için, kamu yararı için heykeldeki su perileri gibi bir arada durmaktan ve hepimizin hakları için birlikte mücadele etmekten başka yol yok. 1924'ten bu yana Kızılay'dan başlayarak Ankara'nın dört bir yanını gezen, Gökçek döneminde yerini uyduruk bir çaydanlığa kaptıran ve bir süredir Cer Modern'in bahçesinde yeni yerini bekler gibi duran, Ankara gibi, başına gelmedik kalmayan Su Perileri'nin ahına kulak verip, sırf başımıza geleni unutmamak için Su Perileri'ni Kızılay'ın göbeğine, Ankara'daki ilk yerine, getirip dikmek için çalışmalıyız. Çünkü, bugünden geriye doğru baktığımızda öyle görünüyor ki, her şey o gün, Su Perileri'nin yerine uyduruk bir çaydanlık peyda olduğu gün başladı.

Ulus, Yıkılmak ve Direnmek

Akın Atauz

Bildiğimiz Anafartalar Çarşısı, Ulus İş Hanları ve ofis binaları olarak düşünülmüş, görece bir iddia sahibi iki kule (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı). Biri şişman yeşil, diğeri altın diş renginde... Orta alt sınıflar için, kentin eski ve geleneksel merkezinde, 1960'lı yıllarda Türkiye'nin, Ankara'nın, ve modernleşme çabalarının bir aşamasında, kentin eski merkezini yenilemek amacıyla, iş merkezi, ofis ve çarşı olarak yapılmış...

Modern binalar.

Kentin eski ve geleneksel merkezinde, "aşağı yüz"de, modern olarak yer alıyorlar. Kurulduklarından beri yoğun bir biçimde kullanılıyorlar. Eski esnafın işyerleri, dükkanlar, günün modalarına göre işlev değiştiren, sahip değiştiren, vitrin değiştiren, değişimlere uyum gösterme çabasında olan bir çarşı...

Ne geleneksel Osmanlı çarşısı, ne de anlam olarak ondan tam kopmuş... Kendini hem yeni ve modern olarak göstermek istiyor, hem de onu/ çarşısı kullanacak olan kent toplumuna/ esnafına, meydan okuyor. Beri yandan, Ankaralıları, alışkanlıklarını, beğenilerini, "Hanlar"la dokuduğu geçmişi ve geleceğe dair beklentilerini, derinden ve örtük bir biçimde, dikkate alıyor.

Bu binanın yapılmasını programlayan kamu yönetimi ve projelendiren mimarlar, Ankaralıları güzel mimari eserler sunarak, onları rahat ettirmek, işlerini kolayca yapmalarını sağlamak, göz zevklerini okşamak istemiş... Bunu önemseyeni, çok açık bir biçimde, net olarak söylüyor.

Bir mimarın kullanıcılara verebileceği en güçlü armağan, binanın kendi mimarisidir. Ancak Anafartalar Çarşısı'nda, daha fazlası da veriliyor: Çarşının içini güzelleştirmek için, seramik panolar, duvar resimleri de sunuluyor. Bir bakıma, bu da, gelenek ile modernin birlikte düşünülmüş olması anlamında... Geleneksel olarak mimari yapıların iç mekanlarının süslenmesinde çoğu kez oldukça geometrik ve soyut figürlerle çini kaplamalar sunulur. Anafartalar'da da, pişmiş topraktan yapılmış süslemeler olarak, seramikler ve mozaikler sunuluyor. Bu defa da, bazen soyut ve geometrik, ancak hepsi de modern bir anlayışla yapılmış panolar süslüyor, Anafartalar'ın iç duvarlarını...

Yani bu binalar programlanırken ve projelendirilirken, aynı zamanda, onu kullanacak Ankaralıları için, rahat, kolay kullanılan, geniş iç mekanlar ve aynı zamanda modern bir mimarlık ve sanat anlayışı sunulmasına da özen gösteriliyor. Biraz daha irdelenecek olursa, "Ulus'a, kentin geleneksel kesiminin ticari merkezine/daha az gelirli olan kesimlere, ayrımcılık yapılmıyor ve onlara da o zamanın standartlarına göre, en cömert kamusal ikramlar yapılıyor" diye düşünebiliriz.

Ancak bu kamusal ikramı, şöyle yorumlamak da mümkün olabilir: Egemen sınıf ideolojisinin empoze etmek istediği "modern" olanı, "batılı beğenin mimaride ve resim/ seramikte moda olan standartlarını", bunlardan uzak olan kesimlerin "eğitimine katkıda bulunmak/ yönlendirmek" için ve onlara sormaksızın yapılmış bir manipülasyonla, bu insanlara dayatılmak istenmesi...

Modern mimari, modern resim/ seramik sanatı...

O zaman, şöyle bir soru akla gelebilir: Çarşı yapılırken de, topluma zorlanan bir anlayış ve ideolojik bir yaklaşım varmış. Şimdiki belediye yönetimi de, (tam

Fotoğraflar: Seyfettin Ersöz

Geleneksel olarak mimari yapıların iç mekanlarının süslenmesinde çoğu kez oldukça geometrik ve soyut figürlerle çini kaplamalar sunulur. Anafartalar'da da, pişmiş topraktan yapılmış süslemeler olarak, seramikler ve mozaikler sunuluyor. Bu defa da, bazen soyut ve geometrik, ancak hepsi de modern bir anlayışla yapılmış panolar süslüyor, Anafartalar'ın iç duvarlarını...

zıt olan yönde) başka bir anlayış ve ideoloji gereği, bu binaları yıkmak ve yerine kendi ideolojisine daha uygun mekanlar, yapılar ve sanat eserleri yaratmak istiyor.

İkisinin arasında ne fark var?

Farkları anlamak için, bir-kaç soru daha gerekli:

Kent toplumlari, toplumların hepsi, giderek daha fazla demokrasi ve kendisini ilgilendiren konularda söz sahibi olmak istiyor. Çarşının yapılışının üzerinden, yarım yüzyılı aşkın biz zaman geçmiş. Hala aynı anlayışı sürdüreceğiz miyiz? Kent toplumu, demokratik bir gelişmeyi talep ediyor olamaz mı? Geçmişte de yeteri kadar demokratik olmama örneği gösterilerek, "demokrasinin şimdi de olmamasının zaten sorun olmadığı" gibi bir düşünce geçerli olabilir mi?

Ayrıca, Anafartalar yapıldığından beri, Ulus merkezinde bir doku oluştu ve bu dükkanları kullanan esnaflar, bu dükkanları kullanan Ankaralıları, belirli bir alışkanlık

Asıl sorun, bizlerin, yani Ankara kent halkının varlığı ve eylemleriyle oluşan ve kent toprakları üzerinde biriken "rant"a, (yani, sadece kent toplumuna ait olan değer artışlarından oluşan ve para ile ifade edilen meblağa) el koymak üzere yapılan soyguncu girişimlerdir.

ve sahip olma, benimseme, kendi kentlerinin var olan mekanlarıyla ilgili anılar ve kişisel tarihleriyle bütünleşmiş bir bellek edindiler. Bunun tepeden inme bir biçimde, bir üst otorite tarafından yok edilmesi, kabul edilebilir mi?

Topluma (kent planlaması ile, mimariyle, resim-seramik-çini sanatıyla vb.) ideoloji empoze etmek, toplumun beğenisini tepeden inme bir biçimde ve merkezi bir ideolojik karara göre etkilemeye çalışmak bakımından, benzerlikler ve farklar bakımından, kabaca iki kategori tanımlayabiliriz:

Dışa kapalı ve sadece kendi geçmişinden hayal edilmiş örnekler iddia ederek, giderek daha ayrımcı ve yerelci/ milliyetçi-dinci ideolojilerin, otoriter ve merkezi, despotik bir gücün iradesi doğrultusunda, genellikle anakronik bir dayatma (örnek: Melike Hatun/ "Opera" Camisi),

Dışa açık ve dünyadaki mevcut (kapitalist) işleyişlerin/ (çoğulcu denilebilecek) tartışmaların sonucunda ortaya çıkan (oldukça popülist) beğenilerle kendiliğinden bütünleşen ve örtüşen, (dünyanın güncel gelişmelerine uygun) evrensel/"küresel" kitle kültürü tarafından, (örtülü biçimde) ideolojik yönlendirilmeler (örnek: Anafartalar Çarşısı).

Mevcut bu alternatiflerin, her ikisine de eleştirel bir biçimde yaklaşmak gerekse de, toplumu katı bir biçimde baskılayan ve aşağılayan merkezi otoriteye/ ideolojilere karşı (1. kategori), temkinli yaklaşmak koşuluyla, modern, evrensel, popüler/ piyasacı ama daha çoğul olan alternatif (2. kategori), kent toplumuna daha fazla mücadele (en azından tartışma) alanı sağlıyor gibi görülebilir belki?

Anafartalar Çarşısını savunmak ve onların Ankara için taşıdığı anlamı, eleştirel biçimde ve nesnel olarak tartışmaya devam edebilmek için,

hem bu yıkımdan zarara uğrayacak, belleğinin bir bölümünü yitirecek ve merkezi otoriteye itaat dersi almış olacak Ankaralıların kayıplarını düşünmek,

hem de, iş hanlarının esnafını onları en çok ilgilendiren ekonomik kayıpları dikkate almak

zorundayız.

Böylece, sorunun salt ideolojik ya da nostaljik olmadığını ve ekonomik bir boyutu olduğunu anlamaya başladığımızda, Anafartalar'la ilgili sorunun ne olduğunu, yeniden düşünmek gerekecek. Bu durumda, Anafartalar'ın ve bütün çevresinin yıkımı ile ortaya çıkan asıl sorunu, yeniden tanımlamak gerekecek.

Asıl sorun, bizlerin, yani Ankara kent halkının varlığı ve eylemleriyle oluşan ve kent toprakları üzerinde biriken "rant"a, (yani, sadece kent toplumuna ait olan değer artışlarından oluşan ve para ile ifade edilen meblağa) el koymak üzere yapılan soyguncu girişimlerdir.

Kentte yaratılan rant, kentin ekonomisi, sosyolojisi, kültürü kadar canlı ve akışkandır.

Anafartalar Çarşısı'nın yapılmasıyla da, Ulus'ta bir değer (kentsel rant) yaratılmıştı. Aradan geçen 50 yıl içinde, bu rantın artışı, bölüşülmesi, yeniden üretimi vb, kentin toplumsal sınıfları ve katmanları arasında, oturmuş, olgunlaşmış ve durağanlaşmışa bir yapıya doğru evrildi ve akışkanlığını kaybeder gibi oldu. Oysa şimdi, yeni ve hak edilmemiş paralara (ranta) el koyma açlığı/ hırsı

Anafartalar Caddesi kolajı: Zeynep Ö. Yılmaz, Eloise Dhuy

çok fazla. Mevcut otoriter merkezle siyasi ilişkileri güçlü ve çok yırtıcı yeni sosyal sınıflar, ulus kent merkezi topraklarında birikmiş ama durağanlaşmış (sınıfsal olarak nasıl paylaşılacağı konusunda bir oydaşıma kavuşmuş olan) rantı, yeniden çoğaltmak ve buna el koymak istiyorlar.

Zaman içinde köhneyen ve atak bir yırtıcılıkla büyütülmemiş bu rantı paylaşan esnaf grubu (eski sınıflar), şimdi yeni kentliler, iktidar odağının yeni yandaşlar (inşaatçılar, girişimciler, tüccarlar ve belki hepsinden de çok, spekülâtörler ve rantiyeler vb.) tarafından al-aşağı edilmek isteniyor. Eski esnaflar da, belki aynı sınıftan, muhafazakar, dinine bağlı ve modern/ batı ile her hangi bağı olmayan sıradan (ve orta halli) kentliler. Onları bertaraf etmek isteyenler ise, daha hırslı ve yırtıcı, ama asıl önemlisi, oluşacak yeni kentsel rantın bir bölümünü açık veya örtük bir biçimde, iktidarın çeşitli odaklarıyla paylaşmaya hazır olduklarını söylüyorlar. Anafartalar'ın kaderi bakımından da, asıl belirleyici olan bu örtük ittifak...

Belediye, Ulus'ta projesiyle,

Mevcut rantı paylaşmakta olan toplumsal kesimleri bertaraf etmek,

Kendisine yakın olan yeni toplumsal kesimler için yeni rant yaratmak istiyor ve bunun için,

Kent merkezinin mevcut mimari/ mekan düzenini (kentsel rantı)

yeniden oluşturmak istiyor.

Böylece, ittifak içinde olduğu sınıflar da, bundan resmi olmayan yollarla siyasi olarak yararlanacak iktidar odakları da, (büyük ama olağan ve ahlaki olmayan) bir yarar/ çıkar sağlayacaklar.

Bu projeyi Ankaralıları kabul ettirebilmek için, aslında ekonomik çıkarlarla ilgili bir konuya, ideolojik-dini bir elbise giydireyorlar: Modernin karşısında geleneğin zaferini taçlandırmak istediklerini (Melike Hatun Cami-İller Bankası ilişkisinde olduğu gibi) söylüyorlar.

Bir bakıma, bu da, mücadelenin boyutlarından biri: Hem bir çıkar kavgası veriyorlar, hem de bunu kolaylaştırmak ve karşı çıkışları yatıştırmak için, yaptıkları işe, ideolojik (batılı moderne karşı Sünni muhafazakar) mücadele süsü veriyorlar. Ama bu gerçekte, ne belediye, ne de belediyenin bu projesine direnenler bakımından, mücadelenin temel eksenini oluşturumuyor.

Peki Ankaralılar, Ulus'ta, Anafartalar ve diğer çarşılar üzerinden verilen bu hak edilmeden kazanılmış paralara (kentsel ranta) el koyma mücadelesinin neresinde? Bu yıkımlar, Ankaralıları neden ilgilendiriyor? Kısaca bir dizi neden:

- Hala ekonomik değeri olan/ kullanılan, ayrıca da toplumsal, kültürel değeri olan ve kentin belleğinin bir bölümünü oluşturan katmanlar tahrip edilecek, yok edilecek.

- Kentin merkezi yıkılırken de, yeniden yapılırken de, kente ait kamusal kaynaklar, belediyenin, kent toplumunun gerçek ihtiyaçlarına yönelik yatırımlar için kullanılacak kaynaklar kullanılacak. Yani bizim paramız. Ankaralıların refahı için kullanılması gereken paralar/ kaynaklar...

- Ulus'ta Ankaralı sıradan insanların parasıyla yaratılacak parasal değer artışı (kentsel rant), iktidarın despotik çıkarları, siyaseti ve baskısı için kullanılacak. Böylece, yandaşları güçlenirken, artık bir değeri kalmamış eski esnafları (onları küçümseyerek kendisine tabi kılacak "efendi" sopasıyla) "terbiye/ bertaraf ederken", Ankaralıları/ hepimiz, daha çok bastırılmış ve itaatkar olacağız.

Bütün bu düşünceleri serimledikten sonra, geriye yanıtlanmadık bir tek soru kümesi kalıyor:

Peki kent hiç mi değişmeyecek, iradi bir değişim için bir proje yapılamayacak mı? Kentte bir kez yapılmış olan yapıların, sonsuza kadar/ kent durdukça yaşatılması, zorunlu mu? Eskimelere karşı, değişen teknoloji ve beğenilerin/ sosyal ihtiyaçların gerektirdiği yenilenmeler, bir kentte nasıl gerçekleştirilir? Hiç

Kentler elbette değişebilir ya da, iradi bir biçimde değiştirilebilir; yeter ki, bu iradi değişim kentte yeteri kadar saydam ve bütün tarafları bir oranda tatmin edici düzeyde tartışılmış olsun ve kent içindeki demokratik kanallar açık ve işlek olsun.

kimse, kentin hiçbir yapısına, mekanına ve bunların arkasındaki anlamlara karşı, başka bir şey öneremez mi?

Bu soru kümesi o kadar kapsamlı ki, "kentte değişim" başlıklı başka bir yazıyı hak ediyor. Ancak bir tek cümle ile yanıtın ana fikrini söyleyecek olursak: Kentler elbette değişebilir ya da, iradi bir biçimde değiştirilebilir; yeter ki, bu iradi değişim kentte yeteri kadar saydam ve bütün tarafları bir oranda tatmin edici düzeyde tartışılmış olsun ve kent içindeki demokratik kanallar açık ve işlek olsun.

Oysa Anafartalar ve Ulus İş Hanları bakımından gördüğümüz, sadece kapalı ve despotik merkezi bir dayatma ve kuşku verici, hesabı hiçbir zaman verilmemiş ve verilmeyecek çıkar oyunları/ hak edilmemiş paralar için aç gözlülükler ve Ankaralıların gündelik yaşamına, değerlerine ve beğenilerine, belleğine yapılan ve sahte bir biçimde Sünni bir elbise giydirilmiş yırtıcı bir saldırı...

Ankara, sanırım, bu yıkıma karşı durmaktan başka bir şey yapamaz.

OKUYUCULARMIZA DUYURU: SOLFASOL'un 76. sayısında yayımlamaya başladığımız "Kent, Katılım ve Sürdürülebilirlik Bağlamında Müsterekler Siyaseti" başlıklı söyleşinin devamını bir sonraki sayımızda okuyabilirsiniz

SOLFASOL'DA ŞEFFAFLIK

Solfasol yasal zorunluluklar sebebiyle bir ticari yapı kimliği altında çıkıyor olsa da bu kimliği onun kar odaklı olması anlamına gelmiyor. Ana gelir kaynağı abonelerinin desteği olan Solfasol olarak 2011'de, 1 Mayıs alanında Ankaralıları bulduğumuz ilk günden bu yana elde ettiğimiz tüm geliri yine Solfasol için kullanacağımızı defalarca deklare ettik. Bir süredir de bunun gereklerinden birisi olan mali şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlamak üzere aylık gelir-gider tablosu yayımlamaya başladık.

Bu tabloyu ve mali şeffaflığımızı gelecek öneriler ve isteklere göre geliştirmek istiyoruz. Bu sebeple görüş ve önerilerinizi bilgi@gazetesolfasol.com adresine göndermenizi rica ediyoruz. Solfasol'un bu hamlesinin sivil oluşumlar ve yayın organları için öncü olması umuduyla.

SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi
Şubat 2018
77. Sayı
Ayda bir yayımlanır.

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Onur Yılmaz

Yayın İdare Merkezi
Büklüm Sokak, No: 44/4,
06680 - Kavaklıdere / ANKARA

Tel - Faks: 0 312 437 76 41
bilgi@gazetesolfasol.com
Abonelik: abone@gazetesolfasol.com
0 536 956 64 26

Basım Yeri:
Şen Matbaa
Özveren Sok. 25/B Demirtepe/Ankara
Tel: 0 312 229 64 54 - **Fax:** 229 64 54
E-Mail: senmatbaa@gmail.com *
WEB: www.senmatbaa.com

Basım Tarihi: 6.2.2018
ISSN: 1301-8655

Yerel Süreli Yayın
2.000 adet basılmıştır.

GELİR - GİDER TABLOSU

GENEL BİLGİLER (01.02.2018 itibariyle)

Toplam abone sayısı: 905
Toplam kurumsal abone sayısı: 8

DÖNEMSEL BİLGİLER (01.08.2017 - 01.02.2018)

Abonelik yenileme sayısı: 20
Yeni abone sayısı: 2
Kurumsal abonelik yenileme sayısı: 1
Yeni kurumsal abone sayısı: 0

GELİRLER (01.08.2017 - 01.02.2018)

Yeni abone ve abonelik yenileme: 2.582,00 TL
T-shirt, elden ve bayiden gazete satışı: 20,00 TL
İlan - reklam: 0,00 TL

GELİRLER TOPLAMI: 2.602,00 TL

SOLFASOL'UN BİR UCUNDAN DA SİZ TUTUN!

* Gazete Solfasol'da yer almasını istediğiniz yazı, haber ve çizgilerinizi her ayın 25'ine kadar **icerik@gazetesolfasol.com** adresine gönderebilirsiniz.

* Abone olmak için adınızı, açık adresinizi, e-mail ve telefon numaranızı **abone@gazetesolfasol.com** adresine veya **0 536 9566426** nolu telefona SMS ile gönderin. Banka hesap bilgisini hemen gönderelim.

Yıllık Abonelik: 60 TL, **Yıllık Destekçi Abonelik:** 150 TL **Yurtdışı Abonelik:** 150 TL, **Öğrenci Aboneliği:** 30 TL

GİDERLER (1 Ağustos 2017 - 1 Şubat 2018)

Matbaa Gideri: 8.000,00 TL
Postalama Gideri: 264,00 TL
Kira ve Ofis Giderleri: 5.250,00 TL
İdari Giderler: 1.586,84 TL
Resmi Giderler (vergi, stopaj, harç vb.): 2.676,86 TL

GİDERLER TOPLAMI: 17.777,70 TL

BORÇLAR (1 Şubat 2018 itibariyle)

Matbaaya Borç: 563 TL
Kişilere Borçlar: 36.035,70 TL
Diğer Borçlar (Vergi, muhasebe, kırtasiye, kira vb.): 6.040,00 TL

2018 İttifak Yılı Olmalı, Başka Çıkış Yok...

Ali Bilge

Önce ekonomiye bakalım ve soralım:

Uluslararası Finansal Sistem, Erdoğan'ın diktatörlüğünü satın aldı mı?

Türkiye'ye borç veren küresel finansal sistem Türkiye'de kurulmak istenen otoriter rejime ve demokrasiye ne kadar duyarlı? Borç verenlerin tamamı olmasa bile önemli bir kısmı ülkede demokrasinin bitmesiyle hiç ilgilenmiyorlar. Türkiye'ye, girişler azalmasına karşın sıcak para ile borç vermeye, finansal araçlara yatırım yapmaya, ondurmayacak fakat öldürmeyecek bir kaynak girişine devam ediyorlar. Onların açgözlü bir şekilde para kazanma hırsları, kendilerinin iman ettiği üç derecelendirme kuruluşunun olumsuz notuna rağmen devam ediyor. Türkiye, dünya düşük faiz dönemini yaşamaya devam ederken, en yüksek faizi vermektedir. Böylesi bir kaynak girişinin, çok yüksek bir büyümeyi sağlayacak hacimde olmasa da, faşist rejim isteklilerinin önümüzdeki 2 yıl için istediği istihdamsız ve yoksulluğu çözmeden, çevre felaketi yaşatan bir büyümeyi sağlaması pekâlâ mümkün görünmektedir. Bu oranda kaynak girişinin sağlayacağı büyüme, Erdoğan'ın rejim değişikliği süreci için minnettar kalacağı bir durumdur.

Peki, ama çanlar kimin için çalıyor?

Küresel finansal sektör için durum böyle olmakla birlikte doğrudan yabancı fiziki yatırımcılar meseleye böyle bakmıyorlar. Onlar daha riskli görüyorlar, demokrasinin askıya alınması, hukuk devletinin ortadan kalkması, Batı'dan kopuş, kutsal mülkiyete el koyma örnekleri, vb. durumlar onları belirsizliğe itiyor. Yabancı doğrudan yatırımlar reel olarak azalıyor. Türkiye doğrudan yatırımlar için cazip olmaktan çıkıyor.

Ancak asıl mesele yakın gelecekte yerli finansal ve reel sermayenin nasıl şekilleneceğidir. Altını uzunca süredir çiziyorum. Erdoğan rejimini kurduğunda, Cumhuriyetin başından itibaren oluşan geleneksel sermaye el ve yapı değiştirmeye başlayacaktır. Eskinin büyüklüğü yeni büyüklere yerlerini bırakacak ya da bırakmaya zorlanacaklardır. Bugün, durumu düzeltmek için ödün verseler de, özellikle bazı sektör ve alanları Erdoğan'ın oluşturduğu ve dayandığı "havuz oligarklarına" bırakmak zorunda kalacaklardır.

15 yıldır devlet kaynakları ile büyütülen havuz sermayesi ağırlıklı olarak inşaat sektörüne dayalı bir şekilde devleşmiştir. Ancak hala geleneksel sermayenin hâkim olduğu imalat sanayii gibi alanlarda etkin değildir.

Asıl meseleye gelelim: Karanlıktan aydınlığa çıkış var mı?

Türkiye baharı yaşanabilir mi?

Temmuz 2016'dan bu yana OHAL'de KHK'larla idare edilen bir ülkede yaşıyoruz. OHAL'de meşruluğu olmayan rejim değişikliklerini kapsayan bir Anayasa referandumu yaptık. Parlamenter demokrasiye veda ediyoruz.

Meclis, parti, ordu, yargı, medya tek adamın denetimini altında, baskı altında bir muhalefet, kuvvetler ayrımı son bulmuş bir ülkemiz.

Karşımızda bir yalan cephesi bulunuyor. Yalanla algı oluşturma modeli ile çalışan sürekli bir kampanya

Ana muhalefet hem sağ ile hem solu ile ilgilenmek durumundadır. Toplumsal muhalefeti örgütlemek ittifak mühendisliğini gerektirir. Bir eliniz İYİ Partide, diğer eliniz HDP ile temas etmek durumunda olmalıdır. Küçük parmağınız da memnuniyetsiz muhafazakâra dokunmalıdır. Çünkü karşımızda bir diktatörlük projesi var.

var.

İktidar sahipleri her gelişmeyi; siyah beyaz, iyiler ve şer güçleri üzerine kuruyor. Bugün ülkede olan bitene hayır demek; zayıflık, nankörlük ve düşmanlıktır.

İktidarı ele geçiren hiper olanaklara sahip, orantısız güçle donatılmış Erdoğancılar, he türlü yalanla saldırıya geçmiş durumdadır.

Ülkenin içinde bulunduğu devir, özel bir şaşkınlık ve depresyon arz etmektedir. Tarih boyunca görülümüştür ki toplumlar bazen hastalığa yakalanır, bu hastalık doğruyu, yanlış karıştırma durumudur. İçinde bulunduğumuz süreçte, önemli bir kesim seçmen için, doğru yol açık değildir.

Soruyorum: Yolu açmak için neler yapıyorsunuz? Neler yapılıyor? Elbette karşımızda 21. yüzyıl tipi otoriter faşist model duruyor. Soralım o zaman: 21. yüzyıl otoriter rejimlerine karşı mücadele nasıl olmalı?

İttifak mühendisliği nedir?

Aslında mesele, bizim mahalle değil, karşı mahallede neler yapıyorsunuz? Karşı duvardan tuğla çekebiliyor musunuz?

Ana muhalefet hem sağ ile hem solu ile ilgilenmek durumundadır. Toplumsal muhalefeti örgütlemek ittifak mühendisliğini gerektirir. Bir eliniz İYİ Partide, diğer eliniz HDP ile temas etmek durumunda olmalıdır. Küçük parmağınız da memnuniyetsiz muhafazakâra dokunmalıdır. Çünkü karşımızda bir diktatörlük projesi var.

Siyaset, üstelik otoriter rejim projesini bitirmek, farklı grupları, memnuniyetsizleri bu hedefe karşı birleştirme sanatıdır. Ben buna " ittifak mühendisliği" diyorum. En büyük iki örneği Türkiye'nin kurucu lideri Mustafa Kemal Atatürk ve Sovyet lideri Lenin'dir. Birbirinden haz etmeyen, sempati duymayan grupları bir araya getirme sanatıdır, ittifak mühendisliği.

Başka örnekleri de bulunmaktadır. Faşizme, nazizme karşı birleşik demokrasi, halk cephesi adı altındaki örneklerini (Fransa, İtalya, Bulgaristan vb.) hatırlayalım.

Önümüzde 3 seçim olacak. Normal tarihi 2019'da yapılması gereken seçimlerin 2018'e çekilme ihtimali çok yüksek. Peki, önümüzdeki seçimlerin gerçekleşeceğinin garantisi var mı? Meşruluğu olan bir seçim yapılabilir mi?

Bu şartlar altında nasıl bir toplumsal muhalefet çizgisi olmalıdır? Üç konuda ittifak öneriyorum.

1-OHAL' siz seçimlere gidilmesi için ittifak yapılmalıdır. OHAL'in kaldırılmasına ilişkin ortak mücadele ve eylemler geliştirilmelidir.

2- En önemlisi ve acil olanı; seçim güvenliği için ittifak oluşturulmalıdır.

3- Tüm seçimler için ittifak yapılmalıdır. Bunlar iç içe geçmiş süreçlerdir, birbirleriyle biraraya gelemeyen yapıları yakınlaştıran modellerdir.

İttifakın nihai amacı, Türkiye'yi kuvvetler ayrımına dayalı parlamenter sisteme döndürmek, demokratik bir anayasa yapmak olmalıdır.

İttifak - Demokrasiyi Kurtarma Birliği; hemfikir olduğu konuları belirterek ortaya çıkmalıdır. İttifak, esas alacağı toplumsal sözleşme için hemfikir içinde olduğu ön kabulleri Türkiye toplumu ile paylaşmalıdır.

Ön kabuller sözleşmesinde, 2010 Anayasa oylaması sonrasındaki demokratik olmayan tüm düzenlemelerin, gözden geçirileceği, 15 Temmuz OHAL sonrası KHK'larla yapılan tasarrufların iptal edileceği, 15 Temmuz'un tüm yönleri ile aydınlatılacağını ortaya koymalıdır. Yıllardır Anayasa suçu işleyen iktidar sahiplerinden ve yolsuzluklardan hesap sorulacağı sözleşmede yer almalıdır.

Parlamenter rejime geçileceğini, kuvvetler ayrımına dayalı bir anayasa yapılacağını ön kabullerin gerçekleşmesi sonrasında en kısa sürede yapılacağı belirtilmelidir.

İttifak; Türkiye'nin Batı'ya dönük tutumunu, yönünü, AB ve Türkiye'nin son yıllarda kadük olan uluslararası ilişkilere genel bakışını da ortaya koymalıdır.

İttifak, mutabık kaldığı ön kabullerin sıralandığı kontrat metnini ülkeye ilan ettiği gibi, dünyaya ilan edilmelidir. Dolayısıyla ittifak uluslararası karakter kazanmalıdır.

Bundan sonrası başka bir yazı konusu, burada kesiyorum. İttifak nasıl kurulacak ve çalışacak?

Hepinizi zor günler beklemektedir. Yalan cephesine karşı cesaret cephesi ile mücadele etmeliyiz. Önce cesaret. Cesaret ve fazilet cephesi için kafanızı kaldırın.

Elbette bunları da düşündük, derkenar ettik, ele alacağız.

Son soru: Ülkeler nasıl kötü duruma düşerler?

Önce, teknik kötü yönetim, sonra, kozmik kötü yönetim, daha sonra, çaresizlik içinde yönetim ve sonunda da hileli yönetim, bunların sonucunda da diktatörlük. Hileli yönetim ile diktatörlük kardeşler. Hepinizi zor günler beklemektedir. Yalan cephesine karşı cesaret cephesi ile mücadele etmeliyiz. Önce cesaret. Cesaret ve fazilet cephesi için kafanızı kaldırın.

DOSYA: Direnişin Ankarası

7. ve 13. sayfalar arasında okuyacağınız söyleşiler sırasıyla 5, 8 ve 10 Ocak tarihlerinde yapıldı. Gazetemizin yayına hazırlandığı günlerde (26 Ocak'ta) Nuriye Gülmen, Semih Özakça ve Esra Özakça'nın açlık grevini sonlandırdığı haberini aldık ve çok sevindik. Söyleşileri açlık grevinin sona erdiği günden geriye doğru bakarak okuduğumuzda direnişin bu aşamasının kazanılmış olduğunun daha o günlerden ilan ettiklerini gördük ve tarihsel önemdeki bu söyleşileri okuyucularımızla yapıldığı günkü halleriyle paylaşmaya karar verdik.

OHAL nedeniyle çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler ile kamuda on binlerce çalışan işlerinden oldu. İşine iade edilmek isteğiyle Nuriye Gülmen'in 2016 Kasım başında Yüksel Caddesi'nde başlattığı gösterilere yine kamudan ihraç edilen eğitimciler Semih Özakça, Esra Özakça, Acun Karadağ, Mehmet Dersulu, Nazife Onay ve sosyolog Veli Saçılık ile birçok Ankaralı destek verdi. Yüksel Caddesi'nde İnsan Hakları Anıtı'nın önünü direniş alanına çeviren işsiz kalan eğitimciler, işe geri dönme taleplerini sürekli olarak dillendirdiler.

Ankaralılar'ın desteğini de alan KHK mağdurlarına polisin uyguladığı şiddet büyük oldu. İşlerini isteyen eğitimciler, ilk günlerden itibaren gaz yediler, darp edildiler; polis şiddetini giderek artırdı. Her gün süren şiddetin yanında gözaltılar da başlatıldı. Serbest bırakıldıklarında yeniden Anıt'ın önünde gösterilerine devam ettiler. Anıt'ı işlerine geri dönmeyi dillendirdikleri pankartlarla, çiçeklerle bezediler. Polis Nuriye Gülmen'e Kabahatlar Kanunu'nu gerekçe göstererek kaldırımı işgal cezası kesti. Gülmen ikametgâhını 'İnsan Hakları Anıtı önü' olarak beyan etti. Yüksel Caddesi ile Konur'un kesişimindeki İnsan Hakları Beyanamesini okuyan kadın heykelinin önü adeta direnişçilerin evleri oldu.

Hükümetin işlerine geri dönmek isteyen eğitimcileri dikkate almaması, tersine polis baskısı ile direnişi kırma çabaları, Gülmen ve Özakça'yı açlık grevine yöneltti. Grev sırasında hükümet sözcüleri mağduriyeti sonlandırmak yerine taleplerini dillendiren grevcilere oldukça hoyratça, zalimce davrandılar; hainlikle suçlandılar; ağaç kökü yemeye ve açlığa mahkum edildiler. Haksız yere hapse atıldılar; haklarında davalar açıldı.

2018 Ocak ayı itibarı ile işe geri alınmalar için başlatılan direniş 400 güne yaklaştı; Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın açlık grevleri ise 300 günü geçti. OHAL'le birlikte Yüksel Caddesi artık gösterilere kapalı. Orada bir polis karakolu var. İnsan Hakları Beyanamesi'ni okuyan kadın neredeyse bir yıldır tutuklu; Ankaralılar artık kendilerini ifade edemiyor!

Umarız, Nuriye Gülmen'in deyişiyle: karanlığa karşı adeta kendini bir mum gibi yakarak ışık olan, umut olan direnişçiler, iş için, aş için, haksızlıklara karşı adalet için, eşitlik için, özgürlük için yığınların mücadele azmini çoğaltacaktır. Umarız ki sadece onların ışık olmak için tükenişlerini uzaktan seyrederek değil, onlarla birlikte olma, hep birlikte yan yana karanlıkları yarma cesaretini de gösterebileceğiz! İbrahim Münevver/Solfasol

Faşizmin Saldırıları Karşısında Öylece Duran Bir Açlık Hali* "Direnen insan iyimserdir"

Aslında ekibimiz daha kalabalık, başka birçok arkadaşımız da Nuriye Gülmen ile tanışmak ve destek olmak istiyor. Soruları daha kalabalık bir ekiple birlikte hazırladık. Ama açlık grevinde 303 gündür eriyorlar. Onları, kalabalıkla ve uzun sorularla yormak istemiyoruz.

Kendimizce 3-5 soru belirliyoruz. İlk sorumuz: işlerini geri almak için başlattıkları, gayet meşru olan direnişlerinin, hakları birer birer budanan hepimiz için önemine işaret etmek ve ancak onlar kadar cesur olduğumuzda, direnmeyi göze alıp da güçlerimizi birleştirdiğimizde insani ve demokratik haklarımızı kaybetmeyeceğimize ilişkin bir mesaj vermesi için. İkinci sorumuz, işe iade süreçlerine dair. Üçüncü olarak Ankara'ya dair de konuşmak istediklerimiz var. Ankara'da Yüksel Caddesi'nde, İnsan Hakları Anıtı'nın önünde sürdürdüler direnişlerine; Ankaralılar'ın destek verdiği de oldu çoğu zaman, ürküp yalnız bıraktıkları da oldu...

Son soruda yine Ankara var. Mimarlar Odası'nda geçenlerde açılan sergiyi soruyoruz. Hani Yüksel Direnişine katılan mahpusların ve öğrencilerin ellerinden yapılmış çizimlerden oluşan sergiye dair. Amacımız uğradıkları haksızlıklara karşı isyanlarını kendi ağızlarından yansıtmak! Sadece yansıtmak değil, Nuriye Gülmen'in deyişiyle yükselttikleri bu direnişin, bir mum misali karanlığa yakılmış bir ışık olduğunu, karanlıktan çıkışın ancak yanlarına katılmakla mümkün olduğunu önce kendimize, sonra çevremize de anlatmak istiyoruz. Üç kişilik Solfasol ekibi olarak, yanımızda hem Solfasol'den hem de Açık Radyo'dan arkadaşımız Ali'yi de alarak Nuriye Gülmen'i ziyarete gidiyoruz. Önce arkadaşlarımızın selamlarını, destek duygularını iletiyoruz ve çok uzatmadan ilk sorumuza geçiyoruz.

İlk olarak demokrasiye karşı otoriterliği savunan blok karşısında demokrasiden yana muhalefetin parça bölük olmasından duyduğumuz kaygıyla, Türkiye'de ittifaklar konusunda bir şeyler demesini bekliyoruz, Nuriye Gülmen'den.

Çizim: Linda Nihan

Hapishanede siyah kalem dışında hiçbir şey olmuyor. Çizimleri kuru boyayla renklendirmeyi çok istemiştim. Sonra rengarenk bir dünyanın içine daldım ben de. Sonra da sergi geldi işte.

Adaletsizliğe alışmayı önlemek için direnmek gerekiyor, hem kendimizin alışmasına, hem de diğer insanların alışmasını önlemeliyiz.

Nuriye mütevazı kişiliği ile "ben aslında eyleminin ötesinde, Türkiye muhalefetine, demokratikleşmeye, ittifaklara dair bana büyük gelen sözler etmek istemiyorum" diyor. "Eninde sonunda Kanun Hükmünde Kararname ile işine son verilmiş biriyim. Bunun için açlık grevi yapıyorum, işimi istiyorum, sonuç itibarı ile" diyor.

Geçenlerde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 11480 kişinin yanlışlıkla hak kısıtlamalarına uğramış olabileceğine dair itiraf gibi açıklamasından yola çıkarak, "gözüne alınan, işten çıkartılan, hışma uğrayan pek çok insanın haksızlığa uğradığını artık bizzat bu politikaları sürdürenler dahi kabul ediyor. Siz de haksızlığa uğrayanlardan ve bu haksız duruma karşı tepkisini direterek ortaya koyanlardan biri olarak neler söylemek istersiniz. Örneğin siz de işe iadenizi istiyorsunuz" diyerek ikinci sorumuza geçiyoruz.

"Bu kadar zaman sonra bu yaşananların, nasıl diyeyim: 'bazı hatalar yaptık ve bunları düzeltelim' gibi basit, naif bir düşüncenin ürünü olduğunu düşünmüyorum. Bunlar belirli hesapların sonucunda atılan adımlar. Bizi, muhalefeti kapsayan bir genişliğe ulaşacağını sanmıyorum. Yanlışlık olduğu uzun zamandır bilinmiyor muydu? Şu anda kendi iç çelişkilerinden kaynaklı, belki de dışarıdan baskılar nedeniyle, türlü türlü hesaplarla bunu yapacaklar belki ama, bizim durumumuzu etkileyeceğini hiç düşünmüyorum.

Evet belki arada bir daha naif bir dil kullandıkları oldu ama bize yönelik tavırları başından beri çok sertti. Belki onların içinde de bazı çelişkiler var ama son kertede biz çok karşıdan, çok net bir söylemle, eylemle karşı duruyoruz. Açlık grevimizin onlara ödettiği bir bedel de var. Yani sıkışmış durumdalar. Yani son kertede uzun zamandır bize karşı duruşları belli, yani düşmanca. Çok saldırgan bir tutum izlediler, en başından beri. Sadece ilk açlık grevine başladığımızda, ailelerimizi çağırıp, kapalı bir görüşme gibi bir şey oldu. O gün OHAL komisyonu kurulduğunun ilan edildiği gündü. Açlık grevimizin 70. gününe doğru. "Ama bakın bugün komisyonu kurduk, mağdurların artık başvurabilecekleri bir mercii var. Açlık grevi yapmanızın bir gereği kalmadı; şimdiye kadar tamam ama..." dediler. Üzerinden 270 küsur gün geçti. Hâlâ aynı durumdayız. Evet başlarda böyle bir şey yaşadık. Ama hemen ardından tutuklama ve ardından Süleyman Soylu'nun bitmek bilmez saldırgan söylemleri hep devam etti."

Solfasol'un Ankara'ya dair merak ettiklerini de soralım diye 2. sorumuza geçiyoruz. Bütün Ankaralılar biliyor ki, Yüksel Caddesi artık sizinle, direnişinizle bütünleşti. Polis müdahalesinin ardından oradaki İnsan Hakları Anıtı'nda hapsedildi. Ne dersiniz, İnsan Hakları Anıtı da özgürlüğüne kavuşur mu?

Yine aynı mütevazilikle karşılıyor. Kendilerine yüklenmeye çalışılan bu büyük misyondan rahatsızlığını paylaşmaktan kaçınmıyor. Gülümseyerek yanıtıyor ama kısa tutuyor sözlerini: "Orayı şimdi karakola çevirdiler. Böylece Yüksel Caddesi'nde bir mevziye sahip oldular. Dışarıdan, farazi olarak söylüyorum ama, onlar için başka bir önemi olabilir bunun. Oradan biz çekilmiş olsak bile orada bir karakola sahip olmak onların işine gelebilir! Ama elbette, İnsan Hakları Anıtı'nı özgürleştirecek şey: herhalde bizim oradan gitmemiz değil, orayı kazanmamız olur tekrar. Biz kazanırsak, biz onları bir adım geriletirsek İnsan Hakları da özgür olacaktır herhalde" diyor.

Son sorumuza geçiyoruz, Mimarlar Odası'ndaki sergiyi soruyoruz. "İşimizi geri istiyoruz" eylemleriyle başlayan ve açlık greviyle devam eden Ankara Yüksel Caddesi'ndeki eylemlere ilişkin, çocukların, öğrencilerin, çeşitli ressamların, hatta sizlerin de bizzat çizimlerinin olduğu bir sergi yapıldı, Ankara Mimarlar Odası'nın girişimiyle. Aslında bu sergi de sizin başlattığınız direnişinizin bir devamı gibi mi, ne dersiniz?

Nuriye: Yani evet, açlık grevini besleyen bir şey olarak düşünebiliriz. Birlikte yaptık zaten genç arkadaşlarla. Birlikte olmanın bir yolu da bu sergi. Evet açlık grevini

Çizim: Linda Nihan

Eylemin bence esas kazanım diye nitelendireceğimiz noktası, hiçbir şey yapılamaz denilen bir noktada bir şeyler yapılabileceğini gösterdi. O karanlığı böylece yardı geçti. Artık o zamanların korkusu yok.

yeniden hatırlatan bir yanı da var, çizimler ve çizimler aracılığıyla, yeniden bize doğru çağırın bir etkinlik oldu. Çok güzel oldu. Ben çok keyif aldım. Ben, bir de, çizimle hiç ilgilenmemiştim önceleri. Hapishaneye düşünce, fotoğraf çekemiyorsunuz, engelliyorlar, biliyorsunuz. Nasıl bir yerde yaşadığımı göstermek üzere çizmeye başladım. İlk hücremi çizdim. Küçük bir çizim... Çizim derken, yani gerçekten böyle çöp adam çizmekten öteye giden bir insan değildim. Bir ihtiyacı karşılamak için olunca farklı bir yere oturuyor sizin için. Çok hoşuma gitti. Kendimi anlatmanın bir aracı oldu. Çok sevdim. Çıktıktan sonra da genç bir arkadaşım geldi. İlk defa tanıştık. Akriik boyayla çizimler yapmıştı. Tabii o hem tasarlamış, hem de Yüksel Caddesi'ndeki direnişimize, bizlere dair şeyler yapmış. Bir kompozisyonu var, renkli, boyayla yapılmış şeyler. Çok hoşuma gitti, o kadar çok sevdim ki onları (bunları anlatırken Nuriye'nin yüzü ışıyor; gülümsemesi artıyor). Dedi ki, "isterseniz siz de yapabilirsiniz!" Yapabilir miyim falan dedim. Sonra bir gün malzemelerle çıktı geldi. Bana bir sürü şey almış. Sonra beraber yapmaya başladık.

Yüzü tekrar karıyor Nuriye'nin: "Hapishanede siyah kalem dışında hiçbir şey olmuyor. Çizimleri kuru boyayla renklendirmeyi çok istemişim. Sonra rengarenk bir dünyanın içine daldım ben de. Sonra da sergi geldi işte" diye anlatıyor. "O yüzden benim için bu sergi çok farklı bir yerde duruyor..."

Ekibimiz, Nuriye'ye can-ı gönülden teşekkür ediyor. Ekibimizde çekim yapan Linda, Solfasol'un Mayıs 2017 kapağındaki çiziminin de (yukarıda) sergide yer aldığı ve bundan mutluluk duyduğunu paylaşıyor.

Solfasol'un kapağını hatırlatarak, direnişlerinin barbarlığa karşı, bizlere ışık olduğunu söylüyor ve son sorumuza geçiyor. Soruyu soran arkadaşımız, ABD'de Sacco ile Vanzetti'yi hatırlatıyor. "Belli mücadele periyotlarında, belli isimler artık simgeselleşmiştir, tıpkı Sacco ve Vanzetti gibi diyor. Artık hem Türkiye'de hem de dünyada milyonlarca insan sizin OHAL ve KHK'ya karşı bir mücadele ışığı olduğunuzu biliyor. Normal şartlarda hiç bir araya gelmeyecek insanlar, sizlerin uğradığı bu haksızlığa karşı direnişinizle bir araya gelmek, birlikte ses çıkarmak gerektiğini söyleyebiliyorlar. Sizin "işimi geri istiyorum" diye başlattığınız bu mücadelenizin hem insani ve hem de toplumsal bir yanı var. Sizin bu karşı çıkışınız baskı rejimine karşı sembol bir değer oldu. Bir mesajınız var mı diye bir kez daha sormak istiyoruz.

"Sizin bıraktığınız yerden başlayayım. Benim de tarif ettiğim bir şey bu. Hani sizin çiziminizdeki ışık tutmak var ya ben de eyleme başlarken, 'bir mum olmak' diye tarif etmişim. Hiçbir şey yapamıyor muyuz, yani elimizde hiç mi imkan yok? O zaman bir mum olabiliriz, belki. Karanlıkta yanan, sadece bir mum. Bir mum ne yapabilir ki, yani o koskoca karanlık karşısında. Hani öyle tarif ediyor ya "çok büyük bir karanlık". Onun karşısında bir mum ne yapabilir. Belki sadece kendi etrafını aydınlatabilir. Ama o mumun kendisi karanlığı görmez. Bizim de Semih'le karanlığı görmeyen, belki sadece o anın etrafında bir hare olduğumuzu düşünüyorum, ben. İnsanların böyle karamsar, ne olacak diye geldikleri anda, biz böyle direniyoruz ya... Direnen insan iyimserdir. İyimserdir çünkü kendi yaptığı şeyin başka bir

Bugün Türkiye'de saldırı altında olan sadece biz değiliz. Korkunç bir saldırı var, bu saldırıya karşı herkes üstüne düşeni yapmalı. Lütfen siz de direnişinizi yükseltin, eğer direnmiyorsanız, hemen direnmelisiniz bu saldırılar karşısında; her ne şekilde yapabilirseniz, direnmelisiniz.

şeye dönüşeceğini bilir, umut eder. Onunla yaşar. Çünkü o direniş halindedir. Öyle bir iyimserlik hali var bizde. O yüzden o mum yakmış olmak hali bizi çok iyi tarif ediyor. Mumu yaktık, sonra... Aslında mum olduk, mumu yakmaktan öte... Sonrasında o ateş büyüdü, insanların tuttuğu bir meşale haline geldi. Daha büyük aydınlıklar oldu yani... Yüksel Caddesi'nin çok kalabalık olduğu zamanlar, öyle zamanlardı.

Şimdi buradan son olarak ne söyleyebilirim? Biz bir şekilde yola koyulmuş olduk, OHAL sürecinde. Baskının çok yoğun olduğu bir süreçte... Buradan baktığımda ben o zamanı daha kapalı, daha karanlık görüyorum, yani eylemi başlattığımız zamanı. Eylemin bence esas kazanım diye nitelendireceğimiz noktası, hiçbir şey yapılamaz denilen bir noktada bir şeyler yapılabileceğini gösterdi. O karanlığı böylece yardı geçti. Artık o zamanların korkusu yok sanırım. Gözaltında ne olacak acaba, işkence seslerinin yoğunlaştığı (aslında işkence sayfası hiç kapanmadı ama), daha sistematik hale geldiği, hem karakolda, hem hapishanede tekrar arttığı, baskıların arttığı, gözaltılarının yayıldığı, işkenceye dönüştüğü bir zamanda başladık biz açlık grevine. Dolayısıyla demokratik mücadele açısından bir katkısı olmuştur açlık grevimizin. Şöyle tarif etmişim bir defasında, halklarla faşizm arasında bir barikat, faşizmin saldırıları karşısında öylece duran bir açlık hali. Baskıyı daha da artırmak isteyen iktidarı belki de yeni KHK'lar yayımlamaktan bir adım daha geri tutuyor... Öyle bir hali var direnişimizin. Evet direnişimiz önemli bir noktada duruyor.

Bir dönem bize çok yoğun açlık grevini bırakan çağrılar geliyordu. Diyordum ki (kendi kendime ya da hücredeki arkadaşlarıma) bize açlık grevi yapmayın diye çağrılar yapmayın. Bugün Türkiye'de saldırı altında olan sadece biz değiliz. Korkunç bir saldırı var, bu saldırıya karşı herkes üstüne düşeni yapmalı. Lütfen siz de direnişinizi yükseltin, eğer direnmiyorsanız, hemen direnmelisiniz bu saldırılar karşısında; her ne şekilde yapabilirseniz, direnmelisiniz. Direniyorsanız da direnişinizi yükseltmelisiniz. Nasıl bir yöntem bulursunuz bilmiyorum. Ama bize gelip, bu direniş mevziisini bir düşük aşamaya çekmemizi istemeyin. Bunları söylemeyin. Biz elimizden geldiğince bu şekilde devam etme taraftarıyız. Kazanmak istiyoruz. Bu sadece bizim için değil tüm Türkiye Halkları için bir kazanım olacak. Asıl olarak da adaletsizliğe alışmayı önlemek için direnmek gerekiyor, hem kendimizin alışmasına, hem de diğer insanların alışmasını önlemeliyiz.

O yüzden, hem kendi açımızdan, hem direnişimiz açısından söyleyebileceğim, bugün 303. gündeyiz. Gerçekten çok uzamış bir açlık, 303 gündür. Bizim açımızdan zorlayan tarafları var, sağlık sorunlarımızın ciddileştiği bir noktadayız. Çok kamuoyuyla paylaşmak istemiyoruz. Çünkü bu sorunların özellikle ön plana çıkmasını da istemiyoruz. Ama artık evet yani, 303 gün gerçekten dile kolay, çok uzun bir açlık ve biz artık en kısa zamanda sonuç almak istiyoruz. O yüzden herkesten, hep birlikte bir adım öne çıkmalarını, bir adım daha atmalarını bekliyoruz. Herkes kendi cephesinden mümkün olan ne varsa onu yapsın. Artık direnişimizi zafere taşımak istiyoruz.

Sizi çok yorduk, burada bitirelim diyoruz, kendi aramızda dileklerde bulunuyor ve teşekkür ederek ayrılıyor.

Söyleşi: Ali Bilge, Ceren Kaynak, Linda Nihan
Çizim: Linda Nihan

* Bu söyleşi açlık grevinin 303. gününde 5 Ocak 2018'de yapılmıştır.

Açlık Grevi Bitti, Aşkın Eylemi Sürüyor!*

"Bizim eylemimiz kazanılmış bir eylemdir"

Solfasol'dan ve Açık Radyo'dan aynı ekiple Nuriye'den sonra Esra ile Semih'in evine gidiyoruz. Gitme nedenlerimiz de kafamızda hazırladığımız sorularımız da benzer. Adaletsizlikler içinde adeta tepetaklak yuvarlandığımız şu günlerde onların direnişi hepimiz için kıymetli. Destek duygularımızı iletirken onların vereceği mesajları da duymak, herkese duyurmak istiyoruz. Belki de, onlardan çok kendimizle ilgili gitme nedenlerimiz, onların direnişi bizleri de sarmış durumda. Aslında, belki de hepimizi saran korkularımızdan, suskunluklarımızdan sıyrılmak istiyoruz. İşlerinden haksız yere atılan arkadaşlarımızın işe iade edilme imkanları üzerinde konuşmak ve yine Ankara'ya, onlarla bütünleşen Yüksel Caddesi'ne, Yüksel Caddesi'nde hapsedilen İnsan Hakları Anıtı'na dair de sormak istediklerimiz var. Elbette gözümüzde birer direniş sembolü olan Esra ve Semih'ten daha fazlası olan insan yanlarını da merak ediyoruz.

Ali'nin sorusuyla başlıyoruz. Ali, Kant'ın sözünü hatırlatıyor sözlerine başlarken yine: "Adaletin olmadığı yerde yaşam değersizdir" diyor. "Sizden başka karı-koca açlık grevi yapan başka bir örnek var mı" diye soruyor.

Semih de, Esra da "bizim bildiğimiz kadarıyla yok" diyor. Rosenberg'ler akla geliyor. Esra, Mc Carthy Amerika'sında casuslukla suçlanan Julius ve Ethel'in direnişlerinden nasıl etkilendiğini anlatıyor. Sonra söz Sacco ile Vanzetti'ye ve ardından Türkiye'de ilk açlık grevini yapan 'Komünist' şair Nazım Hikmet'e kadar geliyor. Semih, "Evet" diyor, "10-15 gün sürüyor galiba". Esra da Oktay Rifat, Orhan Veli ve Melih Cevdet Anday'ın da açlık grevine katılarak destek verdiğini, şairin annesinin köprüde eylem yaptığını hatırlatıyor. Semih de katılıyor: "Aydın sanatçılar da sahiplenmiş".

Ali de "zaten aynı konuya gelecektim" diyerek, "siz toplumsal muhalefetin tırnak içerisinde demokratik toplumsal muhalefetin ve bu anlamdaki medyanın sizin direnme sürecinize yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz" diye soruyor.

Semih yanıtıyor önce. Toplumsal muhalefetin OHAL sürecinde KHK'lerle bir geri çekilme sürecine girdiğine ve iktidarın baskısını arttırdığına işaret ediyor. "Bizim eyleme başladığımız günlerde gözaltına alındığımızda, politik olan ya da olmayan herkes, kesinlikle tutuklanacağımızı düşünüyordu". Sürekli gözaltına alındıklarını, darp edildiklerini ama tutuklanmadıklarını anlatıyor, Semih. Anıtın oradan ayrılmayınca, oturma eylemini devam ettirince çevreden desteğin çoğaldığını, bir "kırılma" yaşandığını anlatıyor. "Bu"

Bir siyasi parti başkanı gelmişti. Bana demişti ki; 'Siz bizim umudumuzsunuz'. Siyasi parti olan sensin, senin umut olman lazım, senin bir şeyler yapman lazım, ama orada iki eğitimci, işi için mücadele ediyor ve biz umut oluyoruz. Böyle garip bir durum, işte!

Çizim: Linda Nihan

diyor, "OHAL'de olsa, KHK'ler de olsa bir şeylerin ısrarla devam ettirilebilirse, yapılabileceğini gösterdi". "Ama" diyor; "sendikalar olsun, sivil toplum kuruluşları olsun, demokratik kitle örgütleri olsun, siyasi partiler olsun aklınıza gelebilecek her türlü muhalif kesim yine geride kaldı". Bu örgütlerden bireysel olarak gelenlerin olduğunu, onların da direnişlerine yeterince destek vermeyen örgütlerini sorguladıklarını da söylüyor. Yüz kızartıcı durumlar yaşandığını da söylüyor: "Hangi partiydi tam hatırlamıyorum ama bir siyasi parti başkanı gelmişti. Bana demişti ki; 'Siz bizim umudumuzsunuz'. Hayır yani, siyasi parti olan sensin, senin umut olman lazım, senin bir şeyler yapman lazım, ama orada iki eğitimci, işi için mücadele ediyor ve biz umut oluyoruz. Böyle garip bir durum, işte!" diyor. "Biz iktidarın merhametini veya onların bize bir lütf sunmasını istemedik. Biz halkın sahiplenmesiyle bir baskı olacağını, iktidarın mecbur kalacağını düşündük, yani halka güvendik. Halk da sahiplendi, nitekim... Sadece biz değil ki, ihraç edilmiş bir sürü kişi var. Size onlar bile sahip çıkmıyor gibi bir algı yaratıldı, ama biz bunun kırılabilceğini düşünmüştük".

Ceren atılıyor: "Öyle de oldu zaten."

Semih devam ediyor: "Evet ama halk geldi. Sahiplendi. Açlık grevinde, bir süreçten sonra büyük bir sahiplenme oldu. Ondan öncesinde de, belki de orada eylem yaptığımız için, aç kalmıyorduk. Çünkü eylem bizi doyuruyordu. Açlık grevi kısmına geçtiğimizde ilk başta bir tutukluk vardı; sadece oturma eylemi yaptığımız zamanlardan daha fazla destek vardı, ama bir tutukluk vardı. Bir sıçrama olması gerekiyordu. Nasıl olur, ne zaman olur bunu bilmiyorduk. Bir anda 60'ıncı günlere geldiğimizde bir sıçrama oldu. Adeta bir patlama oldu".

Ali, "Nuriye'yle görüşürken 'bir üst platoya sıçramak' diye kastettiğim de buydu, diye onaylıyor."

Semih heyecanla devam ediyor: "Evet evet. Bir bakıyorsunuz, dün nasıldı, ya şimdi nasıl diyorsunuz.

Kendi politik anlayışıma göre söylersem 'halka öncülük edilir, ona yol gösterilir ve örgütlenmeye çalışılan bir kitledir halk'. Ama pratikte öyle olmadı. Burada halk, sivil toplum kuruluşlarının, partilerin, muhalefetin önüne geçti ve bizi sahiplendi.

Devrimler de böyle oluyor, tıpkı". Esra da destekliyor, sözü Gezi Direnişine getiriyor: "Haziran ayaklanması da bir anda olan bir şeydi".

Semih devam ediyor: "Kendi politik anlayışıma göre söylersem 'halka öncülük edilir, ona yol gösterilir ve örgütlenmeye çalışılan bir kitledir halk'. Ama pratikte öyle olmadı. Burada halk, sivil toplum kuruluşlarının, partilerin, muhalefetin önüne geçti ve bizi sahiplendi. Halk sahiplenince de, muhalefete bir güven geldi. Muhalefet de bizi sahiplenmeye başladı. Açıklamalar yapmaya başladı. Ben kendi sendikamdan örnek vereyim: Biz ilk 90 gün boyunca birçok defa gözaltına alındık; 30'a yakın kez ve hiçbir seferinde açıklama yapmadı, Sendika. Daha sonrasında bir kere açıklama yaptılar. 90'ıncı günümüzde bir gözaltı olmuştu. Sadece sosyal medya adresinde 'serbest bırakılınsınlar' gibi bir açıklama yaptılar. Durumu geçiştiren bir açıklamaydı. Daha sonra açlık grevi sürecinde de hiç açıklama olmadı. Ama halkın sahiplenmesi artınca, yürüyüşler falan olunca, Sendika da ülkenin çeşitli yerlerinde eylem kararı aldı. Diğer siyasi görüşlerin de destek eylemleri oldu. Türkiye'deki muhalefet böyle!

Bu sahiplenme dünyanın her yerinde oldu. Dünyanın başka yerlerindeki sahiplenme Türkiye'dekinden biraz farklı oldu. Serbest bırakılmamdan sonra. Yurtdışı basından birçok kişi bana (ismini hatırlamıyorum ama) 'sizin eyleminiz bizim ülkemizdeki OHAL karşıtı destek eylemlerinden çok daha önemli', dedi".

Ali: Benim gördüğüm son bir yıl içerisinde dünyada böyle benzer bir açlık grevi yok. Şiddet var, savaş var, baskı var ama demokratik haklarını bu dille arayan yok. Nuriye'yle daha önceden tanışmıyordunuz, değil mi?

Semih, Eskişehirli olduğunu ve KPSS'ye hazırlanırken bir ara Nuriye ile bir kitapçada tanıştığını söylüyor. "Nuriye Abla'nın Thomas Mann'dan çeviriler yaptığı dönemde" diyor. Gezi sürecinde forumlarda da karşılaşmışlar. KPSS'ye hazırlandığı dönemler olması dolayısıyla çok katılmamış, Semih. "Ben Eğitim-Sen'liyim. O da Eğitim-Sen'li. İhraç edildiği dönemde bir şeyler yapmak istediğini söyledi. Biz de tabii ki destek oluruz, dedik. Açığa alındığım süreçte Eğitim-Sen'le bir şeyler yapmak istedim ama harekete geçiremedim sendikayı. Sonra ben ihraç edildim, beraber bir şey yapalım dedik. Sonra Nuriye Abla'yla da 'bir yerden başlayalım, artık bir şeyler yapmamız gerekiyor' derken, o tek başına oturma eylemine başladı".

Ali: Açlık grevi eyleminizin kaçınıcı günde başlamıştı?

Esra: 120

Kemal Kılıçdaroğlu'nun Adalet Yürüyüşü'nü başlatmasında aslında bizim dinamizmi açığa çıkarmamızın etkili olduğunu söyledim ve gelen milletvekilleri de bunu doğruladı.

Semih: Evet 120. Şöyle: 120. günde başlamayacaktı aslında açlık grevi. 9 Mart'ta biz Meclise gitmiştik. 11 Mart'ta açlık grevinin başlayacağını bildirimleri dağıtıyorduk, ama gözaltına alındık. Gözaltına alınca açlık grevine erken başladık. Açlık grevine engel olmak için yapılan bir gözaltıydı. Bize sorulan sorular da bu yöndeydi zaten. Bunu anladığımızda, ben tek başıma açlık grevine başladım. Nuriye Abla'yı bilmiyordum. 'Ben bir eğitimcimim. Yüksel Caddesi'nde eylem yapıyordum. Açlık grevine başlayacağımı ilan ettiğimde gözaltına aldılar beni. 11 Mart'ta başlayacaktım açlık grevine' diye herkese anons ettim. Daha sonra avukatlarımız aracılığıyla öğrendiğime göre de Nuriye Abla da aynı şeyi yapmış, içeride.

Ali: Başlattıkları açlık direnişinin, korkan, sinen bir Türkiye'de, önemli bir sembol olduğunu, karşılık bulduğunu "isteseniz de istemeseniz de sizi bir yere taşıdığını" anlatıyor. "Sembol oldunuz. Toplumsal kazanımlar açısından bu eylemin bundan sonraki süreçte taşıyacağı başka değerler söz konusu olabilir. Mesela Türkiye çok önemli bir seçime yaklaşıyor. Siyaseti de çok iyi takip ediyorsunuz gördüğüm kadarıyla. Önümüzdeki dönemde OHAL'li Türkiye için bir adım daha var: otoriter faşist rejimin tescillendiği bir Türkiye ve bundan da insanlar bir hayli memnuniyetsiz. Bir taraftan hapisanelerdeki arkadaşları var. Ama öbür tarafta açlık grevinde siz varsınız. Sizin toplumsal muhalefetin birlikteliği ve ittifakı için de bir katkı olabilir. Bu anlamda düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?

Semih: Haklısınız, toplumsal muhalefeti birleştirdi bu eylem. Evet, halkın da içinde olduğu bir memnuniyetsizlik hali var. Kendi memnuniyetsizliğini bizim eylemimiz üzerinden ifade etme girişiminde

bulunuyor insanlar. Mesela ben hapisanedeyken Kemal Kılıçdaroğlu'nun Adalet Yürüyüşü'nü başlatmasında aslında bizim dinamizmi açığa çıkarmamızın etkili olduğunu söyledim ve gelen milletvekilleri de bunu doğruladı; çünkü Nuriye ve Semih dendiğinde herkes birlikte, ortak paydada buluşuyor, dediler. Herkes alkışlıyor. Coşkuyla doluyor. Bu, aslında eylemimizin bir yol açtığını gösteriyor. Bir umudu tetiklediğini, bir yol olduğunu gösteriyor ve bir kere o gedik açıldı. İnsanlar bunu gördü. Ancak insanların kendi sendikasına, örgütüne güveni kalmamış. Bu nedenle bir bedel ödeme ihtiyacı da hissetmiyor. 'Arkamda kimse olmayacak, niye bedelini ben ödeyeyim ki' diyor, insanlar. Örneğin HDP; eş başkanları tutuklanmış ama buna karşı, dişe dokunur bir girişim yok. Sen kendi örgütüne güvenmezsen, aidiyet hissettiğin yeri sahiplenmezsen halk sana nasıl güvensin de bedel ödeme pahasına bir şeyler yapsın? Sizin yapmadığınız şeye, bir örgütün yapmadığı girişime halk neden kalkışsın? Eskiden de çok baskı oldu ama insanlar ona rağmen, o bedeli ödeme cürretini gösteriyordu. Bu arkaında o gücü hissetmektir. Sonuç olarak, 'ben haklıyım, meşruiyüm ve biz kazanacağız' diyebiliyor. 'Biz iyiyiz, iyi yoldayız' diyebildiği bir durum oluyor.

Sen kendi örgütüne güvenmezsen, aidiyet hissettiğin yeri sahiplenmezsen, halk sana nasıl güvensin de bedel ödeme pahasına bir şeyler yapsın? Sizin yapmadığınız şeye, bir örgütün yapmadığı girişime halk neden kalkışsın?

Ali, 1977 1 Mayıs olaylarını, katliamın olduğu Türkiye'yi hatırlatıyor. 2'inci Milliyetçi Cephe'nin (MC) karanlık faşizan günlerini... Taksim Mitingi'ni engellemek isteyen MC Hükümeti'nin başındaki Demirel'in tehditlerine pabuç bırakmayan Ecevit'in cesaretle Taksim'de 700 bin kişi ile miting yaptığını ve kazandığını anlatıyor. "Şimdi" diyor "maalesef çok şey ıskalandı. Meydan boş kaldı. Onun için meydanı dolduran, kalabalıklar yerine, sembolik olarak sizsiniz".

Esra: Bir şey söyleyeceğim bu noktada. Nuriye ile Semih açlık grevinde devam ediyorlar. Her şeye direndiler. Bunca şeyi aştılar. Ama bu bir yandan da tehlikeli bir şey. Birilerini kahramanlaştırıp, sanki olağanüstü güçleri olan insanlar bunları yaparmış gibi putlaştırma ve dolayısıyla kendini örgütlü görmeme sorunuyla karşı karşıyayız. Her sorun, faşizmin getirdiği her problem, Nuriye ve Semih'in eylemi üzerinden çözülmeyecek. Çözülmediği zaman da bir moral bozukluğuna sebep olabilir insanlarda. Bu çok önemli bence. Evet iki kişi ve Yüksel Direnişçileri böyle bir direniş sergilediler ama onlar da sadece aramızdan birileri. İki gün önce sokakta aramızda dolaşan insanlardı. Bunu böyle görmek lazım.

Ceren sözü alıyor: Nuriye de, Semih de, Ankara dışından geldiniz; Ankara'da direniş başlattınız ve Ankara'nın merkezinde, Yüksel Caddesi'nde, Ankara'nın da sembolü olan İnsan Hakları Anıtı'nın önünde. Şimdi o İnsan Hakları Anıtı da tutuklu. Diğer yandan OHAL Komisyonu'yla birlikte işe iadeler de gündeme geliyor. İronik ama o anıt artık sizinle özdeşleşmiş durumda. Sizin işlerinize iadeniz gerçekleşirse İnsan Hakları Anıtı da serbest bırakılacak mı sizce, ne dersiniz?

Semih: Ben hapisanedeyken telefonda konuşurken Esra'ya Yüksel Caddesi'nde, İnsan Hakları Anıtı önünde eylem hakkı yeniden kazanılırsa, bizim eylemimiz kazanır diyordum. Bir yol açılır, kanal açılır, kazanılır diye bakıyordum. İnsan Hakları Anıtı'nı ve eylemimizi ben de birbiriyle bağlantılı görüyorum. Çünkü orada eylem yapan bizimle özdeşleşmiş, ekmeğini isteyen eğitimciler var. Orada tutuklandık ve biz tutuklanı tutuklanmaz, bariyerlerle çevrildi orası. Ne demek istiyorlar aslında; 'biz, size saldıracağız, size baskı yapacağız', diyorlar. Bir hak arama eylemini bahane

Yüksel Caddesi'nde, İnsan Hakları Anıtı önünde eylem hakkı yeniden kazanılırsa, bizim eylemimiz kazanır.

ederek, 'hak aranmasına müsaade etmeyeceğiz', demek istiyorlar.

...

Şunu da belirtmem gerek ben 'tutuklu' demiyorum. 'İşgal' var orada. Şimdi orada bir karakol kuruldu. Neden anıtın etrafı hala bariyerlerle çevrili? Nedir bunun anlamı? Bir de o bariyerler öyle bir hal almış ki, sadece İnsan Hakları Anıtı'nı çevreliyor; küçücük bir alanı. Şimdi bu nedir? AKP'nin, iktidarın zihniyetinin ne olduğunu görebiliyorsunuz. 'Ben, herhangi bir eyleme veya herhangi bir hak arama girişimine asla müsaade etmeyeceğim' demek bu. Orada karakol üzerine bayrak asmışlar, fotoğraflarda gördüğüm kadarıyla. Burası demek ki senin yurdun vatanın değilmiş ki, işgal edip bayrak asmışsın. Burayı işgal ettin, bizden aldın! Bizi de düşman olarak görüyorsun. Bu durum aslında ne kadar çarpık bir anlayışa sahip olduklarını da gösteriyor. 'Vatan' dedikleri şeye ne kadar ters düşen bir anlayış bu. Senin vatanın değil miydi orası yani? Bayrak asıyorsun, mobil karakol kuruyorsun.

Ceren: Nuriye'yle konuşurken öğrencilerinin sizinle ilgili hazırladığı sergiye konu geldi. Ben o sergiyi açlık grevinin yanında farklı bir eylem olarak değerlendirdim. Yüksel Direnişçileri'nin her gün sabah akşam yılmadan sokağa çıkması bunlar hep farklı eylem türleri. Tam bunlardan konuşurken Nuriye Gülmen aslında hiç resme, çizime ilgisi olmadığını ama tutukluymuş kendi hücrelerini çizdiğini anlattı.

Esra: Evet ilk mektuplarında, fotoğraf çekmek yasak olduğu için kendi hücrelerini çiziyordu.

Ceren: Esra'yla senin müziğe olan ilginizi biliyoruz. Ben çok dinledim seni. Hem de çok beğenerek dinledim. İkinizin de sesi çok güzel. Tutukluymuş olanakların çok kısıtlı olduğunu da biliyoruz. O sırada başka bir uğraş vs. ile ilgilendin mi, Semih?

Faşizmin getirdiği her problem, Nuriye ve Semih'in eylemi üzerinden çözülmeyecek. ... Evet iki kişi ve Yüksel Direnişçileri böyle bir direniş sergilediler ama onlar da sadece aramızdan birileri. İki gün önce sokakta aramızda dolaşan insanlardı.

Esra: Semih, aslında eski bir alışkanlığını geliştirdi. Okuma. Semih için bir tutkudur, okumak.

Semih: Evet hayatımın büyük bir kısmı, özellikle üniversiteye girdikten sonra, okumakla geçti.

Ali: Nasıl bir okumak? Edebiyat mı? Literatür mü?

Semih: Ben edebiyatı da kendi belirlediğim ilgi alanlarımla okuyorum. Tarihin bütün aşamaları ilgi alanıma giriyor. İnsanın varoluşu, canlıların varoluşu, dinler tarihi, Antik Yunan. Dinler tarihinde özellikle 'Alevilik', 'Heterodoksi', 'Ortodoksi' kavramları üzerinden okumalar yaptım ama doğru kavramlar değilmiş diye başka eleştiriler de okudum. Sonra isyanlar tarihini, örneğin Baba İshak hakkında okudum. Şu aralar 1848'lere yoğunlaşmış durumdayım. 1871 Paris Komünü çok bilinen, üzerine yazılmış çok kaynak olmasına rağmen, 1848'i çok bilmediğimizi düşündüm. 1848 ile ilgili romanlar okumak istiyorum. O dönemi anlatan. Tarihi romanlar değil dediğim. Mesela biyografi, 'Romantik Sürgünler'de Herzenn o döneme yoğunlaşıyor. Marx'ın 'Fransa'da Sınıf Savaşları' var. Engels, 'Almanya'da Devrimler ve Karşı Devrimler'de 1848'i anlatıyor. Böyle işte. Romanlar da aynı şekilde. Mesela 'At Sineği', İtalya'da 1840 ve 50'ler döneminde geçiyormuş. Onu okuyacağım şimdi.

Ali: Dolayısıyla bu dönemde okumaya yoğunlaştın, tekrar

Semih: Evet bunu geliştirdiğimi düşünüyorum açıkçası. Bir de ben en son üniversitede Esra'ya 3 tane şarkı bestelemiştim. Tekrar gitarımı elime alayım dedim. Kabul edeceklerine dair bir umudum yoktu ama gitarımı zor bela içeri aldılar."

Ali: Aldılar mı? Tutsak mı oldu gitar!?

Semih: (Gülüyor) Gitar almıyorlar normalde. Kitapta da sınırlama vardı 3 tane

Esra: Hepsini bizim için zor şeylerdi.

Semih: "Ben direnirim buna", dedim. Olanları da bildikleri için, çünkü dışardan direnerek gelmişsin, sınırlama biraz esnetildi. Sadece benim üzerimden.

Ali: Sen hücrede çaldın o zaman?.

Semih: Benim gitarım akustik gitar. Normalde onu da almıyorlar teli olduğu için. Misina alıyorlarmış eskiden

de ve jaklı bir gitar, elektronik. Ona rağmen aldılar. İçerde iki tane beste yaptım.

Esra: Sanırım şiir yazdın daha önce de, di mi?

Semih: Şiir denmez yazdıklarına. Ben 'şiirimsi' diyorum. Kendimce bir şeyler. Ama hikaye yazdım, hem de birkaç tane...

Ali: Mapusluk üretkenliği artırır, derler?

Semih: Evet. Limon kabuklarından bileklik, kolye vs. de yaptım. Duvar süsleri yapıyorum. İşleme. Kendimce, yani iyi diyebileceğim işlemler. Sonra, yazı da yazdım.

Ceren: Müthiş şeyler bunlar, gerçekten çok güzel.

Semih: Biraz daha kalsaydım herhalde daha da üretirdim. (Gülüyor)

Ali: Nazım Usta, Balaban'a el verir. Ressam olur, Balaban. Orhan Kemal, Kemal Tahir pek çok insan. Hapishane insanda üretkenliği artırıyor. Genelde de zeytin çekirdeğinden de tesbih yapılıyor (Gülüyor). İkiniz de öğretmensiniz. Öğretmenlik de yaptınız fiilen. Öğrenciler bu film şeridinde neredeler?

Semih: Ben açlık grevine ilk başladığım zamanlarda öğrencilerimden videolar geliyordu. Destek mesajları atıyorlardı. Telefonla arıyorlardı. Açlık grevi devam ettiğini televizyondan görünce çok üzülen öğrencilerim, velilerim oldu.

Esra: Kalbine bir şey olursa diye çok endişe edenler oldu.

Semih: Evet, "ya kalbine bir şey olursa" diye ağlayan öğrencilerimden birisine, annesi teskin etmek için "oğlum üzülme çok da kötü değil, az az yiyorlar" demiş.

Ali: Böyle böyle bir külliyat oluşuyor anladığım kadarıyla.

Semih: Duygusal bir bağ var, sonuçta.

Ceren: Tabi, bir de sınıf öğretmeni olunca öğrencilerle sürekli zaman geçiriyorsunuz.

Ali: Aynı yerde mi görev yaptınız?

Esra: Hayır, ben köyde çalışıyordum. İlçe olarak aynı ilçedeydik ama Semih ilçe merkezinde ben köyde

çalışıyordum. Benim çok farklı bir bağım vardı, akraba gibiydik tüm köyle. Ben ihraç olduğumda sanki köyden cenaze çıkmış gibiydi. Hala daha konuşuyoruz bazılarıyla. Hep diyordum ki "ben işime geri döneceğim ve geleceğim". "Ama halen gelmedin" diye arıyorlar bazen. Geçtiğimiz günlerde bir arkadaş Mardin'e geziye gitmiş. Benim çalıştığım köye de uğramış. Onlardan videolar göndermiş. Çok duygulandım gerçekten."

Ali: Peki bu süreç senin açından nasıl?

Esra: Çok farklı bir süreç yaşıyoruz, daha önce söylene inanamayacağım bir süreç. En başta da konuştuk, tarihte olmamış bir şey. Ben açlık grevi eylemlerinin tarihe kazanımlarla geçtiğini bilsem de açlık grevine hep mesafeli yaklaşan bir insandım. Semih başlayacağı zaman da çok endişelendim ve mesafeliydim. Ama günler geçtikçe farkettim ki benim için de aslında beslenme söz konusu değildi. Zaman böyle hızla geçiyordu. Benim açlık grevine başlamam Semih'in tutuklanması üzerine oldu ve başlarken ancak birlikte sonlandırırız diye düşündüm. Tarihte bir örneği yok ama yapılamaz da değil bir yandan."

Ceren: Son olarak buradan kendi direşinizle ilgili, OHAL'le ilgili, tek adam rejimi ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Esra: Çok söyleniyor aslında ama kış biraz sert yaşıyor. Mevsimsel olarak sert değil ama haklarımız, siyasal süreçler açısından sert geçiyor. Belki daha da sert günler göreceğiz ama bu sürecin sonunda Türkiye halkları olarak kesinlikle bahara ulaşacağız. Bunlar bir şeylerin çirpinişi aslında. Bu kadar baskıyı, bu kadar zorbalığı can havliyle yapılan çirpinişler olarak düşünüyorum. Umut hiçbir yerde değil, dışarda bir yerde de, Avrupa'da dadeğil. Umut kendimizde, bizde!

Semih: Bizim direnişimiz çok ilginç bir kazanımı olan bir direniş. Bir eylem olur veya açlık grevi olur, birçok talebi vardır. İktidar o taleplerin kendine en makul gelenlerini karşılar ve böylece eylem bitirilir. Bizim eylemimiz ise ısrarla sürdürülen bir eylem. Bizim eylemimizde bir tane talep var, bir çok talep yok sadece bir tane talep var. Ama zamanla kendi talebini aşmış bir eylem. Politik, siyasi, sosyal her türlü kazanımı olan. Dünyayı ayağa kaldırmış bir şey, umut vermiş bir şey. Bir şeylerin yapılabileceğini gösteren bir direniş. Bundan daha büyük bir kazanım da yok aslında. Örnek olmuş. Neye örnek olmuş? En basitinden birlikte bir şeyler yapma, birileri için bedel ödeyebilme üzerinden bir örnek olmuş. Bizim bir sevdamız var. Beraber açlığı paylaşıyoruz ve çıkar ilişkileriyle kurulan düzenin, kapitalizmin empoze edildiği bir ortamda, sevdanın, aşkın bile tüketilmeye çalışıldığı bir iklimde fedakarlık, birliktelik, sevdanın eylemi bu. Şunu haykırıyoruz: Biz hala varız! Bizim soylu bir damarımız var, halk olarak.

Bizim eylemimiz, kazanılmış bir eylemdir. O küçük dediğimiz şey, yani iktidarın makul sayıp karşılayabileceği küçücük bir şey olan, işimize geri dönme talebimizi kabul etmedikleri için kazandık. Kaybetme korkusuyla, hırsıyla, işimize dönme talebini yerine getirmiyor oluşlarıyla yenildiler. İnsanlarda şöyle bir imaj oluşturmaya çalışıyorlardı. Ben geri adım atmadım, sen geri adım at, atmazsan yenildin. Ama öyle olmadı, biz kazandık!

Ali: Bu işi çok kötü yönettiler. Yani çıkarlarına hizmet eder bir şekilde olmadı. Dediğin gibi ilk başta iş oldu deseler...

Semih: Bunu isterlerdi, ama iş işten geçti. "Ben yaptım oldu, onlar geri çekilir" diye düşündüler. Ama bize uymadı! Bu nedenle de ters tepti. Kaybettiler!

Söyleşi: Ali Bilge, Ceren Kaynak
Çizim: Linda Nihan, **Fotoğraflar:** Ceren Kaynak

* Bu söyleşi açlık grevinin 306. gününde 8 Ocak 2018'de yapılmıştır.

Bizim eylemimiz kazanılmış bir eylemdir. ... iktidarın makul sayıp karşılayabileceği küçücük bir şey olan, işimize geri dönme talebimizi kabul etmedikleri için kazandık. Kaybetme korkusuyla, hırsıyla, işimize dönme talebini yerine getirmiyor oluşlarıyla yenildiler.

“Onların OHAL’i sürecekse, bizim de direnişimiz sürecektir, işte!”*

Yaptıkları açlık grevleri ile “işlerini geri isteyen” Nuriye Gülmen ve ardından Semih ve Esra Özakça ile başlattığımız söyleşileri, yine aynı gerekçeyle Yüksel Caddesinde İnsan Hakları Anıtı önünde yaptıkları eylemlerle devam ettiren Acun Karadağ ve Veli Saçılık’la tamamlıyoruz. Gazetemiz adına Ceren, Acun ve Veli’ye teşekkür ederek söyleşiyi başlatıyor.

Ceren: Çok teşekkür ediyorum öncelikle röportaj isteğimizi kabul ettiğiniz için. Bize biraz Ankara’daki direnişinizden bahsedebilir misiniz?

Acun: Aslında her şey OHAL ile başladı diyebiliriz. 15 Temmuz, ardından OHAL ilan edilmesi sonra peş peşe KHKların gelmesi, kamu emekçilerinin işten atılması... Eylemi tetikleyen şeyler bunlar oldu. Hala OHAL’in devam ediyor olması, hala KHK ile yürütülen bir ülkede yaşıyor olmamız direnişin devam etmesine yol açtı. Taleplerimiz aslında çok sade ve haklı talepler ama iktidarın da elbette bir hedefi var. Çıkaramadığı yasaları uygulayamadığı her şeyi OHAL’e sığınarak, KHK’lar vasıtasıyla yapıyor. KHK diye kısaltıyoruz ama Kanun Hükmünde Kararname, adı üstünde. Bir yasa çıkartmaya kalksalar Mecliste günlerce uğraşacaklar; başka partilerin desteğini almak zorunda kalacaklar; ama şimdi bir gecede yazıp, istedikleri gibi uygulayabiliyorlar. Yani meydan onların diye düşünüyorlar. Bu direniş, o meydana çıkıp “Hayır meydanlar bizim, siz burada bu kadar rahat at koşturamazsınız!” dediğimiz bir yer aslında Yüksel Direnişi.

Veli: Yüksel’deki direniş AKP’nin darbe girişimini bahane edip, yaptığı darbe sonucunda bizlere saldırmaması; yani konuyla alakası olmayan kişilere saldırmaması; iş güvencemize, işimize ve ekmeğimize yönelmesi sonucunda, Nuriye Gülmen’in, Acun Hoca’nın kendi okullarında başlatarak geliştirdiği bir eylemdir işin doğrusu. Türkiye’de KHK’lara ilk itiraz eden yer olması anlamında da bir simgesellik yakaladı. 427 gündür sürüyor bu eylem.

Bunun sonucunda bütün Dünya kamuoyu duydu; ama şu anda hemen sol tarafımızda İnsan Hakları Anıtı var. Ve anıtın etrafında bir bariyer var. Hemen yanı başında karakol var. Günde 2 kere bize saldırdıkları ve para cezası yazdıkları, yüzlerce dava açtıkları bir dönem yaşıyoruz. Açlık grevi de sürüyor, buna karşı ve AKP OHAL’i bir kez daha uzatacağını söylüyor. OHAL’i bir sonsuz sistem olarak, yani daima sürecektir bir sistem olarak tasarlamışlar. Biz de o halde diyoruz ki; “daima direniş”. Yani onların OHAL’i sürecekse bizim de direnişimiz sürecektir. Buna karşı kararlılıkla duracağımızı her zaman söyledik biz.

İnsan hakları konusunda somut bir adım atmazsak, somut olarak direnmezsek bu karakol buradan kalkmaz.”

Ceren: Bu noktada tam da aslında İnsan Hakları Anıtı’ndan bahsederken, benim bir sorum olacak. Bunu Nuriye Gülmen’e de sordum; Semih ile Esra Özakça’ya da sordum; sizlere de sormam gerektiğini düşünüyorum. Çünkü hepiniz Yüksel Direnişi’nin birer sembolü haline geldiniz. OHAL Komisyonu’yla birlikte işlerinize iadeleriniz olacak gibi söylentiler çıktılar ve bir sonuca varmadı. Diyelim ki işlerinize iadeleriniz kabul edildi. Sizce İnsan Hakları Anıtı da bu durumda serbest kalacak mı?

Acun: Bizim işe dönüşümüz direnişin zaferi olur. Direndiğimiz için döneriz. Yani mecbur kaldıkları için döneriz. Ama bu KHK’ların son bulacağı, OHAL’in son bulacağı anlamına gelmez. Belki zorda kaldıkları için direniş büyümesin diye bizi döndürebilirler ama bu karakol sadece direniş için burada değil. Ben bugün buraya gelirken düşündüm, hatta fotoğrafını çekeyim, üzerine bir yazı yazayım diye bir not aldım. Bu aslında simgesel bir şey. Burada bir mesaj var. Buradan birçok şey çıkabilir. Buradan birçok direniş büyüyebilir. Çünkü burası

solun, insan haklarının sembolünün yeridir. Burada basın açıklamaları olur. İHD burada açıklama yapar. Demokratik kitle örgütleri burada açıklama yapar. Aslında diyor ki “ben size direniş yaptırmayacağım. Burayı tutacağım. Sizin önünüzü de keseceğim!”. Bu mesajı iyi algılamalıyız. Demek ki insan hakları konusunda somut bir adım atmazsak, somut olarak direnmezsek bu karakol buradan kalkmaz.

Yüksel Caddesi, direnişin kıvılcımını yakmıştır. Gerisi gelecektir, mutlaka AKP’nin zulüm sistemi çökecektir...

Ceren: O zaman İnsan Hakları Anıtı da serbest kalmaz mı diyorsunuz?

Acun: Kalmaz. İnsan haklarına dair de hiçbir şey olmaz. Ben şimdi hatırlıyorum Tansu Çiller’in koalisyon döneminde polisler “kahrolsun insan hakları!” diye slogan atmışlardı. Belki hayatlarının en bahtsız günüyü ve ilk sloganları, son sloganlarıydı. Ne dediler? “Kahrolsun insan hakları”. Bunların insan hakları gibi bir kavramı yok, ona bir saygı duymuyorlar, öyle bir zihniyetten geliyorlar. Zorunlu oldukları için bazı insan hakları yasalarını uyguluyorlar ama emperyalizmin, kapitalizmin bir hedefi var. Köleleştirme, özelleştirme ve bunun uygulamaları da Türkiye’de gerçekleşiyor. Bunların hedefleri bu yani. İnsan hakları falan dertleri değil. Aksine insan hakları konusunda en az söz söylensin ve kimse bunun için bir talepte bulunmasın istiyorlar. Buraya, bu karakola böyle bakmak lazım. Karakolun kalkması direnişlerin büyümesi, bizim gerçekten bir demokrasi talebi ile sokağa çıkmamıza bağlı. Yoksa burası durur; direnişler susar; biz işe dönsük de OHAL devam eder; KHK’lar devam eder.

Veli: İnsan hakları anıtının bir bariyer içine alınması aslında simgesel bir durumdur. Türkiye genelindeki siyasi durumu gösterir bu. Yani sadece bununla sınırlı kalmadı; aynı zamanda üniversitedeki insan hakları merkezini de kapattı. Bu adım adım gelişen bir şey. Birçok alanda da insan hakları örgütleri çalışanlarını çeşitli komplolarla tutukladı. Yani geleneksel anlamda, Acun hocanın dediği gibi “kahrolsun insan hakları” diyemedikleri için bugün, ama kahrolması için insan haklarının ellerinden geleni yapıyorlar ve bu anıttaki durum da budur. Bu anıttaki çerçeve ne zaman kalkar? İnsanların sokağa çıktığı, artık o çerçevenin anlamsızlaştığı noktada yani devlet için simgesel olmaktan çıktığı anda kalkacaktır. Biz bugün bu çerçevenin devlet tarafından kaldırılmasını istemiyoruz. Biz kaldırmak istiyoruz. Arada bir fark var. Bunu değerlendirmek gerekir. Çünkü kendiliğinden kalkarsa bu bizim hanemize yazılmış bir şey olmaz ama bizim mücadelemiz sonunda kalkarsa, halkların kendisine olan güvenini ve hakkına sahip çıktığını gösterecektir. Ben AKP’nin bu faşizmi çok uzun yıllar sürdürebileceğini düşünmüyorum. Yüksel Caddesi bunun kıvılcımını yakmıştır. Gerisi gelecektir, mutlaka AKP’nin zulüm sistemi çökecektir diye düşünüyorum.

Ceren: Tam da “kıvılcımı yakmıştır” dediniz. Yüksel Direnişi sonrasında Ankara’da da birçok yerde direnişlere vesile oldu. Mahmut Konuk Dikmen’de, Cemal Yıldırım Defterdarlığın önünde, kadınlar müftülük yasasına ve Diyanet’e karşı Sakarya’da, KESK her Cumartesi KHK için buluşuyor ve gözaltılar oluyor. Bu tarz, bir sürü direniş var.

Veli: Düzce’de var.

Mesele özgürlük meselesidir. Mesele haksızlığa karşı duruş meselesidir. Bu haksızlığa karşı duruşun toplum tarafından benimsenme meselesidir. ... Mesele 3-5 kişinin işi değildir. Mesele 80 milyonun özgürlüğüdür.

Çizim: Linda Nihan

Öz gücümüze güveniyoruz, öz gücümüzle bir şey yapacağız. Ben böylece yeni oluşumlar ortaya çıkacağını düşünüyorum.

Ceren: Roboski için İHD’nin basın açıklamaları var. Hasta mapusların serbest bırakılması için talepler var.

Veli: Engin Karataş da var, bu arada söyleyelim.

Ceren: Bir sürü direnişe sebep oldu, Yüksel Direnişi. Bundan sonra bu direnişler nasıl gelişir? Bundan sonraki süreci nasıl öngörüyorsunuz? Neler olacak?

Acun: Bir yıldır OHAL biter OHAL biter diye, hani sahte umut diyoruz ya.

Ceren: Dün yine uzatıldı.

Acun: Aynen öyle. Mutlaka bitecektir. Bitecektir ama dünyada hiçbir şey kendiliğinden olmaz. Ona biz vesile oluruz. Bir şeyler birikir. Bir senedir insanlar bunu bekliyorlar ama baktılar ki artık son raddede bıçak kemiğe dayandı; bitmiyor yani. O beklentinin de sabrın son sınırına geldiğini tahmin ediyorum. Birçok insanla biz salonlarda falan konuşmuyoruz; sokakta konuşuyoruz. Sokakta çok insanla beraberiz. Birçok kesimle beraberiz. Direnişin simgesi olduğunuz için insanlar bize duyuruyorlar yapmak istediklerini. Yani bizden güç almak istiyorlar. Bu konuşulanlardan anlıyorum ki, insanların hepsi bir şey yapmak istiyor. Patlamak üzereler. Yani sabır taşının çatladığı yerdedir. Onun için bu son OHAL’in uzatılması, insanların sokağa çıkma isteklerini ve sabırlarının son sınırına geldiğini gösteriyor. Herkes bir arayış içinde. Bir araya gelme arayışı içinde. Dayanışmadan bir şey olmayacağını görüyor. Direnişte yardım istediğimiz bir çok insanın, siyasi kariyer hesaplarının olduğu, politik hesaplar yapıldı. Herkes bunu da kaldırmış durumda. Büyük ihtimalle halk oyuna gelmeyecek bundan sonra. O mevcut düzenin içinde yer almış politikacılara güvenmiyorlar ve kendileri bir şey yapmak istiyorlar. Ben bunu anlıyorum. Sokağı okumam bu yönde. Güzel şeyler olacağını düşünüyorum. Çok güzel bir araya gelmeler, OHAL’e karşı direnişler olacağını düşünüyorum ve büyüyeceğini de düşünüyorum. İktidarın da bunu hesaplayarak geri adım atacağını tahmin ediyorum. Bunun için süre vermiyorum ama çok yakın zamanda bunların patır patır böyle domino taşları gibi patlayacağını düşünüyorum. Ama ana noktası mevcut siyasi şeylere güvenmeme durumu. Kendileri bir şey yapmak istiyorlar. Çünkü beklediler. KESK’ten beklediler. DiSK’ten beklediler. TMMOB, TTB’den beklediler. Bu yönetimdeki insanların kariyer hesapları, çıkar hesapları dank etti insanların aklına. Bunlarla bir şey yapmayacağız, öz gücümüze güveniyoruz, öz gücümüzle

bir şey yapacağız. Ben böylece yeni oluşumlar ortaya çıkacağını düşünüyorum.

Ama kitle hareketi sel gibidir. Yani ne kadar çok biriktirseniz, bir anda çöküşü o kadar çok hızlandırır. Akışı engellendiği yönde basıncı yükselir. Bu basıncın yükseldiğini görüyoruz biz.

Veli: Öngörülerden önce, olanları görmek gerekir. Bugün itibarıyla harekette bir düşünüş var genel anlamıyla. Sokağın kullanılması konusunda sorunlar var ve elbette AKP'nin de büyük bir terörü var sokakta. En küçük şeyde, en son Diyanet protestolarında da gördük ki, insanlara çok zalimce saldırıyorlar. Sokağı da daha önce bombalarla zehirlemişlerdi. Sonuçta kitle hareketinin önüne geçecek kendilerince her türlü önlemleri alıyorlar. Ama kitle hareketi sel gibidir. Yani ne kadar çok biriktirseniz, bir anda çöküşü o kadar çok hızlandırır. Akışı engellendiği yönde basıncı yükselir. Bu basıncın yükseldiğini görüyoruz biz. AKP şimdi OHAL'i sonsuz biçimde tasarlayarak, en sonunda da başkanlık yöntemi ile Anayasa'yı, bütün genel yasaları ortadan kaldırıp, tek adam rejimine geçmek istiyor. Keza zaten fiilen geçmiş durumda. Buna karşı ben bir uyanışın olduğunu da görüyorum. Kitle hareketini bekliyorum. Yüksel Caddesi'ne olan ilgiden de bunu çıkarabiliyorum. Ama bunlar tabii ki örgütlülüğe dönüştürülebildiği ölçüde, çeşitli örgütlerin artık yan yana gelebildiği ölçüde olabilecek şeyler. Biz Yüksel Caddesi'nde bir pratiği göstermiş olduk aslında o örgütlü de. Birlik tartışmaları bir lafazanlıktan ibaret değildir. Birlik dediğin şey sokakta olur ve eylem de birlikte olur. Uzun uzun tartışmalar değil, somut bir hedef ve somut bir yönde gerçekleşir. Yani Acun hocam ile biz kapitalizm tahlilleri yaparak aynı alana çıkmak yerine, ortada OHAL'var ve AKP'nin faşizmi var, buna karşı sokakta birlikte olabiliriz düşüncesi ile yanyana geldiğimize göre, herkese de bu bir örnektir. Örnek de olmalıdır ayrıca.

Ceren: Tam da bu noktada şunu söyleyebilir miyiz? Yüksel Direnişi bu durumu bir üst platoya çıkarttı. Algyı, hareketi, sokağı ve bir sürü toplumsal muhalefeti de bir araya getirdi. Birçok farklı kesimden örgüt, STK ve politikacılar da dahil bu noktada birleştiler. Bu ittifak durumu ile ilgili, zaten söylediniz ama ne düşünüyorsunuz? Önümüzde, 2019'da seçim var mesela sizce nasıl etkiler?

Faşizme karşı birleşmeyenler, faşizmin zindanlarında bir araya geliyorlar.

Acun: Aslında biraz önce söylediğim gibi, siyasi hesapları, kariyer hesaplarını bir tarafa bırakan, insani ihtiyaçlarda ortaklaşan herkes bir araya gelebilir. Yani dindar (dinci değil ama inançlı), Müslüman veya komünist veya CHP'li sosyal demokrat, milliyetçi. Bütün bu unsurların bir araya gelmesi için bir ortak nokta var. Bu memleket bizim ve biz bir arada yaşayacağız, başka vatanımız yok. Burada yaşarken de; yobazlığa karşı, bunu Müslümanlar da önceliğe alır, ırkçılığa karşı, çocuklarımızın korunması için, kadınların korunması için, herkesin ortak noktasıdır bunlar. Konu komşu mahallede bir arada yaşadığınız şeyi düşünün. Birbirinizi ne için keseceksiniz, birbirimize ne için düşmanlık yapacağız, bizi rahatsız eden nedir? Açlık, sınıf olarak ezilmişlik, bunlar hep ortak noktalar. Sen müslümansan da ezilirsin bu yöntemle. milliyetçiyse de ezilirsin. Fabrikada işçinin ne dinini sorarlar, ne ırkını sorarlar. Aynı asgari ücrete tabidirler. Açlık. Bunlar hep ortak noktalarımız. Burada bir araya gelirse, geri kalanını sonra halledebiliriz; sonra konuşabiliriz; sonra tartışabiliriz. Ama acil olan gerçekten birlikte yaşama, birbirimize tutunma iperimizin kesilmiş olması onları kesmek istemeleri, birbirimize düşmanlaştırma. Bunları ortadan kaldırırsak, asgari düzeyde ortak nokta bulursak, birleşmemek için hiçbir neden yok. Bunu en iyi cemaatçiler bilirler; bir araya gelmedikleri için, bugün başörtülü kadınlar, Bank Asya'ya para yatırdığı için veya bir sendika üyesi olduğu için, cemaatin okulunda okuduğu için tutuklular. Seslerini içerde hiç kimse duymuyor. Birçok işkence görüyorlar. Bir çoğu da pişman. Keşke zamanında bu adaleti bozmasaydık, keşke ortak yaşam koşullarımızı ortadan kaldırmasaydık, tek tip insan istemeseydik. Bugün tek tip giysi onlara dayatılıyor; ne için dayatılıyor? Bütün kimliklerinizden vazgeçeceksiniz, bütün ortak noktalarınızdan vazgeçeceksiniz, bizim istediğimiz insan olacaksınız dedikleri için. Bugün de bunu yakalayamazsak, gelecekte aynı pozisyona biz düşeceğiz. Çok klişe bir söz var: "Faşizme karşı birleşmeyenler, faşizmin zindanlarında bir araya geliyorlar". Bunu görmek lazım. Ben kurnaz olmayan, kurnazlıkla iş yapmayan herkesi görüyorum ve

Tayyip Erdoğan patronlara seslenirken dedi ki "OHAL'den istifade ederek bütün grevlere müdahale ediyoruz, hiçbir grev yaptırtmıyoruz. Siz daha ne istiyorsunuz?"

onlarla oturup bir masada konuşabilmekten yanayım, konuşabilirim. Sadece insan olmak özelliğini korumuş olmak, ahlaki değerleri koruyor olmak yeterli bence.

Veli: Tayyip Erdoğan patronlara seslenirken dedi ki "OHAL'den istifade ederek bütün grevlere müdahale ediyoruz, hiçbir grev yaptırtmıyoruz. Siz daha ne istiyorsunuz?" dedi. Bu aslında yaşadığımız dönemin özü ve özeti. 12 Eylülcülerin ve Kenan Evren'in imzaladığı ilk yasa tasarısında da kanunun "Lokavt Kanunu" olduğunu biliyoruz. Kendisine "kardeş kanı dediniz ama ilk bunu niye imzaladınız?" diye sorulduğunda "önüme bunu koydular" demişti. Şimdi sermaye de önüne bu hedefi koymuş durumda. OHAL'de bundan istifade ederek bizi örgütsüz bırakmaya ve tek tipleşmeye yönelik hücre tipi bir yaşamı bize dayatıyorlar. Mesela Avrupa Birliği, Tayyip Erdoğan karşıtı sözler ederek oy toplarken halkından, burada da Avrupa bize karşı diyerek kendilerine oy topluyor ama biz şunu görüyoruz ki; OHAL Komisyonu'nun çalışma biçimini, bu komisyonu Avrupa'nın kurdurduğunu, kaç kişiye baktığı, bakmadığı gibi insanlarla dalga geçer gibi ilerleyen yöntemine de baktığımızda AB'nin ve AHİM'in, AHİM'e başvurularımızın da reddedildiğini göz önüne alarak ortak çalıştıklarını görebiliyoruz. Dolayısıyla AB, ABD ve Türkiye'deki kapitalist sistem OHAL'den çok memnun. "Madem OHAL'den istifade ederek biz bütün grevleri yasaklıyoruz", diyor... Bundan zarar gören bütün kesimlerin de bir araya gelme zamanı gelmiştir. Ama bunu programatik olarak, yani siyasete bakış açıları olarak değil, milletin yaşadığı sorunlar etrafında sokakta buluşarak, bir araya gelme zamanının dolduğunu ve geçtiğini düşünüyorum ben. Bunları başarabilecek potansiyeldeyiz. Zaten AKP'nin bu kadar ipi sıkı tutuyor olması, bu kadar KHK üzerine KHK çıkarması ve kendini garanti altına almaya çalışmasının nedeni de mevcut potansiyelin varlığından kaynaklanıyor. Yoksa biz bu kadar tehlikeli olmasaydık mesela 5 kişi ile -onlar öyle görüyorlar- bu kadar tedbir almazlardı. Şurada kendi kendimize konuşurduk. Biliyorlar ki bizim konuşmamız bütün toplumu tetikleyebilir ve kendi sonlarını hazırlayabilir. Bütün korkuları bunun üzerine. Bunun üzerine yasalarını çıkartma peşindeler ama onların ne çıkarttığı değil bizim ne yapacağımız ve yaptığımız önemlidir.

Toplum dediğiniz biziz. Başkaları yapsın/dirensin diyoruz ama herkesin başkası da biziz.

Ceren: Son bir soru soracağım. Bu biraz da belki bu ciddi havayı dağıtır. Geçen hafta Mimarlar Odası'nda Nuriye Gülmen'in öğrencileri, Nuriye ve Semih'e ithafen yapılan görsellerin sergisini düzenledi. Bence, Yüksel Direnişi'ne ve açlık grevine alternatif bir eylemlilik yöntemi sergi açmak, kültür sanatla bir şeyleri ifade etmek. Siz o sergiyi nasıl değerlendirdiniz? Bundan sonra bu tarz eylemlere de yönelmeyi düşünüyor musunuz? Benim dikkatimi çeken bir bu sergi oldu. Başka oldu mu duymadım en azından ama olur mu, yapar mısınız? Bu tür teklifler geliyor mu?

Acun: Eylemin başından beri sürekli insanlar gelip "biz ne yapabiliriz" diye soruyorlar. Biz de onlara hep aynı şeyi söyledik. "Bakın, biz burada bedenen direniyoruz. Bedenen buradayız. Bu, bizim yapabileceğimiz. Herkes gözaltına alınmayı göze alamayabilir. Herkes mahkemeler ile yüzleşmeyi göze alamayabilir. Herkesin bir yöntemi var. Herkesin bir güç sınırı var ama siz de farklı şeyler yapabilirsiniz. Mesela bu sergi gibi". Bugün bir tweette şöyle diyor: "Toplum bunu yapabilir mi? Acaba toplum bunu anlayabilir mi?" diye toplumu karşısına alıp dışarda kendini tutan bir bakış açısıyla. Toplum dediğiniz biziz. Başkaları yapsın diyoruz mesela ama herkesin başkası da biziz. Herkes birbirinin başkasıdır. Ben başkası yapsın dediğimde sizi kastediyorum; ama siz de başkası dediğiniz de beni kast ediyorsunuz. Biz zaten o toplumun kendisiyiz. Topluma dışardan bakmanın anlamı yok. Dolayısıyla biz toplumun bir parçasıysak, kendimizi dışarda tutmayacağız. Biz başladığımızda, biz yaptığımızda toplum yapıyor olacak. Öyle değil mi? Dolayısıyla herkes bulunduğu yerden mutlaka bir

şey yapabilir. Bize sorabilir. Biz onlara fikir verebiliriz. Bunu yapın diyebiliriz ki defalarca başka insanlara bunu söyledik. Ama bu samimi olmalı. Yani gerçekten bir şey yapmayı istiyor olmalısınız. O sergiyi açan insanlar çok samimiydi. Niyet ettiler ve yaptılar. Sadece bir adım attılar. Devamı geldi. Nuriye çok destek oldu, içinde yer aldı. Bize insanlar desin ki, biz böyle yapmak istiyoruz, bize yardımcı olun, biz içinde yer alalım ama onların eylemi olsun bu. Her yerde her şey yapılabilir. Bir teyze gelmişti buraya. "Ben yaşlıyım. Ne yapabilirim? Çok üzülüyorum." demişti. Dedim ki; teyze hiçbirşey yapmıyorsan, neden rahatsızsın? Pazardaki fiyatlardan mı rahatsızsın, her gün eline bir döviz al ve de ki pazardaki satılan ürünler ucuzlasın. Bir saat evinin önünde dur. Sonra içeri gir. Her gün bunu yap ama bir saat. Eminim başka insanlar bunu görecektir. Kapılarının önünde oturan başka insanlar çıkacaktır. Yani mühim olan buna başlamak. Devamı gelir ve mutlaka örnek alanlar olur. Bunun gibi tabii ki her şey yapılabilir. Bize mesela fotoğraflar geldi. İnsanlar minik minik fotoğraflar hazırlamışlar Nuriye ve Semih'le ilgili. Altlarına da açlık grevinde olduklarını yazmışlar. Bundan yüzlerce kesip ceplerine koymuşlar. Gittikleri alışveriş merkezinde, gittikleri mağazalarda mantoların ceplerine sokmuşlar; giysilerin cebine sokmuşlar. Bir kitapçıya gitmişler; kitapların arasına koymuşlar. Markete gitmişler ürünlerin arasına koymuşlar.

Ceren: Bu yeni mi? Hiç bilmiyordum.

Acun: Duyulmadı. O kadar muazzam bir şey ki. Biz bunu duyurmayı düşündük Twitter'dan hashtag halinde duyuralım dedik; yapacağız bunu. İnsanlar bunu yapıyorlar, siz de yapın. Paraların üstlerine yazın, mesela. En çok dolaşan şeyler. Ne istiyorsanız, talebiniz ne ise, sadece burası için değil, onu söyleyin. Her zaman söylüyorum "Faşizmin en korktuğu şey sestir." Sesten korkar. Her şeyi sesli söyleyin. Tabii ki yapılabilir. Her şey yapılabilir. Her şey mümkün. Yeter ki isteyelim. Yeter ki niyet edelim. Niyet çok önemli.

Veli: 427 günlük süreçte şunu öğrendim: Eylem, söylem ile bütünleştiği vakit etkili oluyor. Yani tek başına iyi sopa yemek veya iyi karşı çıkmaktan ziyade, kitlelere duyurabilecek bir estetize etme yöntemlerinin gelişmesi gerekiyor. Yüksel Caddesi bunu da başardı. En son karikatür ve resim sergisi ile bir çok insanın duygularının yansımaları gördük. Ayrıca sinema alanında bir karşılığının olduğunu.

Ceren: Kısa film çekilmişti galiba.

Veli: Öykü alanında olduğunu; yazıldığını çizildiğini; türkülerle şarkılarla olduğunu biliyoruz. Yani birçok alanda yüreğe dokunacak, bizim sesimizi taşıyacak yol ve yöntemler bulundu. Bu sergi gibi ya da öncesinde, Mehmet Özer'in yaptığı sergi gibi örnekler de var. Bunlar çok değerli. Bunlar aynı zamanda direnişin tarihe yazılması. Sözlü tarihten yazılı tarihe geçişin de bir aşaması olarak görüyoruz ben. Zaten hükümetin en çok korktuğu şeydi Nuriye ve Semih imgelerinin sağda solda birçok yerde yer almasından korkuyordu. Bu imgeler böylelikle bütün topluma yayıldı. Şimdi mesele Nuriye ve Semih'in adının duyulması meselesinden çıktı. AKP'nin elinde süngü var. "Bununla her şeyi yapabilirim" duruşuna karşı süngüyü alıp, koltuğunun yerine o süngüyü koymak gerekiyor, AKP yerine. Mesele budur. Biz unarım yeni yöntemler de çıkarabiliriz yine eylemimizde. Mesela Bodrum'daki hocamızı, Engin Karataş'ın eylem yöntemleri, birçok alanda birçok insanın yöntemleri düşünceleri, birbirimize bağlıyor bizi. Nuriye de zaten ilk şunu söylemişti; "Bu direniş herkesin direnişidir". Karikatür çizen de, resim yapan da, şarkı söyleyen de, ilim yapan da, bunun için bir söz söyleyen de, sokağa çıkan da, dayak yiyen de, bunun için yargılanan da, tutuklananlar da dahil herkesin direnişidir. AKP "onların derdi sadece iş değil" diyor. Bizim meselemiz sadece iş meselesi değil, konu iş meselesi olsaydı, 3-5 kişi kendi aramızda dayanışma içine girip bu konuyu çözerdik. Mesele özgürlük meselesidir. Mesele haksızlığa karşı duruş meselesidir. Bu haksızlığa karşı duruşun toplum tarafından benimsenme meselesidir. AKP de zaten diyor ki "sizin beş altınızın işini veriz ama size bu hakkı verdiğimizde herkes bize yönelecektir" diyor. Evet biz bunun için uğraşyoruz. Mesele 3-5 kişinin işi değildir. Mesele 80 milyonun özgürlüğüdür.

Söyleşi: Ceren Kaynak, Çizim: Linda Nihan

* Bu söyleşi açlık grevinin 308. gününde 10 Ocak 2018'de yapılmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Atölyesi'nden Forum'a Solfasol'un Çok Sesli Uzun Sessizliği

Alanur Çavlin

Hiç bu kadar uzun ara vermemiştik... Gerçi yazılar yetişmediğinden, matbaaya borç ödenemediğinden, bir türlü barışılmayan memleketin hali enerjimizi iyice tükettiğinden gazetenin aylık düzeninin aksadığı olurdu ama hiç bu kadar sürmemişti...

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi Solfasol'un altı ayı aşan bir süredir toplantılar, e-postalar, tartışmalar, ayrışmalarla geçen sürecinde ortaya çıkan iki önemli metni, bu metinlerin oluşmasının kısa hikayesi ile birlikte Gazeteye aktarmak, bu tartışmayı Solfasol'un en geniş çevresi olan okurlara ulaştırmak istiyoruz. Haydi rast gele!

Metinleri ve yazılma süreçlerini kısaca tanıtalım: Solfasol çevresindeki bir grup kadın Haziran 2017'de Toplumsal Cinsiyet Atölyesi adını verdiğimiz bir paylaşım, tartışma, arayış, buluşma ... gerçekleştirdik. Bir günlük atölyenin sonunda da kolektif bir yazma deneyimi ile adına "Solfasol Toplumsal Cinsiyet Atölyesi Manifestosu" verdiğimiz bir metin hazırladık.

Solfasol'un elektronik haberleşme postası aracılığı ile paylaştığımız harfleri bile renk renk dizilmiş bu metni kendisi farklı tepkiler aldı. Kendisi yazmış gibi benimseyenler de oldu, grubun toplanma biçimini içine sindiremeyenler de, manifesto adını eleştirenler de, savunular da... Hepsini bir yana, metnin son paragrafında yer alan taciz ve mobing konusu, özellikle de taciz konusu, paylaşılmasından bir süre sonra yine

e-grup ortamında tartışılmaya başlandı. Bu tartışmalar sırasında da metni okuyanların bir kısmının ilgili paragrafı genel olarak taciz ve mobing karşı bir tutum olarak algıladığı, bazılarının ise özel bazı olay ya da olayların kast edildiğini fark ettiği açığa çıktı.

Kadınlar kendi aralarında yeniden toplandılar. Sonrasında Solfasol geneline çağrı yapılarak daha kalabalık bir toplantı yapıldı. Bu toplantılar ve e-postalar sonrasında gelişen yıpratıcı tartışma ortamı uzun bir süre grubu sorunun çözümünden uzaklaştırdı. Herkesin çok yıprandığı bu gerilimli, suçlayıcı ve ötekileştirici hatta düşmanlaştırıcı süreç, taciz suçlamasını yapan, eleştiri ve suçlamalarının cevapsız bırakıldığını düşünen, suçlama yapanların bazılarının dil ve üslubuna tepki duyan, dile getirdiği düşüncesi sebebiyle saldırıya uğrayan ya da bu üslupla yürütülen bir tartışmaya dahil olmak istemeyen kişilerden Solfasol'le yollarını ayıranlar, kırılanlar, yorulanlar oldu...

İşte 7-8 Ekim 2017'deki Forum, merkezinde bu tartışmalar ile gerçekleşti. Manifesto'yu yazan kadınların bir kısmı Forum'a katıldı, katılmayanların bazıları ise aktarmak istedikleri söz olarak Manifesto'nun Forum'da okunmasını önerdi. Bu öneriyi uygun olarak başlayan Forum'da konuşulanlar ise yine bu sayfalarda paylaştığımız bir metin içinde bir araya getirilmeye çalışıldı. Forum katılımcılarının tamamının hem fikir olduğu kararlarla değil, Solfasol'un farklılıkları

barındıran yapısına da uygun olarak çeşitli düşünceler, tartışmalarla ve önerilerle yürüdü. Forum metni de mümkün olduğunca bu ortamı yansıtmaya aracılık etti.

Bu sürecin şimdilik görünen yüzü daha çok kırgınlıklar, kızgınlıklar, hayal kırıklıkları ve büyük bir yorgunluk. Ama mutlaka pek çok şey öğrendik, yarın için biriktirdiklerimiz oldu bu duygular içinde. Öğrenmemiz gereken de bir o kadar şey daha var hala. Bu iki metnin sonunda olması gereken yer ile, Gazete Solfasol'un sayfaları ile buluşması öğreneceklerimizi arttırsın, duygusunu-düşüncesini-deneyimini paylaşmak isteyenlere ilham versin ve onarıcı adımlar için ayak izi olsun.

Bu iki yazı şimdi Solfasol'u okuyan büyük bir gruba ulaştığına göre haydi cesaretimizi toplayıp yine zor bir şey yapalım. Hem taciz meselesini Gazete'nin sayfalarında konuşalım hem de Solfasol çevresini bir araya getiren ve bir arada tutan ortak medyamız olan gazeteye sahip çıkalım. Son birkaç aydır bizleri çalkalayan haklı olarak üzen, şaşırtan, kızdıran, bazılarımızı kolektif çalışma kapımızı kapamaya zorlayan taciz, mobbing, iktidar mücadelesi gibi meseleleri gelin yine, her zamanki gibi, içinde olmak isteyen herkesle hep beraber, önümüzdeki ilk sayıdan itibaren, etraflıca tartışalım.

Doğru bildiğimiz şekilde ve çok sesli olarak yazmaya-çizmeye devam...

Solfasol Toplumsal Cinsiyet Atölyesi Manifestosu*

(10 Haziran 2017)

Toplumsal cinsiyet rol ve kodlarının yansımaları, pek de beklenmedik bir biçimde Gazete Solfasol içinde karşımıza çıktığında, sorularımızı ve sorunlarımızı konuşmak üzere 10 Haziran 2017'de bir araya geldik. Solfasol'un farklı platformlarında, farklı şekillerde tezahür eden iktidar biçimlerinde toplumsal cinsiyetin belirleyiciliğinin nasıl etkileri olduğunu; kadınları engelleyen, uzaklaştıran, kimi zaman çekimsiz kılan etkenlerin neler olduğunu anlamaya çalıştık.

Gazete Solfasol'de kadın-erkek, yaşlı-az yaşlı, farklı mizaçlardan, farklı becerileri olan kimselerin birlikte eşit paylaşım ve dayanışma içinde var olmayı sürdürebilmeleri için diyoruz ki:

- Solfasol süreçlerinden herhangi birine dair düşünüp sorgularken, bir eleştiri ya da sorunu hırçın bir dille ifade etmek ve sorular karşısında ise yanıtların/çözümlerin üzerine gitmek yerine, durumu sabote eden, tartışmanın eksenini değiştiren, yargılayan, parçalayan bir dilin Solfasol platformlarına yansımaları, tartışmaları sonuçsuz, soruları yanıtsız, sorunları çözümsüz, çoğunluğu da atalet içinde bırakıyor.
- Gazetecilik işinin "doğası" gereği, planlanması, zamanlaması öngörülemez ve örgütlenmesi çaba gerektiren işlere el atamamaktan, sorumluluğu fazla olanın söz ve yetki hakkının fazla olacağı ön kabulüyle, daha "az" sorumluluk alanların (ya da "ancak bu kadar"ını yüklenemeyenlerin) işleyişe özne olarak dâhil olamamasından hoşnut değiliz.
- Gazetenin öznesi olamamaktan, yanı yöresi, düzenleyicisi, bazen cadısı, bazen sakınleştiricisi

rolüne hapsedilmekten rahatsız oluyoruz.

- Hiyerarşinin türlü biçimlerde ortaya çıkabilmesinden, bunun bizi yıldırmasından yana dertliyiz.

Ne öneriyoruz?

- Bu konularda derdi olan herkesi proaktif hale getirecek, iş planlamasına ve üretimine aktif katıldığımız karar alma, örgütlenme, üretim ve paylaşım süreçlerini,

Solfasol'un üretim sürecindeki tüm aşamaların zamanlamasını ön görmeye çalışalım. Haftalık toplantıların aynı gün ve saatte olması, gelecek sayının yazı kabul, redaksiyon tarihlerinin bir ay önceden netleşmesi gibi.

- Ebeveyn olan tüm Gazete Solfasol üyeleri için, elbirliği ile çocuk dostu çalışma ortamı ve organizasyonu oluşturulmasını (bu ihtiyacı ilk dile getiren de bir babadır, hatırlayalım),
- Gazetede ve Solfasol emekçileri arasındaki iletişimde kullanılan dilin eşitlikçi olmasını sağlamak ve sürdürülebilir kılmak için periyodik, geniş katımlı atölyeler düzenlenmeyi,
- Duygusal problemlerin iletişim krizine ve uzlaşmazlığa neden olduğu zamanlarda problemin topluluk içinde oluşturulacak bir çemberde tüm şeffaflığıyla çözülmesi için paylaşmaya ve dayanışmaya hepimizin açık olmasını,
- Kronikleşmiş iletişimsizliğin yerine iş ve üretim sürecini öne çıkarmayı, yani üretken, diyaloga

odaklanmış ve paylaşımcı bir dil kullanımını; bu dilin davranışlara da yansıtılmasını.

Diğer bir deyişle dikte eden, kendini tek doğru bilen, olur olmaz çatışma üreten, dinlemeyen ve işitmeyen bir dilin yerine kafayı patlatana dek konuşabilen, etkin bir biçimde tartışabilen ama çözmek için de dinlemeyi bilen, büyük harfli olmayan, çığırılığa müsait üretken, rengâhenk bir dil.

Ve (şimdilik) son olarak;

Kendi pencerelerimizden baktığımız, saatlerimizi harcadığımız, kente, Ankara'ya bazen Türkiye'ye farklı gözlerle bakıp bunu herkesle paylaşmaya çalıştığımız Solfasol'de kadınların hayır derken hayır dediklerinin bilinmesi gerektiğini, çünkü bu gazetenin hiçbir platformunda cinsel taciz ve mobbinge kesinlikle ama kesinlikle yer olmadığını

Bu konuda beyanın tek ve esas olduğunun ve böyle bir davranış karşısında dayanışmamızın esas olacağını bilinmesini,

Böylesi bir durumda yaşadığımız toplumda sıkça dile getirilen, önümüze çıkarılan ya da çıkarılacak olan "mazeretleri" hiç bir şekilde kabul etmeyeceğimizi açıkça ifade ediyoruz

Başka bir yol, yöntem, dil ve ilişki biçimi kurmak, birlikte mümkün!

Boşuna değil bu kadar insan bu kadar zaman bir araya gelmiş, çok işler becermişiz.

* Metnin 17.06.2017 tarihinde Solfasol e-mail grubunda yayımlandığı halinde altında 13 kadının imzası bulunmaktadır.

Solfasol Forum Sonuç Metni

(7-8 Ekim 2017)

Foruma katılanlar/Ara ara olsa da katılanlar: İtir, Çınar, Ahu Özveri, Akın Atauz, Alanur Çavlin, Aydın Akın, Aydın Bodur, Ayhan Çelik, Ayşe Gültekingil, Ceren Kaynak, Çağrı Fidan, Elif Koca, Emine Onaran İncirlioğlu, Enver Arcak, Gözdem Tubay, Gülden Treske, İpek Benek, Linda Nihan, Mehmet Onur Yılmaz, Onur Mat, Sine Çelik, Tanju Gündüzalp, Umut Güner, Zelo ve Zeynep Alica.

1. Başlarken

Solfasol, her şeyden önce, nasıl bir varlık olduğu hakkında düşünmeyi yeniden ele almak için, 7-8 Ekim 2017 tarihlerinde iki günlük bir forum düzenledi. Forumun amacı kısaca böyle tanımlanabilir: Olmak istediği ya da doğru bulduğu biçimde yaşayabilmek için bir arayış içinde. Sorun, karşılaşılan problem karşısında ne yapılabileceği ile ilgili doğru bir yol bulabilmek, gereken tartışmaları yapabilmek, tartışmaların sonucunda, olabildiği kadar ortak, en azından hiç kimse için kırıcı, hatta yadırgatıcı olmayan, kimsenin haksızlığa uğramayacağı yeni bir duruma varabilmekle ilgiliydi.

2. Odak noktası: Toplumsal Cinsiyet Atölyesi Manifestosu

Solfasol'ün varoluş biçimini yeniden düşünmesine yol açan yeni durum, Solfasol içinde çalışan bir grup kadının toplumsal cinsiyet atölyesi düzenleyerek bir manifesto yayınlamasından sonra, eskiye oranla daha yoğun bir biçimde tartışılarak tanımlanmaya başlandı. Bu manifesto, Solfasol içinde nasıl bir çalışma düzeni olması gerektiğiyle ilgili bazı ilkeleri ve talepleri belirlemesineden dolayı, forum tartışmalarının başlangıç ve odak noktasını oluşturmaktadır.

Solfasol forumu, bir anlamda tartışılması gereken bütün sorunların manifesto kapsamında ele alınabileceği düşüncesi ile değerlendirilmiştir, ancak manifestoda yer alan taciz konusunu geçtiğimiz aylardaki süreçte ön plana çıkmış ve forum da bu doğrultuda gelişmiştir. Foruma manifestoyu yazan gruptan bazı arkadaşların da katılmış olması forum için de yol gösterici olmuştur.

3. Nasıl bir Solfasol?

Sorunların tartışılmasına yaklaşımın ana eksenini olan anlayış, şu biçimde tanımlanmıştır: Solfasol, farklılıkların, farklı düşünme ve davranma biçimlerinin birlikte yer alabileceği ve tartışılabilirliği bir "yer"dir. Homojen türdeş bir yapı olmak amacıyla değildir. Farklı düşüncelerin farklılıklarını koruyarak bir arada olabildiği, farklı bakış açılarına göre konuların / sorunların tartışabildiği bir yer olmak amacıyla. Solfasol'de yer alan herkes, bireysel olarak ya da bir alt grup olarak var olmak/ varlığını korumak, tartışmaların bileşenlerinden olmak hakkına sahiptir.

Bu tanım, hem Solfasol'deki özgürlüklerin korunması, hem de çeşitliliğin sağlanması ve farklı olanların birbirini anlayabilmesi/ birbirinden öğrenmesi, eleştirel düşüncelere göre kendi savlarının ya da bakış açılarının gözden geçirilmesinin sağlanması vb. gibi konular göz önünde tutulduğunda, forum katılımcıları bakımından önemli görülmektedir.

Ancak bu çoğul ve farklı yapıların bir arada kalmasını ve birlikte çalışmaya devam edebilmesinin koşulu, iletişim dilinin şiddet içermeyen bir sakinlikte olabilmesi, hatta hafifseyici, alaycı ve küçük düşürmeyi amaçlamayan, düşmanca bir ton içermeyen bir yapıda olabilmelidir. İletişim dili, herhangi bir bakımdan ayrımcı olmayan, ayrımcılığı içermeyecek, hiyerarşi belirlemeyecek bir nitelikte olmalıdır.

İletişim dilinin sertleşmesi, ayrımcı ve ötekileştirici olması, hatta düşmanlık imaları içermeye başlaması, sorunlara tartışma yoluyla çözüm bulma yaklaşımını güçleştirmektedir. Solfasol ortamı manifestonun yayımlanması ile başlayan süreçte gündemine gelen konuları onarıcı, adil ve kimse için haksızlık yaratmayacak şekilde tartışmayı başaramadığını kabul etmekte bunun sorumluluğunu almaktadır. Taciz ve mobing konusu Solfasol çevresinde önemsenmiş, bu konuda toplantılar yapılmış, yazılı tartışmalar sürdürülmüş ancak bu aşamaya kadar, tüm bileşenlerin üzerinde uzlaştığı bir yol bulunarak izlenememiştir.

Bu tespitle birlikte sorunların ele alınması, tartışılması ve bu sorunlarla ilgili ne/neler yapabileceğinin bulunabilmesi sürecinde Solfasol'ün, birlikteliğinin öncülleri olan özgürlük ve çoğulculuk anlayışı içinde, yapısını ve değerlerini koruyabilmesine uygun bir yaklaşımı yürütebilmeyi başardığı ölçüde, varlığını koruyabileceği belirtilmiştir.

4. Taciz Konusu ve Solfasol

Bütün katılımcılar "taciz" in kabul edilemez olduğunda hemfikirdir. Tacizin gerçekleşmiş olması, tamamen tacize uğramış olanların değerlendirmelerine bağlıdır ve bu yeterlidir. Bu yeterlilik, bu konuda bir sorun olduğunun herkes tarafından anlaşılması bakımından ifade edilen bir yeterlidir. Bir yandan da bu "rahatsızlık" in beyana bağlı olduğu, tartışılmayacağı, ancak "taciz" dendiğinde ispat yükümlülüğü olduğu, "kadının beyanı esastır" ifadesinin ise "kadın ne derse doğrudur" şeklinde yanlış kullanıldığı söylenmiş ve bu tarif genel olarak kabul görmüştür. Bu durumda, tacizde bulunan ya da tacize uğrayanlar tarafından tacizde bulunmuş olduğu ifade edilen kişinin/ kişilerin, Solfasol ortamından uzaklaşması/ ayrılması, kaçınılmaz bir durumdur.

Manifestoyle dile getirilen "taciz" konusuna ilgili olarak, adlandırmasında ortaklaşamamış olursa da, ifade edilen davranışların faili konumunda olan ve tacizle suçlanan kişinin, kendisini itham edenlerin de katılacağı onarıcı bir sürecin sorumluluğunu almak konusunda açık olduğunu belirtmesi, onarıcı bir sürecin inşası için olumlu bir olanak olarak değerlendirilmiş, Solfasol ortamından uzaklaşma kararı da yerinde bulunmuştur.

Ulaşılan bu sonuca rağmen, Solfasol'deki sorunun forumdan önceki aylardaki gelişmesinde, bu konuda ortak kabul ile bir sonuca ulaşmak mümkün olmamıştır. Bu duruma bağlı olarak, ortaya yeni sorunlar çıkmış ve Solfasol çevresinde, tacize karşı kararlı bir duruş ve konuya yeterli duyarlık gösterilmediği düşüncesinin oluşmaya başladığı anlaşılmıştır. Aynı zamanda, konunun somut gerçekliğe ve adil bir sonuca ulaşması için gösterilmesi gereken özenin gösterilmemesi, suçlayıcı ifadeler ve çoğu kez kırıcı sözcükler içeren bir dilin kullanılmış olması, tartışmanın sorun çözücü bir seyir izleyebilmesini giderek güçleştirmiştir.

5. Solfasol'den Gidenler

Karşılıklı empatinin sağlanamadığı, kırılma noktalarının yeterince fark edilemediği ve fazla uzayan bir süreç sonucu, gerilimli, ötekileştirici ve yıkıcı bir iletişim ortamına girilmiş, bunun sonucu olarak da, kırgın, üzgün ve doğal olarak öfkeli, toplamda yaklaşık 30 kişinin koptuğu ayrılmalar yaşanmıştır.

Solfasol, açık giriş ve çıkışlıdır. Gruptan çıkmak isteyen arkadaşların bu kararları saygıyla kabul edilmekle birlikte, forum katılımcıları bakımından nedenleri üzerinde durulması gereken, üzüntü verici bir durum olduğu belirtilmiştir. Ancak, Solfasol bileşeninde yer almaya devam eden arkadaşların kararlarının da, saygıyla karşılanması beklendiği dile getirilmiş, böylesi bir durumda, gitmek kadar kalmanın da aynı oranda

zor olduğu ifade edilmiştir.

Her ne kadar konunun taraflarının çoğunluğu, bu süreçte Solfasol ortamından kendi istekleriyle uzaklaşmış olsalar da, onarıcı bir sürecin örgütlenmesinde, katılmayı kabul eden herkesin, birlikte çalışmasının, sorumluluk almaktan ve bunun için elinden geleni yapmaktan geri durmamasının, olumlu bir etki sağlayabilecekken, ilk fırsatların kaçırılmış olması üzerinde durulmuştur.

Metin çalışmalarından not: Forum sonuç metnine ilişkin yazışmalarda ise, özellikle bu bölümdeki ifadelerle dair, Solfasol'den ayrılma sebebi olarak Solfasol içi ilişkilerin kolektiviteden yönetimsele evrilmiş olması, şeffaflığın olmaması ve karar alırken ortak iradenin gözetilmemesi olduğu ve taciz mevzusunun çözüme kavuşmuşken krizi derinleştirenin de bunların yüzeye çıkmış olması olduğu da belirtilmiştir.

6. Forumun İşlevi ve Solfasol'de Karşılaşılan Sorunların Çeşitliliği

Solfasol'ün, bir dizi sorunla karşılaştığı kabul edilmektedir. Bunlar, Solfasol'ün yönetiminde ortaya çıkan sorunlar ve demokratik karar alma süreçlerinde aksamalar, saydamlığın azalması, özeleştirinin yapılmaması, taciz-mobing ve genel olarak Solfasol'ün özgün niteliklerindeki aşınmalar vb. gibi sorunlar olarak ifade edilmiştir.

Yine de son aylarda üzerinde durulmuş "iktidar mücadelesi" başlığı gündeme gelmiş ancak bu konuya özel açık ve kapsamlı bir tartışma yaşanmamıştır ve bu başlığa bağlı konulara dair net bir belirleme yapılamamıştır. Dolayısıyla bağlantılı konularda da bir fikir birliği henüz oluşmamıştır.

Bununla birlikte, genel hatlarıyla Solfasol'deki (bir biçimde "manifesto'da değinilmiş olarak kabul edilebilecek) bütün sorunların iki günlük bir forum sonucu analiz edilip, bir çözüm üretilmesi tabii ki mümkün olamayacaktır. Beri taraftan, gruptan ayrılmaların sürdüğü bir ortamda, yaz ayları nedeni ile de fazlaca uzun sürmüş olan bu süreçle ilgili, artık somut bir adım atılması gerekmektedir. Bu buluşmayı, "taciz" konusunda acil bir tutum kararı ve diğer sorunların çözümü için de iyi niyetli bir başlangıç olarak görmek daha uygun olacaktır.

7. Solfasol'de Çözüm(süzlük)?

Forum katılanları, Solfasol'ün çoğul ve farklı düşünenlerin bir arada bulunması ve eleştirel bir dil ile tartışabilmesinin yaşamsal önemi olduğu düşüncesinden hareketle, bu ayrılmaları, sorunun çözülememesinin ve onarıcı mekanizmaların harekete geçirilemediğinin bir göstergesi olarak değerlendirmektedir. Solfasol'ün, kendi demokratik çoğul ortamında, ayrımcı - hiyerarşik olmayan bir yaklaşımla sorunu çözememiş olmasının, büyük bir kayıp ve başarısızlık olduğu, kabul edilmektedir.

Forumda yapılan değerlendirmelere göre, bu konuda onarıcı bir çözümün sağlanabilmesi için, bütün tarafların daha derin bir empatiye, barışçıl bir anlayışa ve karşılıklı bağışlayıcı ve saygılı bir yaklaşıma ihtiyacı olacaktır. Kesin kopuşlar ve sonsuz düşmanlıklar yerine, bütün sorunlar bu forumla ve bir defada çözülememiş olsa bile, bunun için çaba göstermeye devam edilmesinin, yararlı olabilmesi umudu da, ifade edilmiştir. Bunun bütün taraflar bakımından anlamlı bulunması durumunda, bazı sorunların çözümü için açık uçlu tartışmaların, dostane (en azından sertlik ve düşmanlık içermeyen) bir ortamda sürdürülebilmesinin göze alınması, yapıcı-onarıcı olma şansına sahip olabilir. >> Yazının devamı arka sayfada

>> Yazının devamı

Solfasol ortamı bugüne kadar bunu başaramamış olsa da, bundan sonrası için onarıcı bir süreci örgütlemek, katılmayı kabul edenlerle birlikte, çözüme ortam ve olanak sağlamak için çalışma sorumluluğunu almak ile ilgili tartışmada, ikna edilemeyen eleştirel tavrın onurlandırılmasıyla, Solfasol Gazete'sindeki editörlük işlevinin, manifestoyu yazan ve ortama hem taciz-mobing, hem de işleyiş konusunda eleştirilerini/ fikirlerini sunan grup (ya da arzu edilirse, grubun daha geniş bir mutabakatla oluşturacağı başka bir grup) tarafından üstlenilmesinin ve taciz konusunda bir dosya hazırlanarak, gazetede tartışma ortamına, olanca açıklığı ve nesnellığı ile yansıtılması isteği bir çözüm olarak düşünülmüştür.

8. Solfasol'de Farklı Yapma/ Olma Biçimleri

Solfasol'ün ulaştığı yedinci yılında, gittikçe genişleyen ve genişledikçe farklı yapma isteklerini, biçimlerini bir arada barındıran ortamının üretken potansiyelinin önemini altı çizilmiştir. Solfasol'ün geldiği bu noktada, aynı ortamda birlikte iş yapma istek ve iradesinin, bu kavramlara farklı bakış açılarından, atfedilen farklı anlamlardan, farklı önceliklerden başlangıç bulmuş farklı yapma isteklerinin, diledikleri anda ve biçimde gerçekleşmesine olanak sağlayacak esnekliğe sahip olmasının, koşulsuz kabul edildiğinin altı çizilmiştir.

Katılımcılar, farklı bakış açıları ve davranışlar olabileceğini, bütün bunların sonucunda Solfasol'de, incinmeler ve "kendisini oraya ait duyumsamama" gibi durumların ortaya çıkabileceğini kabul etmekle

birlikte, mümkün olan en onarıcı durumun, bütün taraflar için kabul edilebilir bir birlikte çalışmaya devam ortamının yaratılabilmesi olduğunu dile getirmiştir. Bu, ulaşılabilir iyi bir durum olarak tanımlanmış ve katılımcılar, bu doğrultudaki özlemi belirtmişlerdir.

Solfasol çevresinde yapma biçimlerinde ortaya çıkabilecek keskin farklılıkların tüketici bir çatışmaya dönüşmeden; kapsamı, biçimi, hedefi ve süreci yapma isteğini ifade edenlerce belirlenerek, sadece bir denemeye ya da somut bir ürün hedefine evrilebilmesinin yolunun, sürekli ve koşulsuz açık tutulmasının, ortak sorumluluğumuz olduğu vurgulanmıştır. Bu çerçevede, tek tek tüm aktörlerinin emeği ve çabasıyla sıfırdan biriktirilen ve bugün sahip olunan tüm enerjinin, farklılaşan yapma isteklerinin kendilerini geliştirmesi ve dilerlerse bir ürüne dönüştürmesi yolunda Solfasol çevresinin, bir kaynak olarak her üyesinin tek tek ya da birlikte kullanımına açık olduğu vurgulanmıştır.

9. Somut Öneriler

Forumda geliştirilen, Solfasol'de üretim ve iletişim için somut yapıcı adımlar ve bunlar arasında öne çıkan ve hemen hayata geçirilmek istenilen somut öneriler, aşağıdadır:

A. Dosya önerileri: Son aylarda yaşanan tüm tartışmaları Gazeteye taşımak ve böylece foruma katılan-katılmayan, önceki toplantılarda olan-olmayan, sosyal medyayı ve eposta grubunu takip eden-etmeyen, Solfasol Gazetesi okuru herkese bu tartışmayı aktarmak önemlidir. Daha önce eposta grubunda önerilen, özel bir dosya ile ilk sayıya

hazırlanma fikri ilke olarak katılımcıların çoğuna doğru gelmiş olsa da, önümüzdeki ilk sayıyı, manifestoyu yazmış olan kadın grubuna, özellikle bu süreçte Solfasol ortamından uzaklaşanları da dâhil ederek hazırlamaları için, bir davetin forum sonuç metni ile iletilmesi daha doğru olacaktır.

1. Dosya önerisi: 7. Başlığın son paragrafındaki *duygu ve düşünceler ile, taciz konusunda bir dosya hazırlanarak, gazetede tartışma ortamına, olanca açıklığı ve nesnellığı ile yansıtılması bir çözüm olarak düşünülmüştür.*

2. Dosya önerisi: *Kolektif örgütlenme pratikleri üzerine hazırlanacak bir dosya.*

B. Tacize yönelik olarak, ihtiyaç duyan herkesi kapsayacak ve uzman kişilerin yönlendireceği onarıcı bir sürecin başlatılması.

C. Son aylarda öne çıkan tartışmalardan başlamak üzere, ortak kararlaştırılacak başlıklarda (örneğin: taciz, mobing, yönetim, vb. ...) birlikte çalışma ortamının herkes için iyileştirilmesinin hedeflenmesi.

D. 2016 yılındaki forumda konuşulmuş, toplumsal cinsiyet atölyesinde de kafa yorulmuş ve "Solfasol Kullanma Kılavuzu" ismi önerilmiş olan yazılı bir metnin oluşturulması ve böylece Solfasol'deki tüm işleyişin, farklı yapma biçimlerine yer verilerek aktarılması, bu metinde aynı zamanda, Solfasol işleyişinde aksayan yerlerin düzeltilmesi ve bunun için sorumluluk almak isteyenler için, kolaylaştırıcılık işlevlerinin oluşturulacağını belirtildi.

'Uçurumun Kıyısında Türkiye' Belgesel Gösterimine Engelleme

17 Ocak Çarşamba günü Biraradayız etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan "Uçurumun Kıyısında Türkiye" belgesel gösterimi ve 'OHAL ve Sokakta Siyaset' paneli, polis tehdidi ve baskısı nedeniyle etkinlik mekanı olan İTÜ Evi'nin yönetimince iptal edildi.

Polisin hukuksuz bir şekilde bu etkinliğin iptal edilmesi için İTÜ Evi yönetimi üzerinde baskı kurması üzerine, İTÜ Evi yöneticileri sahibi oldukları salonlarda etkinlik yapılmasına izin vermedi.

Daha önce Ekümenopolis'in yönetmenliğini de yapan İmre Azem'in yazıp yönettiği "Uçurumun Kıyısında Türkiye" belgeseli, Gezi'den 16 Nisan 2017 referandumuna uzanan süreci anlatıyor.

OHAL döneminde adalet ve hukuk mücadelesi veren 4 ana karakter ekseninde geçen Uçurumun Kıyısında belgeseli, 15 Temmuz sonrası ilan edilen OHAL ve sonrasında muhalifler üzerinde artan baskılar ile 16 Nisan referandumu sürecindeki eşit olmayan koşullarda yürütülen 'HAYIR' çalışmasına odaklanıp, Gezi Dönemi sonrası geçirilen süreç ve radikal değişimlere içeriden bir bakış açısıyla yaklaşıyor. / Solfasol - Enver Arcak

12. Boston Türk Film Festivali En İyi Belgesel Seyirci Ödülü 'Hermana'nın!

12. Boston Türk Festivali Belgesel ve Kısa Film Yarışmasında ilk yurtdışı prömiyer gösterimi yapılan Solfasol yazarı Enver Arcak'ın "Hermana" belgeseli, "En İyi Film Seyirci Ödülü"nü kazandı.

Jüri üyeliklerini film eleştirmeni Peter Keough, Boston Güzel Sanatlar Müzesi Film Küratörü Carter Long ve Harvard Film Arşivi'nin Küratörü Jeremy Rossen gibi film ve sanat konusunda saygın isimler yaptığı festivalde, toplam 42 belgesel ve kısa film gösterildi. 'En İyi Belgesel Ödülü'nü yönetmenliğini Batuhan Kurt'un yaptığı 'Hudut'; 'En İyi Kısa Film Ödülü'nü ise yönetmenliğini Merve Gezen'in yaptığı 'Scrabble' filmleri kazandı. Seyirci Ödüllerini kısa film

dalında yönetmen Rıdvan Yavuz'un 'Kuyu'; belgesel film dalındaysa yönetmen Enver Arcak'ın 'Hermana' filmleri aldı.

Bu yıl yarışmada ödül alan filmlerden oluşan bir seçki Mart 2018'de düzenlenecek olan 17. Boston Türk Film Festivali programında sinemaseverlerin karşısına çıkacak.

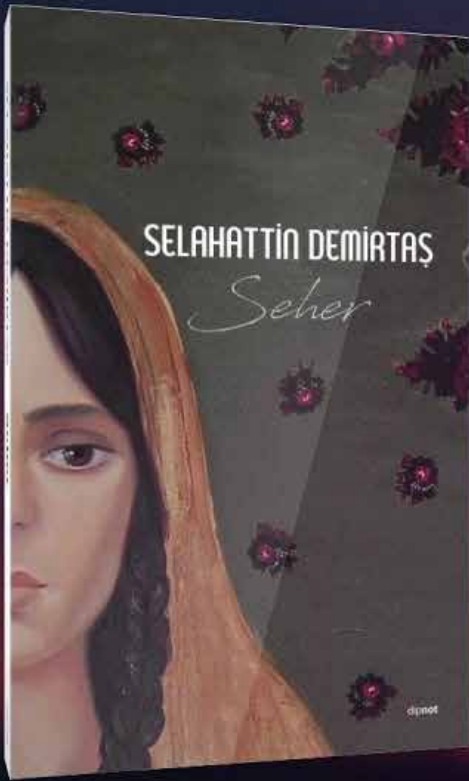
Geçen Yıl Çalınan Heykel için Kampanya Sonuç Verdi İlhan Koman Heykeli Yeniden Seğmenler Parkı'nda

Ankara'daki Seğmenler Parkı'ndan geçen yıl çalınan İlhan Koman heykelinin yenisi yaptırıldı. Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve Yaygara Güncel Sanat İnisiyatifi'nin başlattığı kampanya sonucunda Seğmenler Parkı'nda çalınan İlhan Koman heykelinin bronz olarak tekrar dökümü yapıldı.

31 Aralık 1991 tarihinde, Ankara halkına yılbaşı armağanı olarak hediye edilen heykel yeniden dökümü yapıldıktan sonra orijinali gibi 31 Aralık'ta Seğmenler Parkı'ndaki yerine konularak sembolik bir açılış yapıldı. Heykelin yapım sürecini gerçekleştiren sanatçı Erdal Duman, "Heykel kentin belleğini, bizim özgürlüğümüzü temsil ediyor" açıklamasını yaptı.

Aslında heykelin yapım süreci de ortadan kayboluşu kadar ilginçtir. 1991 yılında Seğmenler Parkı'na yerleştirilen heykelin tasarım süreci 1978 yılında Paris'te başlamıştır. İlhan Koman 1978 sonbaharında

Theatre de Liberte Dairo Fo'nun bir eserinin sahne maskelerini yapmak üzere Paris'e gitmiş, burada çamur levhalardan masklar ve birçok küçük heykeli kilden yapmıştır. Bu küçük heykelciklerin başından beri bronz dökümleri düşünülmüş fakat buna fırsat olmamıştır. İlhan Koman burada yaptığı küçük terrakotta heykelleri geçici bir süreliğine Abidin Dino'ya bırakmış ve uzun yıllar burada kalmıştır. Koman'ın ölümünden 3 yıl sonra, yarım kalan projeyi tamamlamak için Abidin Dino, Koman ailesi ve Galeri Nev bir araya gelmiş ve bu küçük heykelciklerin bronz dökümünü İtalya'da gerçekleştirmişlerdir. Bu küçük heykelciklerden bir tanesi İtalya'da Giuseppe Belfiore atölyelerinde büyütüldükten sonra 1991 yılının son günü Ali Artun'un tasarımını yaptığı kaidenin üzerine yerleştirilerek Ankaralılara yeni yıl armağanı olarak Seğmenler Parkında açılışı yapılmıştır. Kaybolduğu gündün beri hukuki sürecin sürdürülmesinin yanında heykelin tekrar yapılıp yapılamayacağını araştıran Galeri Nev ve Yaygara Güncel Sanat İnisiyatifi, heykelin orijinal alçı modeline ulaşmış ve tekrar yapım sürecini başlattı.

Seher

SELAHATTİN DEMİRTAŞ

"Hiç öyle bakma bana Hamza kardeş (bu arada adını Hamza koydum), önce içindeki erkeği felan öldürmen lazım" dedim. Hamza boş boş baktı bana, bir şey demedi şimdilik.

'Seher'i Bir Erkek Yazmış Diyorlar

İbrahim Münevver

Selahattin Demirtaş uzun süredir içeride. Biz dışarıdayız. Hatırlar mısınız nasıl da memnun ve bahtiyardık 2015'in Haziranında! Sonra... Sonrası acı, kasvet. Bombalanan toplantıların ardından direnme potansiyeli olan uzak diyarlarda "taş üstünde taş, yakılmadık baş" kalmadı. Eşitlik diyenlerin, adalet isteyenlerin, barışı dillendirenlerin suçlandığı, hakikatlerin tersyüz edildiği zamanlardayız.

Sadece bu haksızlığa direnenler değil, onlara kucak açanlar da zulme uğradı. Direnenler halledildikten gayri, direnenleri dillendiren gazetecilere/habercilere, sonra barış dileyen Ayşe öğretmenlere, milliyetçiliğin karşısında ses çıkartan herkese sıra geldi. Direnenler azaldı, yalnız kaldı. Aslında ne çare, direnenlerin

bu yalnızlığı, dışarıdaki bizlerin suskunluğu ve yalnızlığından kaynaklandı!

"Seher"e geri dönersek! Kadınlar üzerine yazılmış diyorlar öyküler. Bana kalırsa sadece kadınlar değil, tüm ezilenlerin türlü halleri üzerine o öyküler. Evet başrolde direnen kadınlar var! Ve elbette direnenlerinin peşi sıra arkalarına sığınıp kabadayılıktan vazgeçmeyenlerimiz de var. Yazar her ne kadar bir erkek olarak kendisini Hamza'ya benzetse de, biz biliyoruz ki: kendisini ti'ye alabilen bir erkektir o! Seher'in hikayesini yazan bu erkek, en az mücadelelerini sürdüren kadınlar kadar (hatta onların birçoğundan daha çok) yarar sağlamıştır, kadın mücadelesine (bence!). Bir erkek olmasına rağmen, iradi olarak erkek egemen toplumun nimetlerinden vazgeçerek cinsiyet eşitliği mücadelesine de yön verecek siyasi bir hareketin planlayıcısı, önderlerinden

biri olmuştur. Hem hatırlayalım, bir avuç olmalarından dolayı üstlerine yapışan o önderlik mitini, kendine benzemeyen birçoklarıyla meclislerde paylaşmayı iradi olarak isteyenler de o bir avuç insan olmuştur.

Arkadaşları ile birlikte tüm ezilenler adına çıktıkları iktidar (erk) mücadelesinde, iyi kötü birer erk sahibi olmalarına rağmen o iktidar olanağını, tüm ezilenlerle, tüm dışlanmışlarla kendi iradeleriyle paylaşmasını da bilirler. O yüzdendir ki, hemen hemen bütün ezilenleri temsil ettiğini varsayan hareketlerle yolları kesişir, kadın ve çevre hareketlerinin birçoğu, sosyal haklar için mücadele edenler ya da Alevilerden Antikapitalist Müslümanlara varıncaya kadar pek çokları ile mücadelelerini ortaklaştırırlar. Kendi adımıza cümle bile kuramadığımız şu günlerde tüm yalnızlıklarına rağmen gönlümüzde taht kuranlar da onlar olmuştur.

'Gülüşü bende kaldı'

Selahattin Demirtaş'ın öykü kitabı Seher üzerine okuma notları

Serdar Koç

İçimizdeki Erkek; Kitabın açılış öyküsü. 15.sayfa sonunda öykü bitmiş aslında. "Komşumuz çift de canhıraş bir mücadeleyle yuvalarını korumaya çalışıyor." Nokta. Ayrıca siyasi göndermelere de gerek yok bence. Bu bir edebi eser. Eşe dosta siyasal incelikler, eh, olabilir, belki...

Seher; Üstelik kitaba adını da veren bu öykü beni çok düşündürdü. Olmalı mıydı? Berbat bir töreyi birebir anlatmak, okura, insana ne katar. Çıplak gerçek acıdır, burkar. Hatta bazen kabadır da. Edebiyata bir şey katmadığı da olur, sanki bazen ruhunu öldürdüğü de. Yazarın gerçekçilik tuzağına düşmesi gibi gelir bana.

Temizlikçi Nazo; Yanlışlıkla içeri düşen bir temizlikçi kadın. 12 Eylül sonrası süreçte sıkça tekrarlanan bir sahne. Hoş, yanlışlıkla tutuklananla, eyleminden ötürü tutuklanan arasında zaten bir soğan zarı mesafe vardır bizim gibi ülkelerde. Çok da fark etmez. Öykü kahramanları daha çok sağlıkçılar, adli vakalar çevresi, filhakika.

Bildiğin Gibi Değil; Kitabın belki de en güzel öyküsü. Öyküsü değil şiiri. Hem de bir değil iki öykü. 'YİNE Mİ SEN NERGİS' le bitebilir, çok çok Semra'ya geçişe uzayabilir; "Kesin beni görmek için bakmıştı ama görmedi. Gülüşü bende kaldı." Nokta. Devamı ayrı, ikinci bir öykü bence. Ya da öykü, I ve II diye bölümlenebilir. İlk kısma 'üstgerçekçi' veya 'büyülü gerçek' de diyebiliriz. Kitabın en özgün öyküsü. İkinci kısım 'yeni gerçekçi' diye nitelenebilir bence. Kapkara bir umutsuzluğun öyküsü, şiiri. Gerçeküstü bir anlatı. Brecht'in dediği gibi gerçeğin kendisi gerçeküstü değil midir zaten.

Kara Gözlere Selam Olsun; Kendi hapisanelerini inşa eden çocuk işçiler anlatılıyor. Özlemleri, hayalleri, yükseklere doğru... Daha...

Cezaevi Mektup Okuma Komisyonuna Mektup; Kısa bir özyaşam kesiti. Anı yazısı talebine yanıt, Cezaevi Mektup Okuma Komisyonu'nu atlatarak...

İlkokul arkadaşına vefa. Veda ağrıtı.

Deniz Kızı; Birkaç tümcelik, savaş ve mülteci dramı. Birkaç damla tuzlu gözyaşı, yazarın...Dikkat; gözyaşı tuzsuz olmaz! Sanatçı gözü yaşsız...

Halep Ezmesi; Müthiş bir aşk hikâyesi. Savaşın onca yıkıntısı, parçalanmışlığı arasında, bir demet efsunlu sevda çiçeği. Kara sevdalı... 'Kafa leyla yürek mecnun'.

Ah, Asuman!; Çok güzel bir mizahi öykü. Maupassant tarzı. Serim, düğüm, çözüm. Yani giriş gelişme sonuç üçgeninde klasik bir öyküleme. Olay beklenmedik bir sonla biter ve gücünü de buradan alır.

Annemle Hesaplaşmalar; Yine özyaşam kesiti. Bembeyaz, apak bir kara mizah. Anneye saygı, selam... Bizden de, hepimizden. Ellerinden öperiz. Hürmetle.

Tarih Kadar Yalnız; Kitaptaki en uzun öykü. Aslında romana göz kırıyor, kapı aralıyor. İç konuşmalar ve ruhsal çözümlemelerle romana doğru genişlemeye müsait bir öykü. Aslında her öykü bir roman (veya romanlar) çekirdeği değil midir? Erbabı bilir, bizden söylemesi. Film bilem olur. Hepsisi...

Sonu Muhteşem Olacak; Son öykü, ütopyik bir temenni... Hayal ülke. Ki, hayali cihan değer.

Temizlikçi Nazo

Selahattin Demirtaş

Şu gördüğümüz Reno Siteşin bizim mahallenin arabası, içindekiler de mahalleden çocuklar. Halime Teyze'nin oğulları bunlar. Direksiyondaki en büyük oğlan Yusuf, üçü Yusuf'un kardeşleri, biri de amcaoğulları Muhittin, bagajdaki bücürük ise Muhittin'in oğlu Süleyman. Alçı kartonpiyer işi yaparlar, bagajdaki malzemeler onun için. İş buldular mı zehir gibi çalışırlar, çok da iyi bir ekiptirler. Elllerinde sürekli iş olmaz ama. İş Yusuf bulur, taşeronların çoğu tanır Yusuf'u, sağlam delikanlıdır. Ortaokul terktir, mahalleden Süheyla'yla nişanlıdır. Süheyla, Orhan Amca'nın kızıdır, Orhan Amca emekli hademedir. Yeşil yandı bu arada, hareket ettik. Süleyman son anda fark etti, bagajdan el salladı bana. Ben de el salladım halk otobüsünün içinden.

Benim adım Nazan. On sekiz yaşındayım, ortaokulu bitirdim ama liseye gidemedim. Benden küçük iki kardeşim var. Anam büyüttü bizi. Babam Mamak Belediyesi'nde çalışırdı, ben beş yaşındayken öldü. Çok iyi bir motor ustasıymış, belediyenin makina atölyesinde bakıma alınan bir otobüsün altında çalışırken kriko yan yatmış. Babam öldüğünde annem sekiz aylık hamileydi. Babamdan yetim maaşı kaldı bize, bir de otomobil dergileri. Çok meraklıydı arabalara. Her ay araba dergisi alır, gazetelerden araba fotoğrafları kesip biriktirirdi. Hayalindeki araba siyah bir "Mustang"di. Afişini mutfakta duvara yapıştırmıştı. Hep, bir

gün mutlaka bir araba alacağım dermiş anneme. "Mustang" afişini hiç sökmedi yerinden annem, halen durur. Babamdan kalan araba dergilerini okuyarak büyüdüm, arabalara merakım ordan gelir.

Annem evlere temizliğe giderdi, yetmezdi çünkü yetim maaşı. Ortaokuldan sonra ben de bazen annemle birlikte temizliğe gitmeye başladım. Kardeşlerim Nebile ve Gülbahar'ı komşumuz Hasret Teyze'ye bırakırdık böyle zamanlarda. Temizlik işini iyice öğrenince anneme, "Sen gitme artık, ben çalışacağım," dedim. Bir yıldır evlere temizliğe gidiyorum.

Bizim ev Mamak'ta, gecekondu mahallesinde. Burada herkes tanır birbirini. Yoksuldur herkes, ama yoksulluğu sırtmaz kimsenin. Daha çok şehre indiğimizde yoksulluğumuz çarpar yüzümüze. Temizliğe giderken halk otobüsüne binirim. Cam kenarında otururum mutlaka. Arabaları ve içindekileri izlemek gibi bir takıntım vardır. Kırmızı ışıkta ya da ağır ilerleyen trafikte arabaları izleyerek geçiririm yolculuğu. Mesela, şu anda yanımızda duran 86 model Fargo kamyonetteki Haydar Amca'dır. Yük taşır, bulursa tabi. Mahalleden ana caddeye açılan sokağın köşesinde bekler sürekli. Çorumludur, iki kızı var, üniversitede okuyorlar. Karısı Besime Abla yatalaktır, araba çarptı üç yıl önce. Çarpan adam öylece bırakıp kaçmış, öldü

deyi. Kızlarından biri geçen yıl gözaltına alındı, eylem yapmışlar okulda, Madımak için. Yeşil yandı.

Bizim mahallenin insanları da arabaları da bellidir. Birbirine benzerler. Hepsi yorgundur, emektardır, fakirlik kokarlar, boyları dökülmüştür, saçları sakalları dağınıktır, eski modeldirler, iki elle tutarlar direksiyonu, direksiyon ekmek kapısıdır. Ana caddeye çıktığınızda arabalar da içindekiler de farklılaşır. Memur olanı vardır, işadamı olanı da; kadın şoförler vardır, yakışıklı çocuklar da. Arabalar daha yenidir bizim mahalledekilere göre. Bakın mesela, şu yanımızda giden gri Passat'taki adamla kadın... İkiisi de çalışıyor muhtemelen. Kadın bankada çalışıyor olabilir, adam da bir yerlerde müdürmüş gibi. Önce kadını bankaya bırakacak, sonra da işe gidecek. Uzun süredir evliler galiba, mecburen aynı arabadalarmış gibi duruyorlar. Arada bir, kısa birkaç kelime konuşuyorlar, birbirlerine bakmadan. Evlilikleri de mecburiyete dönmüş. Araba krediyile alınmıştır, taksitleri beraber ödüyorlar fakat adam arabanın sahibi gibi davranıyor, direksiyonda olmanın avantajı işte. Trafik açıldı, yanımızda beyaz bir Şahin var şimdi. Kötü modifiye edilmiş. İçindeki dört genç bizim mahalleden değil ama bizim cenahtan. İşe gidiyorlar belli. Haftasonları hava atmak için mahallede turlayan cinsten gençler. Karşı şeritte, kırmızı ışıkta bordo bir BMW 7.40 duruyor, muhteşem bir araba. Temizliğe gittiğim

evin sahiplerinde de bunun aynısı var. Plakaları bile aynı. Bi dakika ya! İçindeki de Murat Bey zaten. Ama yanındaki kadın eşi Sevgi Hanım değil. Şirketten arkadaşı falan herhalde. Aman Allahım! Dudaklarına öpücük kondurdu kadının. Yeşil yandı.

Yanlış gördüm galiba, ya da en iyisi ben bir şey görmedim. Sevgi Hanım doktor, acil uzmanı. Murat Bey'in de inşaat firması var. Dört yıllık evliler, çocukları yok ama birbirine çok düşkünler, öyleydiler yani. Kızılay Meydanı trafiğe kapatılmış. İndim otobüsten, yürüyorum mecburen. Kızılay'dan tekrar halk otobüsüne binmem lazım. Çukurambar'da bir rezidansın 13. katında oturuyor Sevgi Hanımlar. Haftada iki gün temizliğe gidiyorum. Sağ olsunlar, emeğimin hakkını fazlasıyla veriyorlar.

Kızılay'da gösteri var galiba, gaz atmışlar, kokusu buraya kadar geliyor. Gözlerim yanmaya başladı, nefes almakta zorlanıyorum giderek. Etrafımdaki herkes boğulacakmış gibi öksürüyor, sağa sola kaçıyorlar. Ben de kaçsam mı acaba? Karşıya geçip ara sokaklardan geçeyim en iyisi. Birden kafama sert bir darbe indi, kafam ikiye yarıldı muhtemelen, yere düştüm, boğuluyorum bir yandan. Evet, her şey buraya kadarmış anlaşılabilir. Tamam da, niye ölüyorum ben şimdi? Kim öldürüyor beni? Neyse artık, geride kalanların meselesi bu sonuçta. Yüzükoyun yere kapaklandığım için burnum da kırıldı sanırım. Caddenin ortasında oturmuş öylece izliyorum olanları, gerçek olamayacak kadar hakiki. Burnumdan akan kan ağzıma doluyor. Saçlarından sürüklenen kadınlar, copların altında slogan atmaya çalışan gençler, taş atanlar, pankartların sopalarıyla kendini korumaya çalışanlar, panzerler, sıkılan sular, sirenler, sirenler...

Ambulanstayım şimdi, oksijen maskesi var yüzümde. Başka yaralılar da var ambulanda. Ama hepsi ayaktalar, bir tek ben yatıyorum sedyede. Üç sağlık görevlisi var, biri doktor galiba. Sağlık memurlarından biri jöleli bir oğlan, yakışıklı sayılmaz. Maaşını fiyaka için harcıyor belli ki, arabası yok muhtemelen, bol jölesi var. Kadın olan sağlık memuru ise daha sade biri. Bir yandan işini yapıyor, bir yandan saydıyor bizi dövenlere. Sendikacı belli ki, yüzü öfkeli ama gözleri sıcak. "İyi misin?" diye soruyor arada bana. Başımı sallıyorum, "iyiyim" anlamında. Arabası yok ama evli, kocasının arabası olabilir belki. Doktor ise iki sağlıkçıdan daha genç bir kadın. Sağlıkçılar ona sürekli "Doktor hanım, doktor hanım!" diyorlar ama belli ki panikten doktor olduğunu unutmuş o anda. Bekar ve arabasız gibi duruyor. Sendikacı olan serinkanlı bayağı, ambulansın patronu o.

Geldik sanırım, ambulansın kapısı açıldı, sedyeyi indirdiler beni, acile giriyoruz koşar adım. Sedyeyi iki yanımdam tutan çocuklar oldukça rahatlar. Bizim mahalleden değil, bizim cenahtanlar. Sanırsın doğduklarından beri sedyeyle acil hasta taşıyorlar. İkisi de bekar, birinin elden düşme bir motoru olabilir. Her gün acilde bir sürü vakayla karşılaşınca alışıyolar demek ki. Sağa sola bağırmadaki edalarına bakarsanız profesör doktor zannedebilirsiniz. Buranın patronu da bunlar herhalde. Acil servis çok kalabalık; bağırın, inleyen yaralılarla dolup taşmış. Bu iki "profesör" beni hop diye kaldırıp bir yatağın üstüne bırakıyor, sonra sedyeyi alıp geri koşuyorlar.

Bir müddet öylece bekledim yatakta. Elimi kafamın arkasına götürdüm, muhtemelen beynim akmıştır. Bir parça kanlı beyin görmeye hazırlanarak baktım elime, temizdi. Bir daha yokladım iyice, evet yarılmamıştı kafam ama avucumu dolduracak kadar şişmişti.

Önlüklü, kıslı erkekli sağlıkçılar üşüştüler başıma. O kadar koştur koştur hareket ediyorlardı ki kim kimdir anlayamadım bile. Hepsisi de çok gençti, kesin arabası olmayan bekar tıp öğrencileriydi. "Hocam, bu hasta da kafasına darbe almış, burnunda da kırık olabilir," dedi gençlerden biri. "Hocam" dedikleri kadın doktor, beyaz önlüğüyle eğilip kafamı, yüzümü yokladı. Göz göze

geldiğimizde "Sevgi Hanım!" diye bağırdım. Şaşkın gözlerle baktı bana, "Kimsin? Tanıyamadım," dedi. Demek tanınmayacak haldeyim, yoksa tanırdı beni. "Benim, Nazan!" dedim. "Aman Allahım, Nazan! Ne oldu sana böyle?" diye bağırdı. İki elimi açarak, ne bileyim işte, der gibi yaptım. "Tamam anladım, hemen filme götürün," dedi. Filmlerim çekildi, geri getirdim. Sevgi Hanım filmleri başucumda incelerken "Neyse, ciddi bir şey yok; kırık, çatlak, iç kanama yok, ama bu gece müşahadede kalacaksınız, yarın tekrar film çekip bakacağız. Şimdi pansuman yapıp serum takacaklar, ağrıların azalır birazdan," dedi. "Annem," dedim, "annemi aramam lazım." "Merak etme, ben haber veririm," dedi. O sırada ellerinde telsizlerle polisler girdi içeri. "Gösteriden getirilenler hangileri?" diye sordular acildekilere. Kimse cevap vermedi. Öfkelenildi amirleri, "Buranın sorumlusu kim?" diye bağırdı. "Benim," diye öne çıktı Sevgi Hanım, kendini tanıttı. Amir tekrarladı sorusunu. "Biz bilemeyiz," dedi Sevgi Hanım, "bizim işimiz tedavi etmek, kimin kim olduğu bizi ilgilendirmez," diye de ekledi. Kızgın bir bakış attı amirleri Sevgi Hanım'a. "Bütün hastaların kimliklerini toplayın," diye talimat verdi diğer polislerle. Sevgi Hanım araya girdi. "Burada işimizi yapmamıza engel oluyorsunuz, lütfen şimdi çıkar mısınız? Acil müdahale bitince siz de kendi işinizi yaparsınız," dedi. "Doktor hanımın da ismini alın," diye cevap verdi amir, tehditkâr bir havayla. Sevgi Hanım gelip yatağımın yanında durdu. Polislerden biri benden de kimlik isteyince, "O benim yanımda çalışan temizlikçi, temizlik yaparken merdivenden düştü," dedi. Polis ikna olmuş gibi baktı, çok gençti, bakışları yoksul gibiydi, arabası yoktu. Amirleri arkadan bağırdı, "Onun da kimliğini alın!" diye. Amirleri yoksulluktan geliyordu ama arabasıyla yoksulluğu biraz geçmişti, muhtemelen Ford Mondeo, ikinci el. Sevgi Hanım itiraz eder gibi oldu. "Dediğiniz gibiyse sorun olmaz doktor hanım, merak etmeyin," dedi amir, imâli bir tonda. Sevgi Hanım bana döndü, "Telaşlanma, kimliğini ver, ben şimdi Murat'ı arıyorum, onun avukat arkadaşları var, hemen ilgilenirler," deyince, aklıma Murat Bey'in BMW'deki hali geldi. Kendimi unutup Sevgi Hanım'a üzölmeye başladım. Kimlikleri topladılar, acilin girişine iki nöbetçi bırakıp gittiler. Pansumandan sonra serum ve ağrı kesicilerle biraz rahatladım. Burnuma bandaj yaptılar, gözlerimin etrafının şiştiğini hissediyordum. Diz kapaklarını da yere düştüğümde sıyrılmıştı, feci yanıyordu.

Birkaç saat sonra amir ve adamları geri geldiler, benimle birlikte sekiz yaralıyı daha gözaltına aldılar. Sevgi Hanım çok itiraz etti ama dinlemediler. Polis dolmuşunda cam kenarında oturdum, yola çıktık. Yan tarafımızdaki Audi Q7'yi kullanan çocuk belli ki baba parası yiyordu. Müziğin sesini açmış, eliyle direksiyonda tempo tutuyordu. Özel bir üniversitede parayla okuyordu belki. Seneye cipinden bıkacak, Mercedes CLX isteyecekti, babası da alırdı herhalde. Hak ediyor çocuk, sonuçta bizim mahalleden değil ne de olsa. Yeşil yandı.

Geceyi emniyetteki bir hücrede tek başıma geçirdim. Uykuyla baygınlık arası bir kâbus gecesiydi. Sabahına, "Avukatın geldi," dediler. Murat Bey göndermiş, anlattım her şeyi avukata. "Tamam," dedi avukat, "merak etme, elimizden gelen her şeyi yapacağız, mahkemeden almaya çalışacağız seni." Avukat evliydi, bizim mahalleye hayatı boyunca uğramamıştı. Volvo S70'i vardı belli ki. "Ne demek mahkeme?" dedim, "benim mahkemelik bir şeyim yok ki!" "Elbette anlıyorum, fakat bugünkü gazetelerin manşetinde senin fotoğrafın var," deyip deri çantasından bir gazete çıkardı. Ön sayfada, "Vandallar!" manşetinin altında benim cadde ortasında, yüzüm kanlar içinde otururkenki fotoğrafım vardı. "İyi de, ben bir şey yapmadım ki!" dedim korkuyla. Avukat, emniyette susma hakkımı kullanmamı, savcılıkta her şeyi olduğu gibi anlatmamı istedi. Eğer tutuklamaya sevk edilirse o arada tekrar görüşeceğimizi söyleyip elimi sıktı, gitti. Arkasından, "Anneme iyi olduğumu söyleyin lütfen!" diye bağırdım, eliyle tamam işareti yaptı. Kadın polis koluma girip tekrar hücreye götürdü beni. Polis bizim cenahtandı, annesi onu temizliğe

gidip okutmuştu belki de, bekardı, araba hayalleri kuruyordu şimdilik.

İki gün sonra "Mahkemeye gidiyorsunuz," diyerek hücrelerden çıkardılar bizi. Benimle birlikte dört kadın daha vardı gözaltında. Polis otobüsünde cam kenarında oturdum. Otobüs doldu, hareket ettik. Ulus'tan Sıhhiye'ye doğru inerken yan taraftaki beyaz Ford Focus'u kullanan kadına takıldı gözlerim. İlaç mümessilydi kesin. Şık giyimli, mini etekli, güneş gözlüğüyle "Ben başka bir mahallenin insanıyım," diyordu. Araba şirketindi. Bekardı kadın, yüzündeki mutluluk maskesinin altında gerçek bir dram vardı sanki. Araba gibi mutluluğun da şirketin emaneti olduğunu biliyordu. Yeşil yandı.

Savcı kısa sorular sordu, ben de kısa cevaplar verdim. Yoksulluğun kokusunu henüz üstünden atamamış genç bir savcıydı. Evliydi, ikinci el Nissan Almera'sı vardı muhtemelen. Yoksulluktan nefret ediyordu, arabasıyla hızla ondan uzaklaşmak ister gibiydi. Yüzüme sadece bir defa baktı. Avukatım da, "Serbest bırakılsın," gibisinden bir şeyler söyledi. "Dışarıda bekleyin," dedi savcı. Dört beş saat koridorda ayakta bekledik. Herkesin ifadesi bitince "tutuklamaya sevk" diyerek beni ve on beş yirmi kişiyi ayırdılar. "Ne tutuklaması ya?" diyerek ağlamaya başladım. Avukat beni teselli etmeye çalıştı. Az sonra hakim karşısındaydık. Aynı soruları hakim de sordu, yine aynı cevapları verdim. Hakim evliydi, yoksulluğu unutmuştu, yeni bir Skoda Super B'si vardı sanki, deri koltuklu, siyah.

Akşamın karanlığını yara yara Sincan Cezaevi'ne doğru gidiyorduk. Polis dolmuşunda cam kenarında oturtmadılar beni, yol boyunca somurttum. Dolmuşta telsiz seslerinden başka bir şey duyulmadı. Cezaevine girişte kadın gardiyanlar üstümüzü çıkarmamızı söyleyip arama yaptılar. Hepsisi bizim cenahtandı, yoksulluktan çıkamayacaklarını biliyorlardı. Araba hayali kurmaktan bile uzaktılar. Onların yoksulluğunun sebebi biz değildik ama yine de öyleymişiz gibi davranıyorlardı.

Altı aydır cezaevindeyim. Sekiz arkadaşız koğuştta, hepsi bizim mahallenin cevval kadınları. İki ay sonra mahkemeye çıkacağım. Annem her hafta görüşüme geliyor. Temizliğe gitmeye başlamış tekrar. Sevgi Hanım'ın selamları varmış. Annem ilk görüşlerde ağlıyordu ama şimdi daha iyi. Geçen hafta doğum günüm vardı. Arkadaşlar bisküviden yaş pasta yaptılar, araba şeklinde, çok güldük.

Ben babamın kızıyım. "Mustang" hayalleri külüstür bir belediye otobüsünün altında son bulan adamın. İşçi bir kadın olarak girdim buraya. Hayatım boyunca hiçbir eyleme katılmadım ama bizim mahallenin başka bir yüzüyle tanıştım burada. Belki çok kalmam cezaevinde ama bu altı ay bile kendimi tanımama yetti. Bir de önemli bir şey öğrendim burada; kararlı ve cesur bir şekilde yürürsen, bazen arabadan daha hızlı yol alabiliyorsun. Benim adım "Temizlikçi Nazo", bekle beni Ankara.

Yazan: *Selahattin Demirtaş*

Kaynak Kitap: *Seher / Selahattin Demirtaş*

Çizimler: *Bahar Demirtaş ve Siya Gürbüz*

Dipnot Yayınları - 2017

* *Temizlikçi Nazo'yu Solfasol sayfalarına taşımamıza izin veren Selahattin Demirtaş'a, Dipnot Yayınlarına ve Emir Ali Türkmen'e çok teşekkür ederiz.*

Sovyet Diplomatı S.İ.Aralov'un Kaleminden 1922-1923 Yıllarında Ankara

Önder Şenyapılı

Semyon İvanoviç Aralov (1880-1969), 1922 yılında Sovyet Rusya'nın resmi temsilcisi olarak 1922 yılında Ankara'ya atanır. Topraklarını işgal etmiş olan Avrupa devletleriyle savaşmakta olan Türkiye'yi resmen ve ilk olarak tanıyan Sovyet Rusya bir elçilik heyetini gönderir Ankara'ya. Heyetin başında bulunan Aralov 1923 yılında Cumhuriyetin ilânından önce Türkiye'den ayrılır. 1946 yılında sürgün edildiği toplama kampından döndükten sonra Türkiye anılarını kaleme alır. Yazdıkları "Bir Sovyet Diplomatının Türkiye Anıları 1922-1923" başlığıyla yayınlanmıştır.¹

Aralov'un Türkiye'de görevlendirildiği sırada, iki başka Sovyet temsilcisi daha bulunmaktadır Türkiye'de. Biri, 1921 yılı sonlarında Sovyet Ukrayna Hükümeti'nin 'Olağanüstü Elçisi' kimliğiyle Trabzon'dan Samsun'a, oradan Ankara'ya geçerek Bolşevik hükümetini temsilen Ankara hükümetiyle işbirliği anlaşması imzalayan General Mihail Vasilyeviç Frunze(1885-1925)'dir. "Frunze'nin Türkiye Anıları"² 1978 yılında yayımlanır.

Soldan sağa: Aralov'un ve Frunze'nin anı kitapları, Mihail Vasilyeviç Frunze, (son iki fotoğraf) İbrahim Abilov ve Atatürk

Aynı dönemde Türkiye'de bulunan bir başka Sovyet temsilcisi, Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti İçişleri Bakan Yardımcısı görevindeyken 1921 yılında Azerbaycan'ın Türkiye Büyükelçiliğine atanan İbrahim Abilov(1881-1923)dur. Sovyet Cumhuriyetleri ile Genç Türkiye Cumhuriyeti arasında birden çok anlaşma imzalanmasına ve Sovyet Cumhuriyetlerinden Türk Kurtuluş Savaşına sempati ile bakılmasını sağlayan İbrahim Abilov; 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihleri arasında yapılan İzmir İktisat Kongresine katılmak üzere gelmiş ve 23 Şubat 1923 tarihinde rahatsızlanarak yaşamını İzmir'de yitirmiştir.

Aralov, anılarında hem Frunze'den, hem de Abilov'dan sık sık söz eder.

"Tiflis'ten Ankara'ya Yolculuk" ana başlığını taşıyan bölümü "1921 yılı Aralık ayının sonunda, elçiliğimizin bütün kadrosu yola çıktı" tümcesiyle başlar. Heyet Batum'da eski, yandan çarklı bir gemiye biner. Aynı gemide "çok güzel Rusça konuşan" Türkiye Matbuat Bürosu Müdürü Ağaoğlu Ahmet Bey de bulunmaktadır. Önce Trabzon'da Vali tarafından törenle karşılanılır, sonrasında Samsun'a ulaşırlar. Aralov Samsun'da Frunze ile karşılaşır ve uzun uzun konuşurlar.

Frunze Samsun'dan ayrıldıktan sonra Ankara'ya doğru yola çıkar. "Frunze'yi uğurladığımızın ertesi günü, bizim heyet atla ve yaylı denilen arabalarla Anadolu'nun içlerine doğru hareket etti. Hepimiz 25 kişiydik... Samsun'dan, Anadolu'nun tam ortasında bulunan Ankara'ya kadar olan yolumuz 400 kilometre tutuyordu." (s. 41)

İlk konaklanan kasaba, Samsun'dan 25-30 kilometre uzaklıktaki Kavak'tır. Şafakta Kavak'tan çıkılır ve gün batımından önce Havza'ya varılır. Gece Havza'da geçilir. "Belediye reisinin evinde geceledik... Nüfusu birkaç bini geçmeyen kasaba küçük, sokakları dardı. Evlerin çoğu ahşaptı." (s.50)

Aralov'u ve beraberindekileri Samsun'dan Anadolu'nun içlerine taşıyan "Yaylı Araba"³ böyle bir arabadır.

Samsun'dan Ankara'ya 400 kilometre tutan yol, yaklaşık iki haftada aşılar.

"Ankara'ya 30 kilometre kala, dar hatlı küçük bir tren istasyonu olan Yahşihan'da, bizim için özel bir tören hazırlanmıştı. Bizi, Dışişleri Bakanlığı temsilcileriyle, Ankara'dan gelmiş olan elçiliğimiz memurları karşıladılar. Tren bizi gündüz saat 4'te Ankara'ya ulaştırdı. Bizi törenle, bandoyla karşıladılar. Dışişleri Bakanı (vekili) Yusuf Kemal Bey bizi selamladı. (...) (Yusuf Kemal Bey) İlkin, yerleşmemizle ilgili birkaç soruyla beraber yolculuktan sonra eşimin sağlığını sordu. Ankara'da konforun eksikliğinden yakındı. 'Elçiliğiniz, kötü köhne bir binada bulunuyor' dedi. 'Hoş bir şey değil, ama elden ne gelir? Hele savaşı bir kazanalım, Ankara'yı yeniden yapacağız! Moskova'daki Türk elçiliği çok konforludur.' (...) Dışişleri Bakanlığı'ndaki görüşmeden sonra, Mustafa Kemal Paşa'ya güven mektubumu sunacağım gün ve saat bildirildi." (s. 61-62)

"Ankara" başlığı altında sürdürdüğü anıları kentte yaptığı kısa ve "üstünkörü" bir gezintinin izlenimlerini anlattığı satırlarla başlar:

Aralov'un Ankara'ya geldiği 1920'li yılların başlarında kentten görünüler: Ankara Kalesi ve çevresi; kaleden Ankara, uzakta Kurşunlu Camii; Kent içi; Ulus BMM önünden geçen cadde; Cumhuriyet Caddesi

"Dışişleri Bakanlığı'nı ziyaretimle Mustafa Kemal Paşa'ya resmi olarak tanıtılmam arasında geçen kısa süre içinde, üstünkörü Ankara'yı dolaştım. Ankara, daracık sokaklı, köhne ahşap evli, bol minareli bir şehir. Yarı harap olmuş surları ve I. Bayezid'in sarayı ile eski kale, şehre hâkim bir mevkide. (...) Kaleden bakılınca şehrin geniş bir manzarası açılıyordu. Şehir sıkışık gibi görünüyordu. Uzaklarda, ayrı ayrı yüksek dağlar ve dağ grupları göze çarpıyor. Timurlenk'in kalesini gözden geçirdim. Mimarlık bakımından olağanüstü güzel olan kemerin kalıntılarını ve eski Roma köprüleriyle, Roma imparatorlarından Augustus zamanından kalma tapınağı seyrettim.

Bizim elçilik şehrin merkezinde, iki arabanın yan yana geçemeyeceği kadar dar bir sokakta, iki katlı, küçük ahşap bir evdi. Sokağımız yüksek minareli bir cami ile son bulunuyordu." (s.63-64)

Aralov, Mustafa Kemal ile ilk kez 30 Ocak 1922 günü karşılaşır. "Yeni Türkiye'nin lideri beni çok sade bir biçimde kabul etti" dedikten sonra ülkeleri adına karşılıklı iyi niyet dileklerini sunduklarını yazar. "Bu karşılıklı sözlerden sonra Mustafa Kemal beni masaya davet etti. Kahve, çay getirdiler. Aramızda bir buçuk saat süren teklifsizce, resmi olmayan bir konuşma başladı."

Gazi, Frunze'yi över. "Çok sevimli bir insan" diye niteledikten sonra, genel bilgisiyile, kültürüyle karşısındakini büyülediğini, Frunze ile konuşmaktan büyük bir zevk duyduğunu belirtir.

Aralov, kendi kendine yönelttiği Mustafa Kemal Paşa'nın üzerinde nasıl bir etki bıraktığı sorusunu şöyle yanıtlar:

"Saçları sarı ve seyrek, bıyıkları kırmızımtırak ve kırık. Bütün dış görünüşüne tonunu veren ve güçlü iradesini gösteren gözleri çeliktendi. (...)

Mustafa Kemal Paşa ortadan biraz uzun boylu, dolgun

Hamamönü'ndeki Rus elçiliği yapısı; Rus elçiliğini açılışında Aralov, eşi, elçilik mensupları ve Türk subaylar

vücutlu. Yanakları çökükçe, kaşları sık ve genişti.

Beni ilk kez kabul ettiği zaman ceketinin yakasında, dört bir yanı defne dalı ile çevrilmiş bir yıldız vardı. Başında kahverengi yüksek bir astragan kalpak bulunuyordu. Odasında da çoğu zaman başında kalpakla oturuyordu." (s.66-67)

Mustafa Kemal Paşa ile görüşükten sonra, Aralov Azerbaycan'ın Türkiye elçisi İbrahim Abilov'u görmeye gider. "Abilov, Türkçeyi çok iyi bilen eski bir Bolşevik'ti. Türk ilericiler toplumu ve Mustafa Kemal ona büyük bir saygı göstermekteydi. Mustafa Kemal Paşa ile olan önemli konuşmalarımıza, Abilov yoldaş her zaman aktif olarak katılırdı." (s.67)

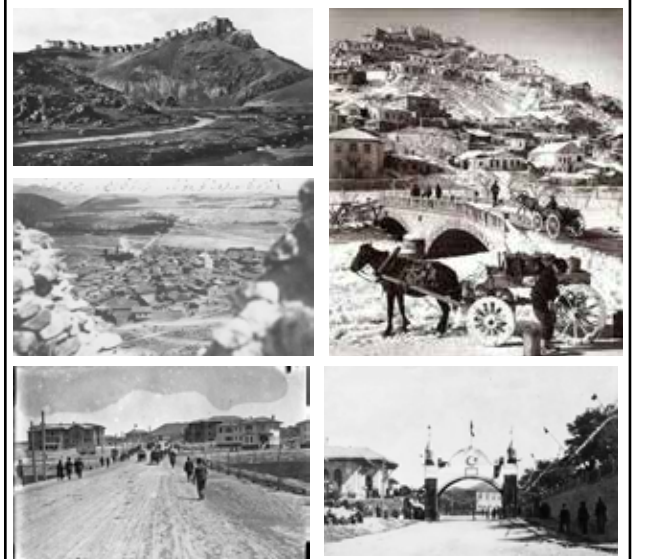
1922 yılında cephe gerisine yaptığı ziyaretlere Gazi Mustafa Kemal, Aralov ile birlikte Abilov'u da davet etmiştir. 1922 yılında Çay/Afyon'da çekilen fotoğraf, anılan iki elçinin yanı sıra Frunze'nin de çağrılı olduğunu ortaya koyuyor.

Aralov, Gazi Mustafa Kemal ile tanışıp güven mektubunu sunduktan ve uzun bir görüşme gerçekleştirdikten sonra bütün bakanları, Genelkurmay Başkanını, kent yöneticilerini, "Meclisin ileri gelen milletvekillerini" ziyaret eder.

"Bakanlıklar büyük bir taş binada toplanmıştı. Bakanların çalışma odaları yarı karanlık bir koridor üzerinde bulunuyordu. Bir günde birkaç bakanı ziyaret etme fırsatını buldum." (s.67)

Adnan Adıvar ve Halide Edip Adıvar, Aralov ve eşi Sofiya İlyiniçna'yı elçilik yapısında ziyaret ederler. Aralov ikisi hakkında da olumsuz görüşler öne sürer.

"Ben şimdiye kadar yalnız burjuva aydınlarının elçiliğimize yaptıkları ziyaretlerden söz ettim. Türkiye'nin sıradan insanları da elçiliğimizi ziyaret ederlerdi. Birkaç sefer elçiliğimize savaşçı kadınlardan çeteci Fatma Çavuş da geldi. Fatma Çavuş çetenin başında bulunuyordu. Yunanlılarla ve asilerle dövüşmüştü. Fatma Çavuş kısa boylu, zayıf, enerjik yüzlü, kara gözlü, yaşlıca bir kadındı. ... sırtında siyah bir ceket, ayağında çizgili bir eteklik vardı. Belindeki geniş kuşağında tüfek mermileri, kama, omzunda da kayış görünüyordu. Başını bir yemeni ile sarmıştı." (s.70) >> Yazının devamı yan sayfada

Aralov'un Ankara'ya geldiği 1920'li yılların başlarında kentten görünüler: Ankara Kalesi ve çevresi; kaleden Ankara, uzakta Kurşunlu Camii; Kent içi; Ulus BMM önünden geçen cadde; Cumhuriyet Caddesi

Ankara'da 1922'nin Yaz Günleri Bir Sovyet Sanatçısının İzlenimleriyle 1922'nin Ankara'sı

Arif Şentek

Gezginlerin izlenimleri kent belleğinin oluşmasında önemli bir yere sahip. Bizim gezginlerden Evliya Çelebi'nin Seyahatname'si sanırım Ankara konusunda da en ayrıntılı bilgilere ulaşılabilecek bir kaynak. Bunun dışında yabancı gezginlerin yazdıklarından yararlanabiliyoruz.

Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında, özellikle savaşın başarıya ulaştığı günlerde Ankara'yı ziyaret eden yabancıların yazdıkları, bizim dışımızdan o günlerin ortamına bakanların izlenimlerini günümüze aktarıyor. Bunların içinde Kurtuluş Savaşını, sınırlı olanaklarına karşın büyük ölçüde destekleyen genç Sovyetler Birliğinden gelenlerin özel bir yeri var.

Sovyetlerden gelenlerden biri, ülkenin tanınmış ressamlarından Yevgeni Yevgenyeviç Lansere. Çarlık döneminde sanatçı bir aileden gelen Lansere (1875-1946), etkinliğini devrim sonrasının zengin kültür ortamında sürdürüyor. Sahne dekorları, kitap tasarımı, heykel türünden çalışmaların yanı sıra tren garı, metro istasyonu gibi kamusal alanlarda yaptığı tavan ve duvar resimleriyle tanınıyor. 1943'te Stalin Ödülünü alıyor ve 1945'te kendisine Halk Sanatçısı unvanı veriliyor.

Lansere, 1922 Haziran'ında Büyükelçi Aralov'un çağrılısı olarak Ankara'ya gelir ve Eylül ortalarına kadar kentte kalır. Bu süre içinde çizdiği çok sayıda eskizle kent yaşamını, kentin insanlarını ve yapılarını belgeler. Eskizleri çok yalındır ama keskin bir gözlemciliği yansıtmaktadır. Her eskiz daha sonra işlenerek ayrıntılı resimlere dönüştürülebilir niteliktedir.

Lansere, Kurtuluş Ordusunun nihai zaferini, Büyük Taarruz günlerini, İzmir'in alınışını Ankara'da yaşar. Ankara'da halkın zafer coşkusu izler ve resmeder. Kağıda aktardıkları arasında başta Mustafa Kemal

olmak üzere kurulmakta olan cumhuriyetin belirgin kişileri de vardır; örneğin Halide Edip Adivar, Tunali Hilmi, Fatma Çavuş gibi.

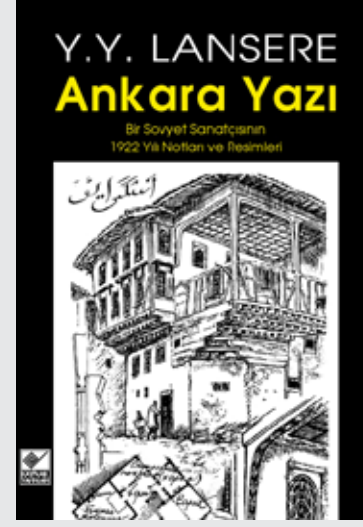
Bayram yerinde eğlenen çocuklar, çeşitli mesleklerden zanaatkârlar, kahvede vakit geçirenler, evde çalışan kadınlar Lansere'nin çizdikleri arasında yer alıyor. Zafer kutlamalarında zeybek veya horon oynayanların karakteristik figürlerini bu çizimlerden izleyebilirsiniz.

Ailesinde mimarlar da olan Lansere, Ankara evlerini çizgilere bir mimar kadar ustaca aktarıyor. Üst kat çıkmaları ve benzeri önemli ayrıntıları belirgin bir biçimde veriyor. Evlerin iç işlevlerini, mutfakları, kadınların yaptığı yemek pişirme ve benzeri ev içi işlerin görüntülerini eskizlerde bulabiliyorsunuz

O tarihlerde Osmanlı kentleri ve bu arada Ankara denilince yangınsız olmaz. Bu yangınların bir bölümünün "derin devlet" işi olduğu konusunda ciddi görüşler vardır. Böylesi nedeni tartışmalı, faili meçhul bir yangın sonucu, Samanpazarı'nda Sovyet elçiliğinin bulunduğu bina, çevresindeki 20'ye yakın ev ile birlikte 15 Ağustos 1922 akşamı yanar. Lansere bu "sefaret" binası yangınına da tanık oluyor.

O yıllarda Ankara'ya ulaşım kolay değildir. Kuzeyden deniz yoluyla gelenler İnebolu limanından başlayan uzunca bir araba yolculuğuyla Ankara'ya ulaşırlar. Lansere gemiyle Batum'dan Trabzon'a ve oradan İnebolu'ya gelmiştir. Lansere'nin kitabında bu yolculuğa ilişkin izlenimler ve çizimler de yer alıyor.

Dönüşte yine aynı yolu izleyen Lansere, bir hafta süren araba yolculuğu ile Kastamonu üzerinden İnebolu'ya gelir. Yolda Ilgaz Dağında eşkiya baskınına uğrarlar. Kafedekiler canlarını kurtarır ama eşkiya beğendiği bazı eşyalarını alır götürür. Lansere'den, üzerindeki kabani, pergel ve kurşun kalemlerini alırlar, neyse ki çizimlerin bulunduğu ruloların başına bir şey gelmez.

Lansere, Kurtuluş Ordusunun nihai zaferini, Büyük Taarruz günlerini, İzmir'in alınışını Ankara'da yaşar. Ankara'da halkın zafer coşkusu izler ve resmeder.

Lansere'nin Türkiye çizimleri, Aralık 1922'de toplanan 4. Komintern Kongresi sırasında Kremlin'de sergilenir. Bu çizimlerin de içinde yer aldığı "Ankara Yazı" adlı kitap 1925'te yayınlanır. Kitabın Türkçeye kazandırılması ise ancak 80 yıl sonra, Mehmet Perinçek'in katkısıyla mümkün olabilecektir. Kitabın Türkçe çevirisi 2004 yılında Kaynak Yayınları tarafından yayınlanmıştır.

Lansere'nin kağıda aktardığı izlenimler, üzerinde daha ayrıntı çalışmalar yapılabilecek nitelikte. Bunların belki de Sovyet arşivlerinden bulunabilecek yeni belgelerle genişletilmesi düşünülebilir. Böylesi ürünler Ankara'nın Cumhuriyet dönemi başlangıcındaki koşullarını, kentin o tarihteki "hali hazır" durumunu yansıtmakta yararlı olacaktır.

Meraklısı için ekleyelim. Geçtiğimiz Ekim ayında Hacettepe Üniversitesinde "100. Yılında Sovyet İhtilali ve Türk Dünyası" konulu bir sempozyum düzenlendi. Sempozyuma, Prof. Emine İnanır'ın sunduğu Lansere'nin "Ankara'da bir Yaz 1922" adlı çalışmasına ilişkin bildiri ilgi çekici olabilir.

Yazının devamı >> Aralov, o sıralar konuk Rus ressam sanatçısı Y.Y. Lansere'den Fatma Çavuş ve bir başka çetecinin portrelerini yapmalarını ister. Lansere yalnızca anılan iki çetecinin portrelerini yapmakla kalmaz, 1922 Ankarası'ndan çok sayıda görüntüler çizer.

Aralov, Ankara halkından da sıcak ilgi gördüklerini yazar. "Şehre her çıkışında tüccar, esnaf, beni dükkânlarına, mağazalarına, imalathanelerine davet ederek kendileriyle birer bardak çay ya da birer fincan kahve içme teklifinde bulunurlardı. Çarşıda görünmemle birlikte tüccarlar ellerini göğüslerine bastırarak beni selamlarlar ve konuşmak için içeri buyur ederlerdi. Eğer çevirmensiz sokağa çıkmış bulunuyorsam konuşmamız selamlaşmakla, gülümsemekle ve Türkçe bildiğim birkaç sözle kalırdı." (s.71)

Aralov'un 1922-1923 Ankarası hakkında ilettiği bilgiler, hacimli bir anılar kitabı içinde pek de geniş yer tutmuyor. Ankara'dan sonra Gazi Mustafa Kemal ile birlikte cephe gerisi ziyaretleri hakkında bilgiler veriyor. Daha çok siyasal değerlendirmeler içeriyor anıları.

1922'de Çay/Afyon'da Gazi Mustafa Kemal ve 3 Sovyet elçisi: Soldan 4. Sovyet Ukrayna elçisi Frunze, soldan 5. Sovyet Rusya elçisi Aralov, Gazi'nin soldan Sovyet Azerbaycan elçisi Abilov; gene Çay'da çekilmiş 2. Fotoğrafta Gazi, Aralov ve Abilov ile konuşurken görülüyor. Üçüncü fotoğraf aynı yıl Akşehir'de çekilmiş, Gazi gene Aralov ve Abilov ile birlikte.

¹ Semyon İvanoviç Aralov: Bir Sovyet Diplomatının Türkiye Anıları 1922-1923, Çeviren: Hasan Ali Ediz, İş Bankası Kültür Yayınları, 4. Basım, 2017

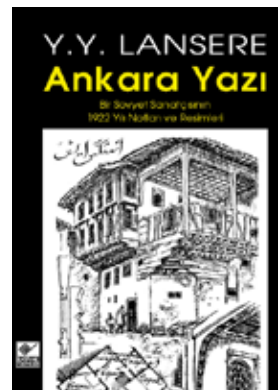
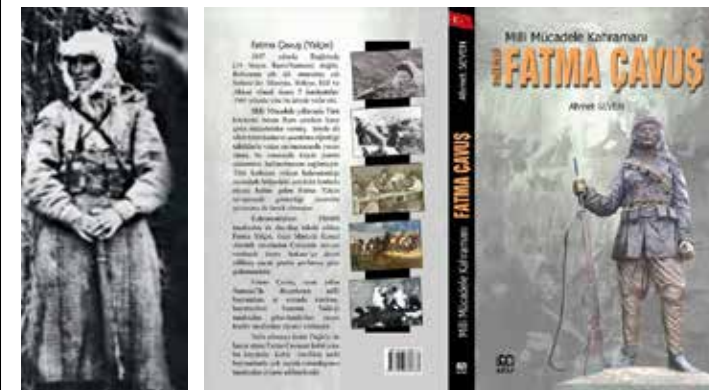
² Frunze'nin Türkiye Anıları, Çeviren: Ahmet Ekeş, düşün yayınları, 1978

³ Bu fotoğrafı wouturkey sitesinde Barış 23'ten aldım. 1908 yılında harput'ta arabacılık yapan Ahmet ve Arabası.

⁴ Ahmet Seven kitabıyla ilgili açıklamasında der ki: "Dağköylü bir yiğit Kadın Kahraman Fatma Yalçın (Fatma Çavuş) Erkekleri askerlik ve seferberlik görevi için çeşitli cephelelere giden köyün savunması kadın çocuk ve yaşlılara kalmıştı. Bu baskınlar neticesinde her iki tarafta çok sayıda zayıt vermişti. Bunların içerisinde Fatma Yalçın (1897-1963) (Fatma Çavuş) isimli kadın büyük yararlıklar göstermiş, Türk kadını adına adeta destan yazmıştı. Köylüler Fatma Çavuşun öncülüğünde devletin kendilerine verdiği silahlarla ve öğrettiği savunma taktikleriyle çeteleri püskürtmüş bölgeye de örnek olmuştu. Çocuğu olmayan bu kahraman kadın eşinin seferberliğe gidip bir daha dönmemesi üzerine vefat edinceye kadar bir daha evlenmemiş, uğruna canını ortaya koyduğu milletinin varlığıyla gurur duyarak Dağköy'de yaşamıştı. Fatma Yalçın'ın kahramanca mücadelesi dikkate alınmış, Cumhuriyetin ilanından sonra bilhassa Gazi M. Kemal Atatürk'ün isteğiyle T.B.M.M tarafından Çavuşluk Unvanı verilmek üzere Ankara'ya davet edilmiş ancak günün şartlarında Ankara'ya gidememişti. Kendisine takdir edilen Çavuşluk unvanını vefat (1963) edinceye kadar onurla taşımıştı. Son nefesine kadar Fatma Çavuş olarak anılmış, çevresi tarafından bu unvanla anılmıştı. Lansere'nin 1922 yılı Ankarası'ndan çizmiş olduğu görüntüler ve sanatçının notları Kaynak Yayınları'na kitaplaştırıldı. Kitabın arka kapağında yer alan kısa tanıtım yazısı şöyle: "Sovyet sanatçısı Lansere, büyükelçi Aralov'un davetiyle 1922 yılında Ankara'ya gelir. Tanımadığı şehrin günlük hayatı, gürültülü pazarları, eski mimari eserleri, küçük sokakları ve tipleri; her şey ressamın ilgisini çeker. Lansere, Ankara'da inanılmaz derecede çok çizim yapar."

Aralov ile ilgili bir ek not: İtalyan yonut sanatçısı Pietro Canonica'ya yaptırılan ve 1928 yılında yaşama katılmış olan İstanbul Taksim Cumhuriyet Anıtında İsmet İnönü'nün arkasında görülen kasketli figürün Aralov olduğu öne sürülmektedir.

Aralov'un andığı Fatma Çavuş; Ahmet Seven'in "Milli Mücadele Kahramanı Fatma Çavuş" kitabının ve Y.Y. Lanser'in 1922 Ankarası notlarını ve çizimlerini içeren kitabın kapakları.

Gelin Hrant Dink Olalım!*

Fethiye Çetin

Merhaba canlar, adalet ve hakikat sevdalıları, umudun ve sokağın güzel çocukları. Merhaba,

Bundan on bir yıl önce, Hrant Dink'i, bu kaldırımda, ensesinden vurarak katlettiler. Aylar öncesinden Hrant'ın evi ve Agos çevresinde keşif yapıp kroki çizen, tetikçi timi koordine eden jandarma, polis ve istihbarat görevlileri o gün burada, bu kaldırımlarda, kafelerde, simitçi dükkânlarında uzun süreden beri planladıkları cinayetin işlenmesini bekliyorlardı.

Cinayetin, plana uygun bir şekilde işlendiğinden ve tetikçilerin kaçtığından emin olduktan sonra bu defa, cinayet soruşturması yapıyormuş gibi aslında cinayetin izlerini ortadan kaldırmaya, delilleri karartmaya, sonradan silecekleri kamera görüntülerini toplamaya giriştiler. Cinayeti başından sonuna kaydetmiş olmalarına rağmen, "delil topluyormuş" gibi, "soruşturma yapıyormuş" gibi yaptılar. Ve bu "mış gibi yapma" hali hiç bitmedi. O gün devlet buradaydı. Polisiyle, jandarmasıyla, istihbaratçısıyla buradaydı. Ama Hrant Dink'in can güvenliğinin sağlamak ve yaşama hakkını korumak için değil, tetikçilerin işini yaptığından emin olmak için buradaydı.

Hrant Dink cinayeti, siyasi cinayetler ve suikastlar geleneğinin ilki değildi; kuşkusuz ve maalesef sonuncusu da olmadı. Ama Hrant Dink cinayeti, toplumda hesap edemedikleri bir tepkiye yol açtı. "Artık yeter" dedirtti. Cenaze töreninde yüzbinleri buluşturdu ve birkaç tetikçiyle kapatmak istedikleri dosyayı bir türlü kapatamıyorlar. Çünkü sizler ve bugün burada bulunamayan ama yürekleri burada olanlar, bu ülkenin yiğit ve iyi insanları, on bir yıldır soğuğa, kara, kışa, yağmura, baskıya rağmen hakikati ve adaleti talep etmektен vazgeçmediniz. Osmanlı'dan Cumhuriyete, tek parti sisteminden çok partili hayata, askeri vesayet rejiminden tek adam rejimine, rejimler, sistemler değişiyor da devletin karakteri, yöntemleri, zulmü değişmiyor.

Hasan Fehmi cinayetinden Sabahattin Ali'ye, Abdi İpekçi'den Doğan Öz'e, Uğur Mumcu'dan Musa Anter'e devlet görevlilerinin yer aldığı ve katillerin korunduğu bütün cinayetler, devletin "siyasi cinayet geleneği"nin bir parçası ve devletin varlık unsurlarından biri.

İsimleri farklı olsa da katiller hep aynı: Hamidiye Alaylarından Teşkilatı Mahsusa'ya, Seferberlik Tetkik Kurullarından Kontgerilla'ya, Özel Harp Dairelerinden JİTEM'e... Bugün de PÖH'ler, JÖH'ler ve bu gelenekten cesaret alan, cezasızlık zırhıyla korunacağından emin olan HÖH'ler. Bir dönem, "FETÖ"lerle saf tutup harcadıkları "ETÖ"ler, sonra "ETÖ"lerle birlik olup tüm suçları üstüne yıkmaya çalıştıkları "FETÖ"ler. Çünkü makine aynı makine, değişen sadece makinist ekip. Bakmayın bugün zıt kutuplardaymış gibi göründüklerine, birbirlerinin gözlerini oyduklarına; aynı düzlemin, aynı aygıtın parçalarıdır onlar.

Kavgaları, devleti ele geçirme ve ele geçirilen mevzilerin tahkimiyle, iktidarlarını daimi kılmakla sınırlıdır. Demokrasi, barış, adalet, insan hakları gibi dertleri de yoktur onların. Ama kâbusları ayndır ve aynı korkudan kaynaklanır: Hakikat ve Adalet. Ölümüne korktukları hakikatin üstünü örtmek, ilk savunma hattıdır onların. Çünkü ardından adaletin geleceğini ve Ermeni soykırımından, Dersim'e, Maraş'tan, Sivas'a İlhan Erdost'tan Metin Göktepe'ye, Taybet İnan'dan Kemal Kurkut'a, Sevag Balıkcı'ya, Hrant Dink'ten Tahir Elçi'ye işledikleri bütün cinayetlerin hesabının sorulacağını bilirler.

Hakikatin gizlenmesi ve iktidarın devamı için devletin her daim düşman ilan ettiği Ermenileri, Kürtleri, Alevileri, solcuları, muhalifleri sindirecek ve yok edecek çeteler kurar, eli kanlı katilleri seferber ederler. Eski suçlarını örtmek için yeni suçlar da işlerler. Üstelik bu, dünyanın her yerinde böyledir. Devlet denilen mekanizma her özgürlük arayışını, her eşitlik ve adalet talebini kanla, şiddetle, vahşetle bastırır. Ama

Çizim: Bilge Emiroğlu

Gelin Hrant Dink olalım, barışın, demokrasinin, beraber yaşama kültürünün ve diyalogun en geniş cephesini oluşturalım. Dünya kurulalı beri adalet, özgürlük, eşitlik, barış için mücadele edenlerin, yaşadığı cehennemi cennete dönüştürmeye talip olanların soyundanız. Daha önce yaptık, yine yaparız.

karşısında da Prometheus'ları, Spartaküs'leri, Rosa Parks'ları, Mandela'ları, Martin Luther King'leri, Gandi'leri, Plaza Del Mayo Anneleri'ni bulur. Adını bilemediğimiz, saymadığımız nice direnişçiyi... Ve sonunda direnenler kazanır. Mandela hapisten çıkar, ırkçı devlet sistemi yıkılır ve devlet başkanı olur. Hindistan'da Gandhi ve taraftarları sömürgeci İngiltere'yi ülkeden kovar. Rosa Parks otobüse istediği kapıdan binip, istediği yerde oturur.

Bundan on dört yıl önce de yüz yıllık bir hakikati örtmek için Hrant Dink'i gözden çıkardılar. İktidar kavgalarını onun yaşamı üzerinden yürüttüler. Bugün de kavgalarını yine onun üzerinden, bu defa davalar aracılığıyla yürütüyorlar. On bir yıl önce canını aldıkları Hrant Dink'i kendi hesaplaşmalarına alet etmeye devam ediyorlar. İnanmamızı istedikleri yeni bir senaryo yazdılar ve artık peşlerini bırakmamızı istiyorlar. Bu yeni senaryoya göre, Hrant'ın katilleri, dün birlikte oldukları ancak bugün aralarında giriştikleri iktidar savaşını kaybeden gruptur.

Yazdığınız her senaryo hakikatin küçük bir parçasıdır beyler, bizi bunlarla kandıramazsınız, yazın bir tarafa: hakikatin kendisini ve tamamını istiyoruz. Bunun çok zor olduğunu biliyoruz. Ancak biz faili göstermekten de yargılamaktan da vazgeçmeyeceğiz.

"Dünya kötülük yapanlar değil, seyirci kalıp hiçbir şey yapmayanlar yüzünden tehlikeli bir yerdir" demiş Albert Einstein. Dünyanın benzer başka ülkelerinde olduğu gibi bu topraklarda da zalim, hep seyircilerinden aldı gücünü, seyircileriyle güçlendi, "suç", seyircilerinden alınan zımnı onayla "suç" olmaktan çıkarıldı. Failler yargılanmadı, suçlar cezasız kaldı. 1915 soykırımı da seyircisini görgü tanığı kılmakla kalmadı, bu büyük kötülük sırasında ve sonrasında işlenen bütün suçlarda olduğu gibi toplumun geri kalanını da suç ortağı kıldı. Yalnızca direnenlerin, haksızlığa itiraz edenlerin elleri temiz kaldı. Yeni bir devlet, yeni bir millet yaratıldılar ama bu topraklara huzur gelmedi. İktidar oldular ama bir türlü rahatlayamadılar. Çünkü Levinas diyor ki: "Öteki üzerinde mutlak iktidar, ancak öldürerek mümkün.

Fakat öldürünce, üstünde iktidar arzulanan şey de artık ölmüş oluyor." Çünkü Soykırımla, o büyük kötülükle yüzleşmedikçe, hayatlarımızı esir alan şiddetin devamı kaçınılmazdır ve nitekim öyle de oldu. Çünkü Arendt'in de hatırlattığı üzere, "kötülük bir kere yaşandıysa, yeniden yaşanmaması için hiçbir neden yoktur. Yaşanmış olan bilince yazılır ve geçmişe ait olduğu kadar geleceğe de ilişkindir."

Kötülüğün ayak seslerinin her geçen gün biraz daha şiddetlendiği, hayatlarımızı tümüyle tehdit ettiği günlerden geçiyoruz.

OHAL, sürekli ve kalıcı hale getirilmiş durumda. Legal bir partinin eş başkanları, milletvekilleri cezaevlerine dolduruldu, seçilmiş belediye başkanları görevden alındı. Gazeteciler, hak savunucuları, başka devletlerle kirli pazarlıklar için hapselere tıkıldı. İfade özgürlüğü ortadan kaldırıldı. Gazeteler, televizyonlar kapatıldı, kitaplar toplatıldı. KHK'larla yüz binlerce çalışan, haklarında bir yargı kararı olmaksızın işinden gücünden edildi. Bu da yetmiyormuş gibi "işimi geri istiyorum" diyerek açlık grevine başlayan Nuriye ile Semih hapse atıldı. İş cinayetleri, kadın cinayetleri katliam boyutlarına ulaştı.

Sadece insanlar, hayatlar değil kıyılan. Yüzyıllara direnen Kurşunlu Cami, Surp Giragos Kilisesi, Dört Ayaklı Minare gibi tarihi değerlerle simgeleşen koca bir semt, bir adı da Gavur Mahallesi olan Sur, bir kaç ay içinde kelimenin gerçek anlamıyla dümdüz edildi; elbette yine devlet gözetimi altında. Parklar, anıtlar, mezarlıklar yıkıldı, kiliseler tahrip edildi. Ölü bedenlere, cansız kemiklere bile zulmedildi.

Yetmezmiş gibi sivilleri suç işlemeye cesaretlendiren hatta teşvik eden KHK ile ve her gün bir yenisini duyar hale geldiğimiz silahlı eğitim kamplarıyla sanki başka suçların, katliamların hazırlığı yapılıyor. Geçmişin ağır ve utanç dolu yüküyle baş edememiş bu topluma yeni ve ağır utançlar mı yaşatılacak yoksa? Bu toplumun geleceği çocuklarımıza utançtan başka devredeceğimiz bir şey yok mu?

Var elbette! Çocuklarımıza suçların, vahşetin utancını değil demokrasiyi, farklılıklarla bir arada yaşama, haksızlığa, zulme direnme kültürünün miras bırakmak hala mümkün. Bunun için;

Tahir Elçi olup şiddete karşı çıkmanın, barışı savunmanın, Barış İçin Akademisyenlerin yanında, yüksek sesle "Bu Suça Ortak Olmayacağız" diye haykırmanın, Cumartesi Anneleri ile birlikte, ısrarla ve sebatla bıkmadan usanmadan çocuklarımızın mezarlarını ve katillerini aramanın, Osman Kavala gibi halklar arası diyaloga, birlikte yaşama iradesine, Anadolu'nun kültürüne, sanatına, şarkısına, türküsüne yeniden can vermenin, yargıçların, savcılarının, kafalarını kuma gömdükleri, baroların utangaç demeçler vermek dışında bir şey yapmadıkları bu ortamda 42 haftadır, hak, hukuk, adalet diyerek Adalet Nöbeti tutan avukatların yanında nöbet tutmanın zamanıdır.

Ahmet Şık'ın şahsında, zulme boyun eğmeyen, dik duran gazetecilerin sesine ses katmanın, Nuriye ve Semih'in şahsında KHK zulmüne direnenlerin haklı mücadelesine omuz vermenin, Ayşe Öğretmen gibi "çocuklar ölmesin" diye haykırmanın vaktidir.

Nasıl mı yapacağız?

Sokak yaşamdır, özgürlük alanıdır, kadınlardan öğrenelim ve sokağı terk etmeyelim. Katillerin ve hırsızların değil, Ermeni komşularını her türlü tehlikeyi göze alarak koruyan Hacı Halil'lerin, Ermenilerin öldürülmesine karşı çıkan ve bunu hayatıyla ödeyen Lice Kaymakamı Hüseyin Nesimi'nin yolunda yürüyelim. Hrant Dink olalım, birleştirdiğimiz kollarımızı koskocaman açıp koca dünyayı saralım da içine sevgiyi koyalım.

Gelin Hrant Dink olalım, barışın, demokrasinin, beraber yaşama kültürünün ve diyalogun en geniş cephesini oluşturalım. Dünya kurulalı beri adalet, özgürlük, eşitlik, barış için mücadele edenlerin, yaşadığı cehennemi cennete dönüştürmeye talip olanların soyundanız. Daha önce yaptık, yine yaparız.

* Dink Ailesinin Avukatı Fethiye Çetin'in Hrant Dink'in 11. ölüm yıldönümündeki anma töreninde yaptığı konuşma

Her (O)halde Devlete İnanmak

Mehmet Can Çağlayan

15 Temmuz Darbe girişimi sonrası 6. defa uzatılan OHAL ve ardı arkası kesilmeyen KHK'lar; zaten hiç bitmemiş güvenlik konsepti anlayışına bambaşka bir boyut kazandırdı. Bu "güvenlik" anlayışı, içerde "hain" olan, olabilecek ya da profili buna müsait olan her kişiyi hedef almayı gerektirdi. Devletin ahlakıyla ahlaklanan her bir birey, daha doğrusu teba, kendi hanesi içinde yaşayan insanlar da dahil olmak üzere komşusunu, mahalle esnafını, sosyal medyadan "tespit" ettiği, işyerinde uyuz olduğu vs. her bir kişiyi ihbar etme ödevi edindi. Devletin bütün ideolojik aygıtları: "Bir 'FETÖ mensubu' nasıl anlaşılır" haberlerinden, ALO İhbar Hattı Kamu spotlarına kadar; "hain kimdir, nasıl anlaşılır?" türü konuları, uzun uzun anlatıyor, o da yetmezse "makul" vatandaşların "makul" şüpheleri yeterli sayılıyor kişinin derdest edilmesi için...

İnsanlar arasında ciddi anlamda güven problemlerine yol açan bu "seferberlik çağrısı" arkasından ciddi bir korku atmosferi oluşturdu. İşinden ihraç edilmek, malvarlığına el konulması, yurtdışı yasağı, kamu hizmetinden mahrum olmak, cezaevine atılma korkusu ve hatta şeytanlaştırılan kişinin çocuklarının eğitimine engel olunmasına kadar yığın yığın korkular, insanlar arasında "Devletine sadık bir maKUL vatandaş" olmaya zorlayan ağır bir süreç dönüştü...

Her ne kadar bu ülkenin yakın tarihi bize; hain

Kendini devletle bütünleştiren bugünkü muhafazakarlığa, KHK mağduru bir esnaftan alışveriş yapmaması yetmiyor, bununla beraber toplumsal linç için çaba sarf edebiliyor.

ve kahraman olmak arasında ne denli ince bir çizgi olduğunu öğretse de, konjoktörel şartlar "olağanüstü" düşünmemizi zorluyor ve mevcut şartlarda, devletin hedef gösterdiği düşman her kimse; bizim de kanlımız o olabiliyor. Yani devlet tarafından lanetlenen kesim; sadece devletin gazabına uğramıyor, aynı zamanda toplumun da gazabına uğruyor. Dindar ve muhafazakar kesim kendisiyle bütünleştiren devletle beraber, mevcut politik akılla aynı kaderi paylaştığına inanan teba, devletin gösterdiği refleksi gösterdiğinden; KHK mağduru, kendi mağduriyetini giderilmesi için mağduriyetini cesaretle anlatmak bir yana, kendi akrabalarından bile saklayabiliyor. Çünkü çevresinin ona itibar etmekten ziyade, farklı saiklerle de olsa, devlete inanacağını biliyor.

KHK mağdurlarının kurduğu on binlerce üyesinin bulunduğu sosyal medya gruplarında; mağdurların çoğu kendi ismini bile kullanmadan profil oluşturup, mağduriyetinin giderilmesi için kamuoyuna seslenmeye çalışıyor. Üstelik bu gruplarda mağdurların çoğu mağduriyetini, devlete sadakatini altını çizerek anlatmak zorunluluğu hissediyor. Özetle birçok mağdur mealen "yüce devlet fitne unsurları tarafından aldatılmış ve bizim gibi vatanına ve devletine bağlı vatandaşları işten atmak zorunda kalmıştır. En nihayet bu yanlıştan dönülecektir." diyerek, arzuhalini paylaşıyor.

Resmi ideolojinin kabulünü gerektirdiği için, devlete olan aidiyet bağları zayıf olan, öteden beri kimlik sorunu yaşayan Kürtler, Aleviler ve kimliğinden yaralı olan diğer kesimler, ekseriyetle devlete çok çabuk inanmıyor. Bu sayede çevresinde devletin hedef haline getirdiği kesime karşı kılıç kuşanmıyor, aksine kişinin haline merhamet edip zaman zaman dayanışıyor, ya da bu durumda olmasına kalben buğz edebiliyor. Merkezi muhafazakarlığın zayıf olduğu bölgelerde; farklı illerden gelip KHK yoluyla ihraç edilen, özellikle polis ve askerler bölgeden ayrılmıyor ve orada yaşamaya devam ediyor. Kimliğinden yaralı kesimlerin çoğunlukta olduğu bölgelerde KHK mağduru öğretmenler, lokanta açabiliyor, KHK mağduru bir memur atölye açtığına bunu çok açık ilan edebiliyor. Devlet tarafından bu durum hoş karşılanmasa da, bölge halkı açısından olağan dışı ya da bir sorun olarak algılanmıyor. Fakat kendini devletle bütünleştiren bugünkü muhafazakarlığa, KHK mağduru bir esnaftan alışveriş yapmaması yetmiyor, bununla beraber toplumsal linç için çaba sarf edebiliyor.

Oysa muhafazakar kesimin temel referans addettiği Kur'an başta olmak üzere, diğer kutsal kitaplar ve kutsal öğretiler, "ifade özgürlüğü", "suçun şahsiliği", "adil yargılanma" gibi ilkeleri dile getiriyor. Bugün insanlığın ortak birikimi olan ortak metinler de, bu ilkelerin anlaşılmasında yeterli argümanlar sunuyor olsa da, dünyanın makus tarihinde değişmeyen, iktidarın baskı araçlarının ve ideolojik aygıtlarının; devlete ait "değerler manzumesi" dayatmasında ve bunun da, tüm öğretilerin önüne geçebiliyor olmasında. Zira baskı, her zaman isyancısını doğurmuyor, bunun yanında sadık teba'yı da doğurabiliyor.

29. Uluslararası Ankara Film Festivali başvuruları başladı

Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen, 19-29 Nisan 2018 tarihleri arasında 29. kez gerçekleştirilecek olan Ankara Uluslararası Film Festivali, her yıl olduğu gibi bu yıl da "Ulusal Uzun", "Ulusal Belgesel" ve "Ulusal Kısa" film yarışmaları ile Türkiye Sineması'nın gelişimine katkı sağlayan yapımları teşvik edecek. Sinema sanatı aracılığıyla ulusal ve uluslararası iş birliği, eğitim, deneyim, bilgi aktarımı ve sinema profesyonellerinin buluşup birlikte üretmelerine zemin oluşturan bir platform olan Ankara Uluslararası Film Festivali Türkiye sinemasının yeni yaratıcılarına, endüstrinin gelişimine ve sinemanın sanatsal niceliklerine katkıda bulunuyor.

Festival kapsamında ulusal uzun film yarışması en iyi film ödülü 50.000 TL, en iyi ilk film ödülü 10.000 TL; ulusal belgesel film yarışmasında birincilik ödülü 20.000 TL, ikincilik ödülü 10.000 TL, üçüncülük ödülü 5.000 TL; ulusal kısa film yarışmasında birincilik ödülü 10.000 TL, ikincilik ödülü 5.000 TL, üçüncülük ödülü 2.500 TL olarak belirlendi. Ulusal uzun proje geliştirme desteği yarışmasında ise dereceye girecek olan iki film projesinin her birine 30.000 TL para ödülü verilecek.

29. Ankara Uluslararası Film Festivali'ne yarışmalar ve gösterimler için www.filmfestankara.org.tr/ başvuru adresinden 23 Şubat 2018 tarihine kadar başvuru yapılabilecektir. / Solfasol - Enver Arcak

29. Ankara Film Festivali Afiş Yarışması'nın birincisi, tasarımı Bahadır Yazıcı'ya ait afiş

'Paramparça' Gösterimde

Diana Kruger'ın Cannes'da En İyi Kadın Oyuncu ve Altın Küre En İyi Yabancı Film ödülleri sahibi Fatih Akın'ın filmi "Aus dem Nichts", Türkçe adıyla "Paramparça" 2 Şubat'ta Türkiye'de gösterimi giriyor.

Ursula, Çocuklar ve Ejderhalar

Hatice Kapsuz

Belki de son yüzyılın en iyi siyaset bilimci ve sosyoloğuydu Ursula K. Le Guin. Gücü, iktidarı, bilgiyi, cinsiyet ilişkilerini, savaşları büyüyle harmanladı, ejderhalarla havalandırdı ve satırlara döktü. Hakikati anlatmanın incelikli yollarından götürdü okuyucularını. Neyse ki Ursula küçük okuyucuları da ihmal etmedi. Ama öyle ünlü yazar çocuk kitapları da yazıyor gibi değildi onun çocuklar için yazdıkları. O zaten çocuklukta var olan ve yetişkinlikte kaybolan sihrin peşindeydi.

"Ejderhaların varlığını reddedenler çoğunlukla ejderhalar tarafından yenirler. İçin için..."

Ursula K. Le Guin

Şimdinin yaygın, herkesçe ulaşılabilir çocuk kitapları oldukça köşeli sayılır. Çocukları geleceğe hazırlama iddiasındaki bu kitaplar çoğunlukla çocukluk ışıltılarını, düşlerini kaybetmiş yetişkinlerince yazılmıştır. Böyle marş eşliğinde uygun adım yürüyüş tadında çok kitap dolduruyor rafları. Oysaki Ursula yetişkinlere yazarken de çocuklardan, çocukluktan ilham almayı ihmal etmiyordu.

Bir röportajında bunu şöyle aktarmış;

"Fantazi elbette hakikidir. Olgulara dayanmaz, ama hakikidir. Çocuklar bilir bunu, bu yüzden yetişkinler fantaziden korkarlar. Çünkü fantazideki hakikatin, yaşamaya mecbur edildikleri ve kabullendikleri hayatın sahteliğine, kofluğuna, gereksizliğine, sıradanlığıyla yüzleştirmesini istemezler."

Ursula yetişkin bir dünyadan çocuklara bakmak yerine çocukluğu, düşü, hayali ve yaratıcılığı yitirmeden dünyaya bakan ve anlayan bir yazar olarak çocuk kitapları yazdı. Yazdığı on bir çocuk kitabının hepsi henüz Türkçeye çevrilmiş değil. Şimdilik çevrilenler şöyle; Kanatlı Kediler Masalı, Balık Çorbası ve Balina Süleyman'ın Dokuz Yüz Otuz Birinci Dünya Turu.

Bu kitaplarda kediler kanatlanıp uçuyor, zürafa ile bir yılın dünya turuna çıkıyor. Bu kitaplarda düşüncelere kaşık sallamak, evde inek beslemek serbest. Farklı olmak, değişen kentler, dostluk, sahiplenme gibi birçok konu Ursula'nın satırlarında hayat buluyor. Ama elbette kıssadan hisse tadında değil de bir macera kuyruğunda hayat buluyor. Eski zamanların hikaye anlatıcıları gibi her dinleyen ve okuyan için başka şeyler anlatıyor Ursula K. Le Guin.

Ursula K. Le Guin çocuklar için de yetişkinler için de zamansız bir yazar. Bu nedenle gidişi sadece yeni kitaplar yazamayacağı anlamına geliyor. Bu biz müdavimleri için oldukça hüznü bir gerçek. Ancak zamansız ve zamanı geçmeyen öyküleri, şiirleri, masalları ve ejderhaları her çocuğun ve yetişkinin yoldaşı olmalı. Yoksa düş gücünü yitiren, ejderhalara ve büyülere inanmayı bırakan yetişkinler oluruz. Ursula'nın dediği gibi"

"Ejderhaların varlığını reddedenler çoğunlukla ejderhalar tarafından yenirler. İçin için..."

Ki bunu hiçbirimiz istemeyiz.

Ejderhalara ve büyüye inanmayı asla bırakmayın ki, dünya güzel bir yer olsun.

Ankara Kartpostalları için Çağrı!

Ankara Nerede?

Eskiden, ziyaret ettiğimiz şehirlerin kartpostallarını alıp eşe dosta yollardık. Genellikle meşhur binaların, parkların fotoğrafları olurdu bunların üstünde, bir de şehrin ismi büyük harflerle... Günümüzde sahip olduğumuz onca elektronik haberleşme olanağına rağmen kartpostallar, renkli, sıcak seçenekler olarak hâlâ varlıklarını sürdürüyor.

Fakat, yıllardır sokaklarını adımladığımız, parklarında koşuşturup, duraklarında sıra beklediğimiz Ankara, hiçbir kartpostalda yok. Ankara kartpostalları, gökdelenlerin istilâ ettiği ruhsuz, duygusuz, ışısız resimlerle kaplı. Kartpostallarda donuk, farazi ve hatta gerçeküstü Ankara... Kartpostallar sanki Ankara'yı gizlemek için yapılmış gibi...

Gerçek Ankara'yı, gerçek Ankara'nın ruhunu, eski yeni hallerini anlatan kartpostallar yok madem, o halde hep beraber yapalım dedik.

Tozlu kutuları açın, eski USB'leri, sosyal medya fotoğraflarınızı bi karıştırın... Mutlaka yaşadığımız Ankara'nın sokaklarında çekilmiş gerçek fotoğraflarınız vardır. Bizimle paylaşın.. Değişen/değişmiş Ankara'nın, gerçek kartpostallarını beraber yapalım.

Eğer icerik@gazetesolfasol.com e-posta adresine "Ankara Kartpostalları" konulu bir mesaj yazıp ilginizden haberdar ederseniz, kısa süre içerisinde bu ortak merakımızı ve elimizdeki malzemeleri bir araya getirip ürüne çevirebiliriz.

/ Solfasol, Ayşegül Çelik Şahin

Blaze Bayley & Thomas Zwijsen Akustik Konseri

IRON MAIDEN'in 90'lı yıllardaki unutulmaz solisti BLAZE BAYLEY 22 Şubat'ta Ankara'da gerçekleşecek konser 22:00'de başlıyor. Gitarist THOMAS ZWIJSEN ile birlikte sahne alacak olan BLAZE BAYLEY konserlerde sadece kendi döneminden değil, IRON MAIDEN'in eski dönemlerinden şarkıları seslendirecek. / Solfasol - Enver Arcak

ODTÜ'de Evrim Konferansı

ODTÜ Biyoloji ve Genetik Topluluğu'na bağlı Evrim Ağacı grubunun organize ettiği EVRİM KONFERANSI 10-11 Şubat'ta ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşecek.

Kayıt için:

odtuakek.org

